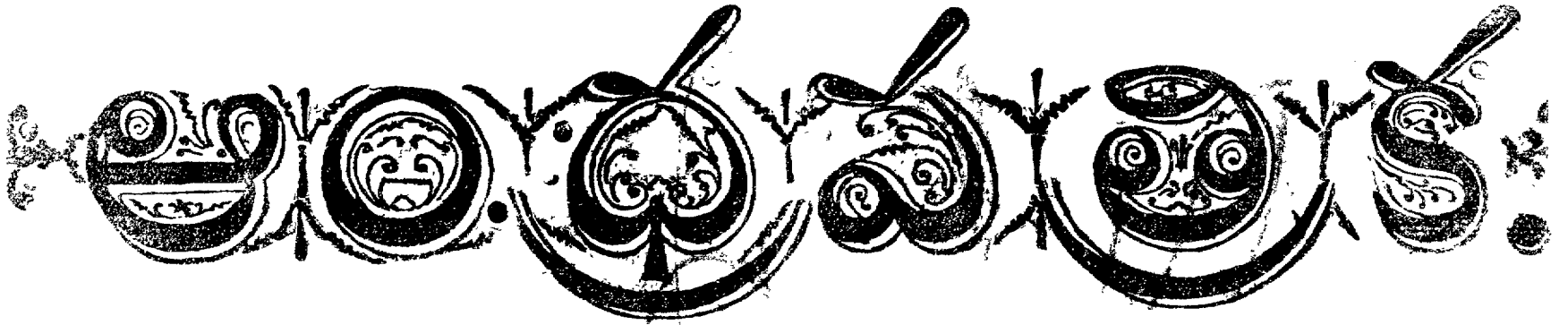

Register No. M. III8.

Post Box No. 212.

విడిచి 1-8 0-1-8

Telephone No. 544

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంచిక 100

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జూలై నెల 26-వ తేది శనివారము
శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, ఆషాఢమాస బహుళ దశమి ౧౦.

No. 100
సంచిక ౧౦౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

కొన్ని గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

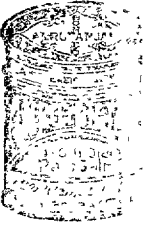

తలనొప్పుల మాన్పును, బాధాపుబొట్ల బాపును,
పొన్నపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నార.

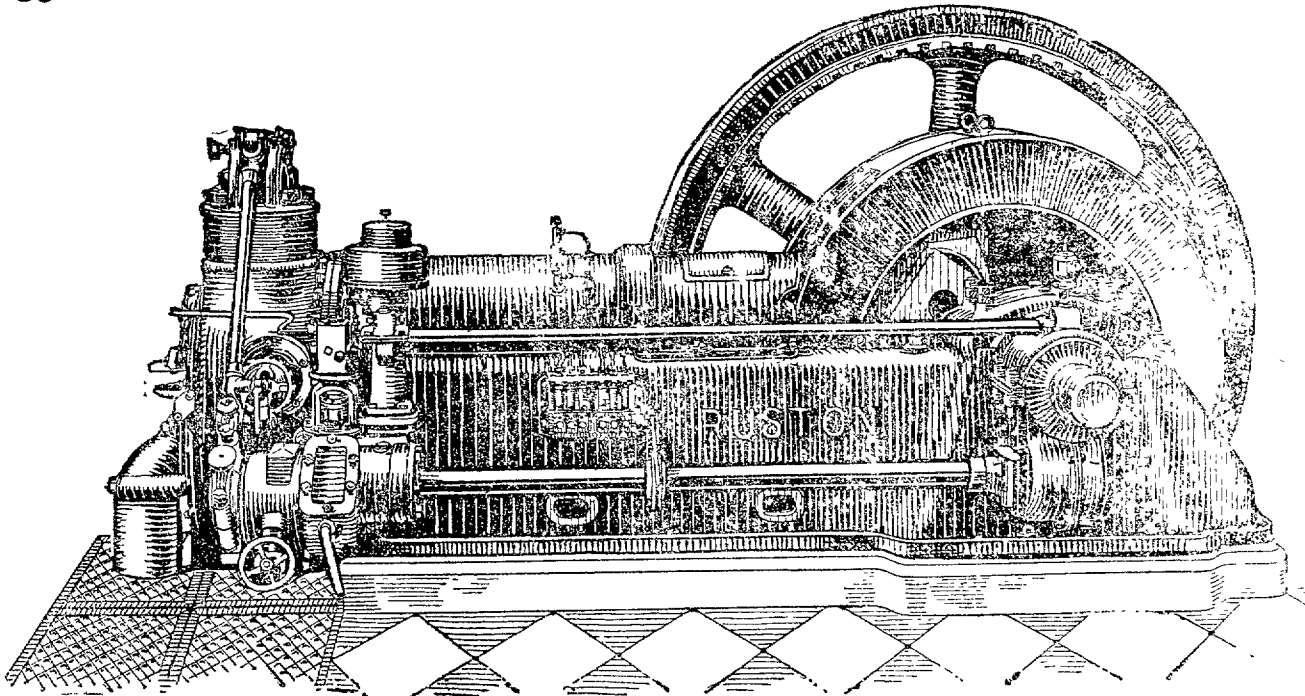
చక్కనిచెట్టితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగిన
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

ది రస్ట్ న్ క్రాడ్ ఆయిల్ ఎంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న
ఆయిల్ ఎంజిను లన్ని టికం టెను
మిక్కిలి పోడిమిగలది.
తక్షణమే కదులును.
హాట్ బల్బు, స్ట్రోవ్, మాగ్నెటో,
మున్నగునవి లేవు

పొయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన
నూనె చాలును.
కొద్దినూనెతో పనిచేయును.
చతురతనిమియు ఉండ
నవసరము లేదు.

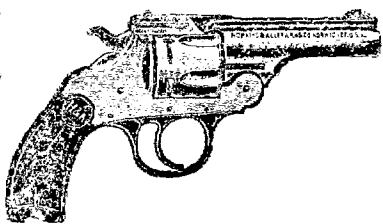
నెం ఎ 4512 రు, చిత్రముగల మా క్యాటలాగుకు వ్రాయుడు

(388)

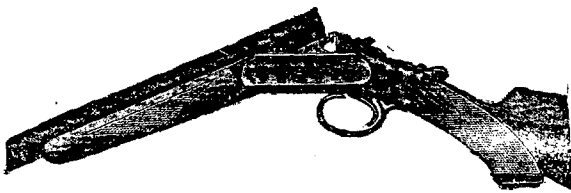
మద్రాసులో సోల్ విజంట్లు, మాస్సి అండుకో లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తపాల్ పెట్టె నెం 60, మద్రాసు.

1.0టి.కా.కె.ఎల్.టా. రు.పాకి. సు.ప్రసిద్ధము
కంపెనీలచే చేయబడ్డది. (3068)

సామాన్యములగు రివాలవర్లు ఆరులే
బుకల్.టా. రు.పాకి. సు.ప్రసిద్ధము (గూడ 3 సం.)

ధరలు
కరనము.
కృతలాగు
ఉచితము

సామాన్య 3.2, 3.3, 3.4 అంగుళములలో దొరుకును. చిన్నవి. కేసులో పెట్టడానికి గలిగినవి కూడ దొరుకును.
యం. వి. రామారావుగారి కెట్టి అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

డాక్టరు, జీ. బి. గారి సుగంధనస్యము

అంగుళములందెల్ల కిరణము, ఇంద్రియములయందెల్ల నయనములును, ప్రధానము అను విషయము సర్వజనులకును తెలిసినదయితే కదా! ఈ రెండింటియందును కలుగు శక్తియు, సాధారణముగా ప్రాణిని నిలబెట్టునను అవి

వ్యాధిగ్రస్తుని జన్మమును నిష్క్రియజకముగా చేసి యావరజాంతమును బాధించు చుండును. ఇట్టివ్యాధులకు లోనికి తీసికొనివచ్చుచు లనేక ముఖయోగింపబడుచు వచ్చి నవి గాని యవి యావ్యాధులను నివారించ లేక పోవుటయే గాక రసవిషగంధకాదులు చేరినవిగా ముందుచేతి తుదకు దేహశక్తియు సంరక్షించబడియునవిగానుండ నేర్పడినవి. తరువాత వైద్యులచేతను పట్టును నవసాగింపబడలేక మంచివైద్యముగా తీర్చి నింపబడి యట్టి మందులకూడ ననేక విప్లు చేయబడినవిగానున్నవి. గాని అవి సుదీనమున ప్రయోజకరములుగా గ్రహింపబడుట లేదు.

ఈ సుగంధనస్యము లన్నియును యోగింపబడినవిగాను మరీ శ్రమచేసి యాయాశ్చర్య దాంకితము యూనానీవైద్యులుం దారితే లోకలోకారాధ్యమై తమనస్యమును వినియోగించుచున్న డాక్టరు, జీ. బి. గారి సుగంధనస్యమును కనిపెట్టి.

ఇదివరకే లోకమునందంతటను వ్యాప్తము చేయబడి నున్నదైతేను ఇట్టి దీనిని గురించి మేము విశేషించి క్షామింపబడుచున్న పని లేదు. ఒకసారి యావయోగింపబడుచుండు దానియొక్క ప్రభుత్వమును జరియే స్థాపించగలడు. దీనిచే బాధానివృత్తి గాంచి కృతజ్ఞతాపూర్వకముగా గొప్పవారును కొందఱువారును పంపిన యోగ్యతా పత్రములు లెక్కకు మిక్కిలిగానున్నవి.

ఈ సుగంధనస్యము ముఖయోగింపబడుట మెదడు, ముక్కు, కన్నులతో సంబంధించిన సమస్తవ్యాధులను నశింపజేయును. పీడనము, బలహీనత, కలహింపబడుట, జలదోషములు, మొదలైన, కంఠమునకు వైబడిన గాఢ వ్యాధులకును ఈ సుగంధనస్యము కెట్టిదని భీతము. ఇట్టి గుణవిషయములు గలిగి యింతకును భయముగా విక్రయించబడు నొకటి మిడికప్పు మతియొకటి లేదు. ఇతరాల నుండియు చెదని సుగంధ విశేషములను, పొడి యభ్యాసము లేనివారికి నచి త మిది హితవుగా నుండును.

సాధారణముగా పోషకములవార లీ సుగంధనస్యమునుకట్టి రెండుసారులు అపయోగించినయెడల, ఇది సాధారణపు పోడి ౧౦, ౧౫ సారులు అపయోగించినంత పనిచేయును. కాలకా మెగల సాధారణపు పొగాకు పోడిలో నీ సుగంధ నస్యము జోకవిడిక కలిపినయెడల నా పొగాకుతయను మిక్కిలి పనిచేయంత మగును.

బుడ్డి ౧ కి అ. ర వి. పి. ఖర్చు అ ర డబ్బా ౧ కి రూ. ౨-౦-౦. వి. పి. ఖర్చు ౦-౫-౦ (1189)

అంగుళ లేక అంగుళావలలో విలసము వివరముగా (వాయులెను.)
విలాసము:- గురుబనవ అందు కంపెనీ లిమిటెడ్, పోస్టుబాక్సు 510 మద్రాసు.

వెలస్వల్పము! ఫలమత్యధికము!! ప్రతియొక్కరుతప్పక వాడతగినది!!

పాశ్చాత్య వెంట్రూచలపండులు వారి లోకమునందర కస్తూరిమాత్రము:- ఈ దివ్యవృక్షము మిక్కిలి విలువైనదనికన్పరచి, మంతుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అమూల్యమైన వనమాలికలుచేర్చి తయారుచేయబడినది. ఇంత విలువగల ఔషధములేదనారు మొదలు భాగ్యవంతులు వరకు కష్టములేక కొనుటకై 250-300 మూత్రముల బుడ్డి 1-కి ధర ౦-4-0 కే యవ్వబడుచున్నది. 6 బు 1-4-0. పొక్కింకు, పోష్టఖర్చు చేస. బిడ్డలు మొదలు పెద్దలవరకు సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటికి అనుపానభేదములలో వాడవలెను. ఇవిగాక ఈ దిగువ తెలుపబడినవి అత్యద్భుతమగు గుణవిషయము.

వ్యవస్థాపనసాయనము:- బలహీనత, రక్తములేనివారు, నిశ్శక్తులు, జ్ఞాపకశక్తిలేనివారు, అతి కాకమొదలగు వ్యాధులు కలవారి కిదిరూపబాణముగా నిలిచి. వైద్యులను ముందుటయేగాక మంచిర కృత్యుని, అద్భుతమైన ధాతవృద్ధినికలిగించును. 2-0-0

మహాభృంగములకలెము:- కండ్లుమంట, నిద్రలేమి, మనస్సుకు శ్యామలము, విడువని తలనొప్పి, మొదలగు పనిచేయవలసిన మొదలగు శిరో, నేత్రలోగములను తప్పక కుదుర్చును. 0-8-0

దీర్ఘవయోగి:- ఎత్తరకము తీటు, పొడ, ఎంతకాలము నుండియున్నను మూడుపూటలలో మాడిపోవును. 0-4-0

శాస్త్రజ్ఞానము:- కండ్లలో ఎలుపు, నీళ్లుకారుట, ముసక గాయండుట, కండ్లనొప్పి, కండ్లమంట మొదలగునవి మామగను 0-8-0

మా ఔషధములన్నియు ధరస్వల్పము, ఫలమధికము. దీనినిజము ఒకసారి మా ఔషధములు కొనినవారికే తెలియును.

పాశ్చాత్య వెంట్రూచలపండులు, వైద్యులలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు.

(594) శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

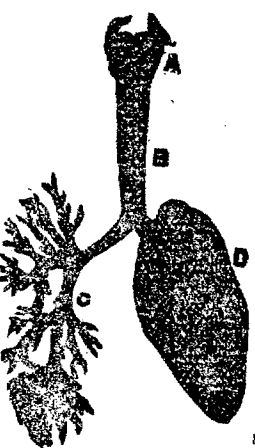
OM
THE MYSORE GOVERNMENT SECURITY
Life and Marriage Assurance Company, Limited.
Head Office: Life and Marriage Assurance Buildings, Mysore (South India).
 Capital (Fully subscribed) Rs. 5,00,000; Capital Paid-up about Rs. 3,25,000.
 Government Securities held Rs. 2,00,000; Life Insurance policies issued Rs. 20,00,000.
 Annual Premium Income Rs. 50,000; Funds invested on Immovable properties [Rs. 1,00,000]
 Necessary security Deposit furnished to the Government of India as per Indian Life Assurance Companies Act 1912. Loans from Rs. 1,000 to Rs. 5 000- Will be given with and without interest and security to our life Policyholders and bondholders. Next drawing for granting loans on 31st July 1924. Wanted Agents everywhere on liberal terms. Apply for particulars sharp to:-
 (980) **Messrs. P. K. Rau & Sons.**
 Chief Agents, for Madras Presidency. 289, Tambu Chetty Street, MADRAS.

దగ్గులు! జలుబులు!! ఇన్ఫుఎన్సా!!

మా డాక్టర్ నన్ను

“యూ.మెంతాల్ జూజుబులు” అన్న విధములదగ్గు, జలుబు, గొంతుపుండు, రొమ్ము పడికేము, ఇన్ఫుఎన్సా” మొదలగువాటిని తప్పక కుదుర్చును. తయమును రానీయక అటుంకపరచును.

“ది లాస్ షెట్” “అప్రెలేషియన్ మెడికల్ గెజెట్టు” “ది ప్రాక్టిషనర్” “మెడికల్ ప్రెస్సు అండు సర్క్యుల్” “మెడికల్ రివ్యూ” “ప్రాక్టికల్ మెడిసిన్” థెల్లి (ఇండియా మొదలగు వైద్యప్రపంచముచే సిపార్సు చేయబడినది.

కంఠధ్వని కుత్తుక

ఊపిరితిత్తులు మొదలగు వాటికి కావలసినది

ఏ-స్వరపేటిక.
వి-శ్వాసనాళము.
సి-శ్వాసనాళము యొక్క గొట్టము.
డి-ఒక శ్వాసకోశము ప్రత్యేక భాగము. అన్ని కెమిస్టు దుకాణము లందును వెలకు దొరుకును.

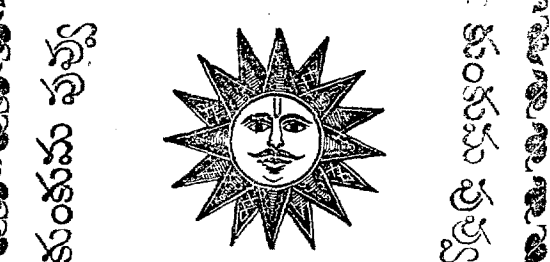
అస్ట్రేలియాలో చేయబడినది. బుడ్డి 1.కి ధర రు 1.2-0.

అన్నిచోట్లలో దొరుకును, ఈదిగువ తెలుపబడిన బాగా లలో దొరుకును.

మెసర్సు ఎన్. నేకాయి గౌండ్స్ అండుకో, నైసా బహుళోద్ధ. అక్విన్ అండుకో కెమిస్టును, బ్రాడ్వే.

సోల్ ఏజెంట్లు:- నైసామహమ్మదు అండుసన్సు 6 మెక్లీన్ వీధి, బార్డిను, మద్రాసు. (1463)

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరుకును. కొనువారు నూర్య మార్కును గమనింపుడు.

కరస్పాక్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:- 1490

ఎస్. నారాయణ & కంపెనీ, 21, హమం వీధి, బాంబాయి.

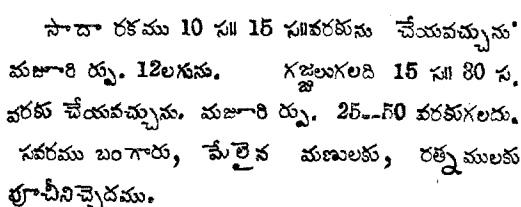
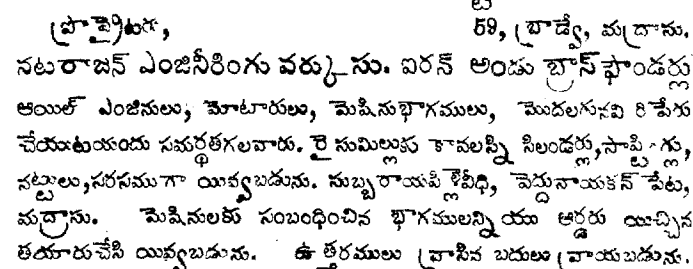
SIGHT RESTORED
 A Sure Remedy of Nature for all Eye-diseases. Cures Cataract, Glaucoma, etc., without knife. No failure, absolutely safe; highest testimony. Particulars free.
 L. K. HELLER, Dr. Samta (Bengal).

SANTI OIL
 Simple, harmless, external application for functional weakness, Loss of Manhood, etc. No irritation, no discolouring, no bad smell. Particulars free. Correspondence confidential.
 HEALTH HOME, D. Samta (Bengal).

చ మ త్కార గణితము.

ఈ గ్రంథములో చమత్కారగణితము, విశిష్టగణితము, విశేషగణితము, మనోగణితము, క్షేత్రగణిత సమస్యలు, చిత్రములు, అద్భుతములు, చిక్కులు, చిత్తశుక్తి, యాక్తి, క్రియా, తిమామలెక్కలు, గణితావధానములు, మంత్రికములు, మనోబలమును, తెలివినీ కృత్తిచేయు రసవంతములైన చిత్రచిత్రలెక్కలు ఇందులో నున్నవి. ఈ గ్రంథము చదివిన గణితమునం దనుమానములేదు, చమత్కారమును, యాక్తియు తెలివియు కలుగును. ప్రతివారిదగ్గర నుండవలసిన పుస్తకము. దీనివల రు 1 య. వి. పి. చార్జి అ ర య. 6 ప్రతులు రు 5 య. వలయువారు:- పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, 2113) ఒంగోలు, (గుంటూరు జిల్లా) అని వ్రాయవలెను.

పెన్నపూరి బజారుధరలు

172, పుటల మాతందమైన క్లాటెలాసు థరర్సు. 1-0-0. నవలనర్తకులు, 25, చై నాబజారువీధి, మద్రాసు.

ఉద్భుతమైన జీవామృతము

లోహము లన్నిటిలోను స్వర్ణము దివ్యమైనది మాత్రమే కాదు. అయితే దానిని చక్కగా వాడిన ప్రపంచమునందున్న రహస్యమును లన్నిటికిని రాజావలంబించిన హిందూదేశపు ప్రాచీన ఋషులు తెలిసియున్నారు. ప్రాచీ, ప్రదీపి బౌద్ధములలో మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవాటిని విలితముచేసి, తయారు చేయబడిన దివ్యవృక్షము. నరముల బలహీనత, వపునకత్త్యము స్వల్పముగా నున్నను, హెచ్చుగా నున్నను, రక్తహీనత, బరువుతగ్గుట, అపరిశుద్ధరక్తము, దుర్బలత్వము, న్యూరస్ట్రీనియా, మలబద్ధకము, అజీర్ణము మొదలగు అన్ని విధములు చెడువ్యాధులు, తీరినివ్యాధులు తప్పక గుణమగును. కఠినపత్త్యము, లంకణముచేయ నవ సరములేదు. సాధారణ దుర్బలత్వమునకు వైకి కన్యూర్తెలమును వాడకలెను. సర్వినువలన అనేక అదుర్తగుణములు గలవు. ఒక నెలకు సరిపడు నర్వినును బౌద్ధము స్వర్ణముతో విలితమైనది. బుడ్డి 1 కి ఝ 5.0-0. వై పూతబౌద్ధము ఝ 2-8.0 ఒక పూర్తిస్ట్రో ఝ 7.0-0 తపాల ఖర్చు వేరు. ఉష్ణదేశములలో నుండువారి కిది అమోఘమైనది.

Behar Chemical Works, Bhagalpur. Branch-Mithijam. Telegrams :—Chemists, Bhagalpur or direct from Agents. **W. E. SMITH & Co., Ltd.,** and Madras Branches. Dadha & Co., Asvin & Co., Iyaccanoo Mudaliar Madras. Woollen Mart, Mangalore. **A. Abid & Co.,** Hyderabad and *Chemists and Druggists everywhere.*

అనేకములగు బంగారుపతకములను పొంది పొగడ్తగాంచిన

సా సిఘార్హసి, పెద్దవీధి, తిరువలిక్కేణి, మదరాసు.

విద్యుత్తును బట్టాను	పొందెను.	వరకు
జనువరి తొనారినది ,, వ 48 వలది	వ 15-0-0	14-0-0
ఫిబ్రవరి ,, డిటా	,, 15-0-0	17-0-0
మార్చి ,, డిటా 45 వలది	15-0-0	17-0-0
అప్రిల్ రా. 164 బట్టా 1-3	,, 15-0-0	3-0-0
మే 1-3	,, 25-0-0	28-0-0

కంనుమాలు	బస్తా	1-8	౪ 205	౪	11.0-0	౪ 12-0-0
కంనుమాలు	"	డిటా	"	"	10.12-0	11.8-0
కంనుమాలు	"	డిటా	"	"	10-12-0	11.4-0
మినుమాలు	"	డిటా	"	"	12-8-0	13-12-0
కంనుమాలు	౪ 164	"	"	"	9.4-0	10-4-0

నవ్వులు నూనె బా 1.కి	రూ 160.0-0	170.0-0
పియ్యము 1.కి	,, 14.0-0	26.0-0
కందాపురం పేరు పెనుపప్పు బా 1.కి	,, 60.0-0	62.0-0
చిత్ర ప్రదేశము	,, 55.0-0	58.0-0
పేరు పెనునూనె గానుగ బా 1.కి రూ 142 మిషన్ నూనె 185		
అముదము నూనె బా 1.కి	రూ 175.0-0	177.0-0

చాయపనుపు బా 1-కి	ర	205-0-0	210-0-0
హారపనుపు ,,	ర	140-0-0	160-0-0
మిరపకాయపనుపు (గుంటూరుజిల్లా) బా 1-కి	ర	90-0-0	120-0-0
గుంటూరుసాయకట్టు నీలిమంచు మణుగు 1-కి	ర	45, 50	
కాళ్ళమా నీ సాయకట్టు ,,	ర	60, 70	
బెల్లము బా 1-కి	ర	80-0-0	80-0-0
శిలకపండు బా 1-కి	ర	25-0-0	42-0-0

శట్టాలు రఖం నా 1-2	రూ 85-0-0	36-0-0
చదరం	,, 34-0-0	37-0-0
రవ్వండు	,, 34-0-0	38-0-0

కెండి 100 కులంబు	రూ 73.0.0	82.0.0
బంగారము, తలలము 1.5	రూ 25.6.0	25.8.0
సవరము 1.5		15.10.0
వైత్తడి కా 1.5	రూ 280.0.0	285.0.0
కాసి డిటో	రూ 320.0.0	335.0.0
అస్సా చక్కెర బ 1.5	రూ 41.8.0	42.4.0

అమ్మగారు	20 ఏళ్లు	రూ 85-0-0
తొమ్మిదవ వయస్సు	పాత	డబ్బు
సింహం	డబ్బు	వెటో
శనివారం	చెట్టు	రూ 68-0-0

చంద్రానికై ప్రచారము చేసిన పరిధానములన్నియు చాణక్య
దనువాహంతరముగలిగినట్టియు కావలెననిచే పెంకువేలంబుల
రములకు పూర్వము వాగ్దానముచేసి పంపింపబడినందున
యైన తెనుగు. పరిపాలనవిధానమునునుటచే మన పూర్వము
వాగ్దాన గ్రంథములన్నిటిలోని గ్రంథము. దీనిని గ్రాహ్యము చేసికొ
నియే కామందకారులు వారి గ్రంథములనుచేసిరి. పాశ్చాత్యులు
సహిత మిట్టియుద్ధగ్రంథములేదని పోడియన్నుడు. వాగ్దాన
కాలమునది మనదేశములోని రాజ్యము లెల్ల పాలింపబడునుం
డనో తెలిసికొనగోరువారికి చాక్రతరచిరిగోధులందఱికి నిదియ
ముఖ్యమైనది. గ్రంథమును వ్రాసినవాడు కాటిబుద్ధుడోవా కాదా,
గ్రంథకర్తకాలమెద్ది, గ్రంథముయ వర్ణింపబడిన రాజ్యాంగము
యొక్క ప్రధానలక్షణము లెన్ని-అనువిషయములకు విమర్శించిన
యుపోద్ఘాతము చేసెననియున్నది. 500 పుటలుగ్రంథము. కాశీ
కోటందు. ఖరీదు రు 4.0-0 నూత్రము.

(1469) మామిడిపూడి వేంకటరంగయ్య
చువ్వారాజు గారికి, విజయవాడ.

లేక, అభ్యుదయపు స్థానిక నియమం, కాకినాడ.

రామమోహన ఆయుర్వేద కళాశాల - బెజవాడ

విద్యార్థులకు ప్రైవేటు యివ్వబడును

ఈ కళాశాలయందు అభిలషారతాయుర్వేద విద్యాపీఠ పరీక్షలను, ఆంధ్రాయుర్వేద విద్యాపీఠపరీక్షలను తగునట్లుగా విద్య గలపబడును. విద్య నభ్యసించవలసినకాలము 4 సం॥లు. ఈ కాల 31 వ తేదిన ప్రవేశపరీక్ష జరుపబడును. ఎన్నుకొన బడినవారిలో సంస్కృత విద్యార్థులకు నెల 1 కి రు 10.0-0 నను, ఆంధ్ర విద్యార్థులకు నెల 1 కి రు 5.0-0 న చొప్పున యిచ్చు విద్యార్థివేతనములు (ప్రైవేటు) యివ్వబడును.

నియమితకాలములో కమిటీవారి అనుజ్ఞ పొందకుండా కళాశాల విడిచిపెట్టవచ్చు, తాము వున్నప్పుడు సామ్యు తిరిగి ముదరా, యిచ్చవలయును. చేరదలచువారు యిలాలోపున దరఖాస్తులు పెట్టుకొనవలయును.

రామమోహన ధర్మ వైద్యశాల-బెజవాడ } శంకర వెంకటరామయ్య, నవాయకార్యదర్శి
18.7.24

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)

వెలసలభము! (పోట్టుభర్తలుప్రత్యేకము) గుణమధికము! శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి వైద్యకాల కీమాత్రలు దివ్యాన్యతము. అజీర్ణము, ఆరుచి, ఆపులించులు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, స్వాంతముల ముందు బలతయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, వ్రేళ్లు, అనులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పి లను బోగొట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవాత నొప్పిలను వెంటనే మాన్పును. యిందు అనేక ఔషధులు చేరినవి. అనుభవము గల ఔషధముగలవేతన పరమహంక్రియ యని చెప్ప వచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

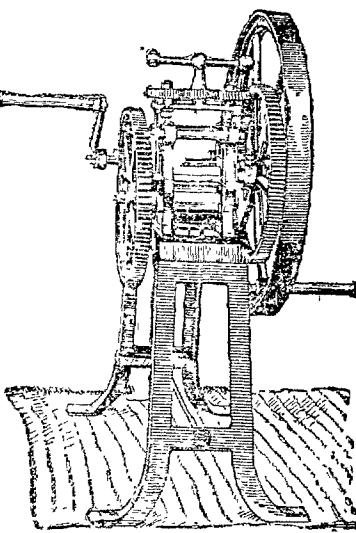
రత్నపురుషలేఖ్యం

శుక్లవస్త్రమును పోగొట్టి బలముకలుగజేయు అద్భుతలే ఖ్యము. ఏకారణముచే సంభవించిన శుక్లవస్త్రమైనను పారదోలు నని అనేకులు-కొనియాడుచున్నారు. ఈ లేఖ్యమువల్ల - మేహ ముత్తల వచ్చిన దిగుమొదలగు రోగములు మూత్రరోగములు కూడ తగ్గును. డబ్బీ రు 2.4-0 లు.

శగలేఖ్యం విభాతి శగవైనను తప్పక కుదుర్చును పథ్యములేదు. డబ్బీ రు 1.8-0 లు.

ఆయుర్వేదవైద్య అంగర వేంకటాచార్యులు అండుగనూ, ప్రాప్రయిటర్సు. పట్టాభిరామ వైద్యశాల, రాయవరం, గోదావరిజిల్లా (148)

రేకుల మిషనులు

అన్నివిధములయిన వెండిబంగారు నగల పనులు చేయువారికి రేకులుతీయుట కుప యోగపడు పలురక ముల మిషనులుమేము యూరపుఅమెరికాల నుండి దిగుమతి చేసి యితరులకంటె చౌక ధరలకు అమ్ముచు న్నాము. కావలసిన వారు క్యాటలాగును (వ్రాయవలయును.

సి. హెచ్. కోదనాచలం అండుగనూ

(1455) చిలకలపూడి పోస్టు, మచిలీపట్నం.

సహకార ధర్మవైద్యశాల-చేబ్రోలు

ఈ సహకార ధర్మవైద్యశాల 1923 సంవత్సరం 5 వ మే తేదిన చేబ్రోలు సహకార పరపతి సంఘమునకు 1921-22 సంవత్సరములకు రా బ డిన గ్రామసముదాయపు ఫండు రు 34-1-0 తో తెనాలివద్ద కతవరం గ్రామకాపురస్థులు మ.రా-రా-శ్రీ గోళ్లమాడి మార్యనారాయణ పంతులుగారి వైద్యశాలలో సహాయమువల్ల స్థాపించబడినది.

1922-23 సంవత్సరములకు పరపతిసంఘమునుండి రాబ డిన గ్రామసముదాయపు ఫండు రు 55-6-0 లు వైద్యాలయ మునకె యివ్వబడినది.

2. ప్రారంభములో ఈ వైద్యశాలకు యేవిధమయిన ధనసహాయము లేనప్పడు చేబ్రోలు గ్రామస్థులు గడ్డి వేలం పాటలోనుంచి 1923 సంవత్సరమునకు రు 50 లున్న 1924 సంవత్సరమునకు రు 75-0-0 లున్న వెరశి రు 125-0-0 లు విరాళమిచ్చి తోడ్పడుటవల్లనున్న ఈగ్రామ కాపురస్థుడు బొంబాయి పట్టణములో ఉద్యోగములోనున్న మ.రా-రా-శ్రీ దేశిరాజు నరసింహారావు పంతులుగారు కీర్తి కేసులైన తమ తండ్రి బ్రహ్మశ్రీ రామమూర్తి పంతులుగారి జ్ఞాపకధర్మముగా 1923 సంవత్సరమునకు రు 50లున్న 1924 సం॥ రు50 లున్న వెరశి రు 180 లు వార్షిక చందాగా మనితర్జు ద్వారాగా పంపుటవల్లను వైద్యశాల నిలుచుటకు అవకాశము గలిగినది.

దరిమిలను బాపట్లతాలూకా కారంచేడు కాపురస్థు లున్న భూస్వాములున్ను రెండు టరములనుంచి బాపట్ల తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారున్ను అయిన మ.రా-రా-శ్రీ యార్లగడ్డ రంగనాయకులునాయుడుగారు ఈ వైద్యశాలను దర్శించి రు 50 లు విరాళమొసంగిరి.

ఆరోజుననే బాపట్లతాలూకా కారంచేడుగ్రామ కాపు రస్థులన్ను గుంటూరుజిల్లాలో గొప్ప భూఖామందులనున్న రెండుటరములనుంచి మద్రాసుకాసన నిర్మాణసభలో మొంబరు పక్షవి నధిష్ఠించుచున్న మ.రా-శ్రీ జాగర్లమాడి కుప్పస్వామి చాదరిగారు ఈ వైద్యశాలను దర్శించి ఈ సంవత్సరమునకు రు 50 లు విరాళ మొసంగుచు ఈ సంవత్సరము పనినిబట్టి ముందు సంవత్సరముగూడ సహాయము చేసెదమని వెలవిచ్చు టయేగాక ఈవైద్యశాల కార్యక్రమ మెట్లు జరుపవలసినది మొదలుగాగల సలహాలు అప్పటినుండి యిప్పటివరకు నిచ్చు ముండిరి.

గుంటూరు జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారైన మ.రా-శ్రీ దివాను బహద్దరు పి. సి. యన్. ఎతిరాజులునాయుడు ఎం. ఎల్. సి. గారు ఈ వైద్యాలయమును దర్శించి వారికి వైద్య మునం దుండుతున్న పానుభూతిని కనుపర్చుచు వైద్యాలయమును అతిశ్రద్ధగా నడుపుటకు ప్రోత్సహించిరి.

గుంటూరుపట్టణములో ప్రాక్టీసుచేయుచున్న హైకోర్టు వకీలుగారున్ను వినుకొండతాలూకా తంగిరాలగ్రామ అగ్రహా రీకులున్ను అయిన మ.రా-శ్రీ దేశిరాజు హనుమంతరావు పంతులు బి. ఏ. బి. యల్. గారు మావైద్యశాలపనిని సంద ర్శించి రు 50 లు విరాళ మొసంగిరి.

చేబ్రోలు యూనియనుబోర్డువారు రు 100లున్ను తాలూ కాబోర్డువారు 200లున్ను గుంటూరుజిల్లాబోర్డువారు 100 లున్ను గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసుకమిటీవారు ఆస్పత్రిశ్రుతా నిధినుండి ఆస్పత్రిశ్రుత వైద్యసహాయము చేయుటకు రు 50 లున్ను గుంటూరు కో-ఆపరేటివు బ్యాంకింగు యూనియను లిమిటెడు వారు గ్రామ సముదాయపు ప్రయోజనఫండులోనుంచి రు 30 లు విరాళముల నిచ్చిరి. మ. రా. శ్రీ: దేశిరాజు నరసింహా రావు పంతులుగారు వార్షికచందా యిచ్చుటయేగాక బొంబాయి అహమదాబాదు పట్టణములలో చందాల మూలముగా కొంత వసూలుచేసి పంపిరి.

ఆయుర్వేద కళాశాలకు వైద్యవిద్య నభ్యసించుటకు వి ద్యార్థికి కోర్సు పూర్తి అగువరకు ఉపకారవేతనముక్రిత సం 1 కి రు 75 లు యిచ్చెదమని లిఖితరూపముగా తెలియపరుస్తూ ఈసంవత్సరమునకు రు 75 లు ఉపకార వేతనముక్రింద మనియా ర్జరు ద్వారాపంపిరి.

ఈవైన వుపహరింపబడినవారందరు చేసిన ధనసహాయ ప్రోత్సాహములకు కృతజ్ఞతా వందనము లాచరించుచున్నాము. ఈసంవత్సరము యీవైద్యాలయములో చేబ్రోలు చు ట్టుపట్ల గ్రామములవారికి కలసి 4855 రోగులకు వయద్య చికిత్స జరుపబడినది. ఈవయద్యశాల ప్రారంభించిన దాదిగా నాకు గల స్వల్ప అనుభవజ్ఞానముతో సేనే యీవైద్యచికిత్సను జేయు

చుంటిని. జనవరి నెలనుండి యీవైద్యాలయములో వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యుల వారి శిష్యత్వమును బొంది గుంటూరు జగ్గయ్యపేట గ్రామములో ఆయుర్వేద వైద్యముచే యుచున్న బ్రహ్మశ్రీ కప్పగంతు వెంకటసుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి గారిని ఆయుర్వేదవైద్యులుగా నియమించి వారివల్ల వైద్యచికి త్సలు జరుపుచున్నాను. మందులిచ్చుటకు ఒకకంపొండురును జ నవరినుండి యేర్పరచినాను. ఈవైద్యశాల లెక్కలను 18.3.23 తేదీనుంచి 31.3 24 వరకు గుంటూరుజిల్లా కో-ఆపరేటివుసం ఘముల అసిస్టెంటురిజిస్ట్రారువారు తనిఖిచేయించి ఆడిటు వుత్త ర్యులను యిప్పించిరి. వారుచేసిన సహాయమునకు నాకృతజ్ఞతను వెలిబుచ్చుచున్నాను.

ఈ వైద్యాలయమునుండి జూలై 2 తేదీన మద్రాసు ఆయుర్వేద కళాశాలలో తెలుగు భిషగ్వరకోర్సు 4 సంవత్సర ములు జనుపుకొనుటకు స్కూలుఫయిన్ పరీక్ష పాస్ అయిన చేబ్రోలుకాపురస్థుడు దేశిరాజు నారాయణ రావుగారిని సంవ త్సరమునకు రు 210లు ఉపకారవేతనముమీద పంపడమైనది.

పరీక్షానంతము సం॥ 1 కి రు 30 లు , మొదలు 40, కు యేటే ఒకరూపాయి ప్రమాదముతో 10 సంవత్సరాల ఈవైద్యాలయములో పనిచేయునట్లు ఆయనగారివల్ల రిజిష్టరే బాండు వ్రాయించుకొనడమైనది.

ఈ వైద్యాలయమును 1912 సం॥ కో-ఆపరేటివు 2 వ ఇండి నూ చట్టముక్రింద లిమిటెడు సంఘముగా రిజిస్టరుచేయు టకు కో-ఆపరేటివు సంఘముల ప్రసిడెన్సీ రిజిస్ట్రారుగారికి ద రఖాస్తు పంపుకొనడమైనది. కొలదికాలములో సే సంఘము రిజి స్టరు కాగలదు.

ఈ వైద్యాలయములో రోగిలసంఖ్య దినదినాభి వృద్ధి గాంచుచున్నది. అన్ని వ్యాధులకు వైద్యచికిత్స చేయబడుచున్నది

ఈ వైద్యాలయమునకు మంత్రసాని అనుబంధముగ నుం డిన చేబ్రోలు చుట్టుపట్ల గ్రామములలోని కాన్పులకు సహాయ ముగా నుండునని అనుభవజ్ఞులైనవారు సూచించుచున్నారు. సం వత్సరమునకు రు 1200 లు లేనిది ఈ వైద్యాలయము నడు చుట కవ్వతరముగా తోచుచున్నది.

యూనియను తాలూకా జిల్లాబోర్డులవారును ఈ జిల్లా లోని ఉదారస్వభావులైనవారును చేబ్రోలు చుట్టుపట్ల గ్రా మస్థులును వారి కేక్రికొలది ధనసహాయమొనర్చి ప్రారంభశిక్షి లోనున్న ఇట్టి వైద్యాలయమును పోషించి నిల్వగలందులకు ప్రార్థించుచున్నాను. ఇట్టి వైద్యాలయములు వైద్యసహాయము లేని గ్రామములలో నెలకొల్పుటకు నా సోదరగ్రామస్థులను ప్రార్థించుచున్నాను.

చేబ్రోలు. గుంటూరుజిల్లా } దేశిరాజు మురహారిరావు
12.7.24 } సహకారపరపతిసంఘాధ్యక్షుడు.

BORAX - LEMON SOAP.

బోరక్సు నిమ్మనబ్బు

శరీరమునకు మృదుత్వము, చల్లదనమునిచ్చును. సువాసనగలదు.
10 తులముల బిల్ల 1 కి ఖరీదు 0.2-0
30 తులముల కోపు ఖరీదు 0.5-6
1 డజను 1.5-0, గ్రోసు 15-0-0
కర్నూరపు సబ్బు 0.3-0, కార్పాలిట 0.3-0

Agents Wanted. ఏజంట్లు కావలెను. (15)

R. Venkatappiah, Proprietor.

కృష్ణాసబ్బుకం వెనీ, మచిలీపట్నం.

నూతన ప్రచురములు

అమృత పోతనామాత్యకవితము
ఆంధ్ర బాగవతము 1-3 6-0-0
డిటో మేలుప్రతి 2 సంపుటములు 8-0-0
ఆంధ్రబ్రహ్మాండపురాణము 1-3 5-0-0
అనందరంగరాట్నందము 1-3 1-8-0
ఆనంతనిఘండము 1-3 0-14-0
శృకవీయము 1-3 2-8-0
అధర్వణకారికలు, ఫలీక 1-3 1-0-0
ఇంకను అనేక సంస్కృతాంధ్రగ్రంథములు మామజ్యో తసు. క్యాటలాగును చూడకోరినాము. (1467)
వావిళ్ల - రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,
292, ఎన్.కే.జేడ్, మద్రాసు.

వ్యతంత్రలేఖలు

బెజనాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

మూలమునందు

వల్లూరుయూనియన్ వ్యవహారము చిత్రగతిని నడుచుచున్నది. తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారిచే నియమింపబడిన టెంపరరీ ప్రెసిడెంటు జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారున్న ప్రభుత్వమువారున్న తొలిగించిన ఆయనమాత్రము అధికారము చెలాయించుచున్నాడు. ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటుచేసిన డెలిగేటు ప్రెసిడెంటు అధికారమును తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు అంగీకరించుటలేదు. దీనినిబట్టిమాడగా వల్లూరు యూనియన్ వ్యవహారము అరాజకముక్రిందికి వచ్చేలాగు కనుపించుచున్నది. పన్నుల నెవరు పన్నులుచేయవలెనో, యూనియన్ సార్వభౌమ ఏ ప్రెసిడెంటు మాటలను వినవలెనో ఎవరికిని తెలియుచులేదు ఈయనవల్ల ఎప్పుడు మారనున్నదో ఊహింపబడుచున్నాము

మ్యునిసిపల్ ప్రాసక్యూటరు

ఈ ప్రాసక్యూటరు హెడ్ మాస్టరుగారు గతించి ఇప్పటికి మా ముగడిచినను ఆస్థానము పూర్తిచేయబడలేదు. స్కూలును ఆనేక వత్సరములనుండి కనిపెట్టుకొని యున్నట్టియు, హెడ్ మాస్టరు దవకి అర్హులైనట్టియు ఇద్దరుసహాయోపాధ్యాయులుండగా క్రొత్తవారికొకరు పత్రికలలో ప్రకటించినారు. సూరదరఖాస్తులు వచ్చినవి. అందులో 12 మంది యం. ఏ. యల్. టి. ప్యాసయినవారు. వీరివరూ మాకొన్నింటివారికి నచ్చలేదట. రు 225 లు జీతముతో ఒక అనుభవజ్ఞుని తెచ్చెదరట. రు 185 మొదలు 160 లు జీతము ఇచ్చెదమని ప్రకటించి నవ్వుడు వచ్చిన దరఖాస్తుదారులలో ఎవరును కాన్సిలువారికి నచ్చక పోవచ్చునుగాని రు 225 లు జీతముతో ఈ యుద్యోగము ప్రారంభింపబడునని తెలిసినచో సమర్థులు, అధికసమర్థులు వరఖాస్తులను పెట్టెదరేమాననియు, అట్టివారిలో నుండి క్రేళ్ళుని ఎన్నుకొనుట సమంజసమనియు కొందరి యభిప్రాయము. ఇందుచే మరల పత్రికలలో ప్రకటించుట న్యాయమని చేరు మేకగానికి మనవిచేయుచున్నాము.

నరసాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలమానము

జూలై 24:—సుమారు యిరువైరోజుల క్రిందట మా త్రము ఆరుదుమ్మలన్నము యిచ్చటపడి భూమి చల్లపడినది. కాని అప్పటినుండి తిరిగి గొప్పవర్షములు మాకు యింకను లేవు. మాగ్రామములో సంతటను దోవలబాధ యెక్కువగా నున్నది. అందులో ఆసుపత్రివీధినిన్ని ఆప్రాంతములలోనున్న మరి యెక్కువగా నున్నట్లు కనుబడుచున్నది. ఈ మధ్య నచ్చట దోవలు యెక్కువగా నుండుటకు కారణ మరేమాడగా ఆప్రాంతములలోనున్న రెండు చాక్లెర్లవలన యున్నవని స్పష్టపడినది. ఈసంగతి హెల్తుడిపార్టుమెంటువారికి తెలియపరచగా మాజిల్లా హెల్త్ డివిజన్ యిమధ్య మాగ్రామమువచ్చి ఆరెండు చెరువులనున్న చిక్కినచేనట్లు తెలిసినది. ఆ రెండుచెరువులలో నొక చెరువుమాలిము మిక్కిలి పొడుగా నన్నదనిన్ని రెండు చెరువులనున్న బాగుచేయించేయెర్పాట్లు లోకల్ అధికార్లు తక్షణమే ప్రయత్నము చేయవలెననిన్ని ఆఖా చేయనియెడల జ్వర లు బోధకాళ్ళ మొదలగునవి గ్రామము నాశించుననిన్ని ఆ హెల్త్ డివిజన్ గారు చెప్పి వెళ్లి నట్లు విన్నాను.

వై. యన్. కే. వి. నాటకసమాము

ఈసమాజమువారు పూర్వము మాగ్రామములోనే గాక రాజమండ్రి కాకినాడ మొదలగువాటియందు కూడా ప్రదర్శి జెందినవారే. ఆసమాజములోనివారు కొందరు ఆప్రదేశములలో మెడల్సు పొందినవారే. కాని యిమధ్య వారి ప్రదర్శనములను తరుచు నిచ్చుటకు వీలులేక ప్రదర్శకులు కొందరు చెదరిపోయిరి. మాగ్రామములో మొదట రేకులాల వీరు కట్టినదే. వీరియందున్న యభిమానముచేత మాగ్రామస్థులలో ప్రముఖులు కొందరు వీరికి కొంతవరకు కాలక్షేపముగా భవనహాయము చేసిరి. ఈసమాజమువారున్న బాణీబియేటరు అనిపిలవబడే సమాజ

రాజమండ్రి

(స్వకీయవిలేఖరి)

గౌతమీ గ్రంథాలయము

శ్రీకంఠమర్రి వెంకటేశ్వరరామచంద్రరావుగారి విరాళము

అగ్రిమెంటునకు రెండుఅర్థములున్నవా?

మహారాజశ్రీ గౌతమీగ్రంథాలయ కార్యదర్శిగారికి—

రాజమండ్రి.

అయ్యా! 16-11-1923 తేదీని ఆంధ్రపత్రికలో గౌతమీగ్రంథాలయ కార్యదర్శిగారిపుడు గ్రంథాలయ భవనముగా నిర్వహణ గరిమెళ్ళ బాపన్నగారి భవనమునుగురించి యిట్లు వ్రాసి యున్నారు. “శ్రీ కంఠమర్రి శీతారామచంద్రరావుగారికి గ్రంథాలయ కార్యదర్శిగారు వ్రాసియిచ్చిన అగ్రిమెంటు గరిమెళ్ళవారి క్రియదస్తావేజు పరీక్షించి చూచునది గరిమెళ్ళవారి భవనమును అమ్ముటకు గ్రంథాలయమున కెట్టి హక్కు లేనట్లు తెలిసినది.

ఇది మాకు చాల ఆశ్చర్యముగనున్నది. 3-10-23 తేదీని జరిగిన సాధారణ సంఘసభలో గరిమెళ్ళవారి భవనమునుగురించి చెప్పారు అగ్రాసనాధిపతిగారు, గ్రంథాలయ కార్యదర్శిగారు శ్రీ శీతారామచంద్రరావుగారికి వ్రాసియిచ్చిన అగ్రిమెంటుచదివి తెలియజెప్పిరి. అసభకు హాజరయిన మాలో యెవరికి శ్రీ శీతారామచంద్రరావుగారి విరాళమునకు గరిమెళ్ళవారి భవనమును అమ్ముటలో గ్రంథాలయమునకుగల హక్కునకు యేమియు సంబంధ మున్నట్లు గోచరింపలేదు. డి. బి. చిత్రపు వెంకటాచలము పంతులుగారి తీర్మానము మనుసరించి శ్రీ శీతారామచంద్రరావుగారు కోరిన స్త్రీలకాఖి వక్రలంక వారి స్థలములో వెంటనే పెట్టవలయునని చర్చ జరిగి నవ్వుడు గూడ గరిమెళ్ళవారి భవనమును యెప్పుడయిన గ్రంథాలయ సాధారణసంఘము గ్రంథాలయ కేసుముననుసరించి వారి యిష్టమునచ్చి నట్లు చేసికొనవచ్చునని యభిప్రాయపడి యున్నారు.

ఇది గ్రంథాలయము హక్కులలో సంబంధించిన విషయము కావున వెంటనే సాధారణసంఘసభను సమావేశపరచి అగ్రిమెంటును పునర్వివర్యకు పెట్టవలయునని కోరుచున్నాము.

ఈ సభలోనే గ్రంథాలయ సభ్యుల హక్కులకు కాలనియము ముండవలయునను తీర్మానముమాడ మేము పెట్టవలనుకొన్నాము.

మరియొకవిషయము: 3-10-23 సభలో వాడబ్బాకు స్థలము విషయమును శ్రీ నాశము కృష్ణారావుగారు తమకు కొన్నిహక్కులున్నవనియు ఆసాము తమచిత్తము నచ్చినట్లు చేయవలయుననియు వాదించినారు. ఇప్పుడు వాడబ్బాకుఅమ్మి యాసాము గరిమెళ్ళవారి భవనముమీద పెట్టబడుచున్నది. ఈసామునకు శ్రీ నాశము కృష్ణారావుగారికి యేమిసంబంధ మున్నది మీరు మాకు చెబియ్యచేయ వేడుచున్నాము.

గ్రంథాలయ భవనముయొక్క హక్కులను గురించి స్పష్టముగ సాధారణసంఘమువారు తెలిసికొనుటకుయోచనబోవు సాధారణసభ మాడకమునుపు 3-10-23 తేదీనాటి తీర్మానము లనుసరించి గ్రంథాలయము గరిమెళ్ళవారి భవనమునకు మార్చకూడదని మావిన్నపము.

భావరాజు వెంకటకృష్ణారావు,మరికెట్టి కీరవెంకయ్య మారికెట్టి వీరాస్వామి, భమికిపాటి కామేశ్వరరావు, అడవి శంకరరావు, ఖండబిల్లి రాజశేఖరశర్మ, గజబిల్లి నరసింహరావు, చా. వీరభద్రరావు, చా. వెం. శానుమంతరావు, చా. అయ్యత రామయ్య, అవసరాల వెంకట్రావు, మద్దూరి శివరామకృష్ణయ్య, నిడమర్తి సత్యనారాయణగూర్తి, చోరగూడి వెంకట

కులున్న ఏకమై తిరిగి మాగ్రామములో చేరువడ్డ నాటక సమాజము నొకదానిని నిలుపపెట్టే ప్రయత్నములు జేయుచున్నందులకు సంతసించుచున్నాను. మొన్న శనివారము రోజున వీరు భయములకలసి “రామరాజు” అనే సుప్రసిద్ధనాటకమును ప్రదర్శించిరి. గ్రామములోని ప్రముఖులు కూడ కొందరు నాటకమునకు వయచేసిరి. వారందరు చాలాఆనందమును జెందిరి. రామరాజు పాత్రధారునకు నకిలు గుమాస్తాల తరపున శ్రీమాంబూరి శేషచార్యులగారు బంగారు పతకము నొకదాని నిచ్చిరి. వీరుగాక ఆనాటి పశానువేషధారు మిక్కిలి ప్రశంసనీయుముగా పనిని జూపిరి. వీరి ప్రయత్నములు సఫలములగుగాక యని యీ శ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాను.

కృష్ణారావు, ఎ. ఆర్. కృష్ణారావు, మేడేపల్లి శ్రీరాములు, నేట్రకంటి శేషగిరిరావు, పున్నమరాజు సత్యనారాయణరావు, ఎ. వి. ఎన్. సుబ్బారావు, మద్దూరి కృష్ణమూర్తి.

ఈవై రిక్విజిషనుపై సంతకముచేసిన గ్రంథాలయసభ్యులచే గ్రంథాలయ కార్యనిర్వాహక వర్గమునకు డి 5-12-23 తేదీని బసంగబడినది. దీనిమీద గ్రంథాలయ కార్యనిర్వాహకవర్గము వారు 8-12-23 తేదీని జరిగిన కార్యనిర్వాహకసభలో చర్చించినారు. గ్రంథాలయము ఇన్ని మేటలోనుండి ఆర్యాపురము లోని భవనమునకు 11-12-23 మొదలుకొని 15-12-23 తేదీల మధ్యను మార్చబడినది. ఈ రిక్విజిషను పెట్టినవారి కెవరికిని కార్యదర్శి జవాబైన నొసంగలేదు. గ్రంథాలయముయొక్క 24 వ నిబంధన యిట్లున్నది.

24 (క) ఎవరైన 10 గురు సాధారణసంఘసభ్యులు సభ గావించుచు తదావశ్యకతను చెల్లించు వ్రాతపూర్వకముగా కార్యదర్శులను గోరునెడల వారు కార్యనిర్వాహకసంఘమువారి అనుమతిని బడసి యీ సభ గూర్చవలయును.

(చ) అట్టియెడ కార్యదర్శులు 20 దినములలో నా సభను గూర్చనియెడల ఆపదమగు సభ్యులు తాము సభను స్వయముగనే గూర్చవచ్చును.

ఈ నిబంధనప్రకారము కార్యనిర్వాహక వర్గమునకు సభసూర్య నిరాకరించుటకు వీలులేదు. కాని కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు సభ జరుపలేదు. ఈ రిక్విజిషను ఏమైనదో యెవ్వరికి తెలియదు. సాధారణసంఘసభ్యు లీసంగతులను గుర్తించెదరుగాక. ఈ రిక్విజిషనులో శ్రీ శీతారామచంద్రరావుగారికిని, నాశము కృష్ణారావుగారికిని గ్రంథాలయముపైగల హక్కులను స్పష్టపరుపవలయు ననియు గ్రంథాలయసభ్యత్వమునకు కాలనియము ముండవలయు ననియు సంతకముచేసిన సభ్యులు కోరియున్నారు. వీరు భయపడినట్లే గ్రంథాలయభవనముపై గల హక్కులనుగురించి ప్రస్తుత కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు ఒక అభిప్రాయమును దాత యగు శ్రీ శీతారామచంద్రరావుగారు ముందుక యభిప్రాయమును వెల్లడించుచు గ్రంథాలయ తీర్మానములలో వ్రాసియున్నారు. హక్కులను స్పష్టపరచుకొనినపిమ్మటనే గ్రంథాలయము నక్కడకు తీసికొనిపోయి యుండినయెడల తగాదాలేక యుండెడిది. అట్టిబరుగులలో సాధారణసభ్యులు ప్రస్తుతభవనమును స్థిరపరచినవచ్చుదు వారి కీతగాదా కాని శ్రీ శీతారామచంద్రరావుగారి యభిప్రాయముగాని తెలియదు. అందుచే అట్టిబరు సాధారణసభ తీర్మానము ననుసరించి గ్రంథాలయమును ప్రస్తుతభవనములోనికి మార్చితిమని కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు సవర్ణించుకొనుటకు వీలులేదు. ప్రస్తుత కార్యనిర్వాహకవర్గమునకును శ్రీ శీతారామచంద్రరావుగారికిని తగాదా వచ్చినవెంటనే కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు సాధారణసంఘసభ సమావేశపరచి గ్రంథాలయపు హక్కులను గురించి వా రేయభిప్రాయముతో ప్రస్తుతభవనము స్థిరపరచికో స్పష్టము చేయవలసియుండెను. అట్లు చేయకపోవుట కోచనీయును.

మ్యునిసిపల్ వ్యవహారములు

మహారాజశ్రీ రాజమండ్రి మ్యున్సిపల్ చైర్మనుగారికి ఈ క్రింద సంతకముచేసిన రాజమండ్రి మ్యున్సిపల్ కాన్సిలర్లు మద్రాసు డిస్ట్రిక్టు మ్యున్సిపలు ఆక్టర్ 3 న షెడ్యూలు 2 వ రూలుప్రకారం వ్రాసుకొన్న రిక్విజిషను.

ఈ దిగువ హంశములను చర్చించి తీర్మానించుటకు గాను రాజమండ్రి మ్యున్సిపల్ కాన్సిలుయొక్క డెప్యూటీ మి టింగు డి 28-7-1924 తేదీ సోమవారము సాయంత్రం గం 5 లకు యేర్పగుచుటగాను, యిందుకూలముగా కోరవలయునది.

చర్చింపబడిన అంశములు

1. ఎజెండాలో కనపరచిన యేయంశమైనను కాన్సిలు వారు చర్చించి తీర్మానించినతర్వాత, చైర్మనుగారు, కాన్సిలు తీర్మాన మంగీకరించవలసినదే కాని, సదరు తీర్మానము ఆర్డరులో, లేదని కాని, చెల్లిన కాని, నిరాకరించకూడదు గనుక, డి 30-6-1924 తేదీని కాన్సిలువారు ప్యాసుచేసిన, నె 231 రు తీర్మానముకు భిన్నముగా, చైర్మనుగారు చేసినపనిని విమర్శించి తగిన చర్యతీసుకొనుటకున్నా.

2. (ఎ) ఆక్టుయొక్క 18-వ క్లౌజు 2 వ క్లాజు ప్రకారం వైసుచెయ్యెనుగాని సంక్రమించిన హక్కును బట్టి చేసిన, ఆర్డరును, చైర్మనుగారు 4 వ క్లాజు ప్రకారం రిజైజు చేసినట్లు చెప్పబడే ఆర్డరు ప్యాసుచేయుటకు, చైర్మనుగారి హక్కులేదా, యనుహంశమును, విమర్శించుటకున్నా.

(3) వైసు చైర్మనుగారు ఉద్యోగవర్తననుబట్టి కేసును 18 (2) ప్రకారం కొంతమందికి ఉద్యోగములు యిచ్చి వీని కొందరికి శిలపూయిచ్చి అర్హత పాటుచేయించియుండగా వైర్మనుగారు అట్టి అర్హతను తారుమారుచేసిన విషయమై చర్చించి అవసరమైన చర్యను తీసుకొనుటకున్నా.

3. వైర్మను గారు గ్రామములో లేనప్పుడు, వైసు చైర్మనుకు కే. 18 (2) ను ప్రకారం వైర్మనుయొక్క సమస్త హక్కులు సంక్రమించును గనుక, అట్టిస్థితిలో వైర్మను పద్దనంబలసిన చెక్కు బుక్కులు వర్తరా వైసుచైర్మనుగారికి పంపకుండా తమవద్దనే యుంచుకొనుటకు హక్కులేదు గనుక, ఆలా చెక్కుబుక్కులవర్తరా వైసుచైర్మనుగారికి పంప నందుకు కారణములను విమర్శించి తగిన కారణము తీసుకొనుటకున్నా.

4. త్రెయినింగ్ అయిన టీచర్లను ఏర్పాటుచేయక త్రెయినింగ్ కాని టీచర్లకు ఉద్యోగ మిచ్చినందువల్ల, గవర్నమెంటుగ్రాంటు రాకగాని తగ్గిపోయిగాని వచ్చేనప్పుడు నూ, సమగ్ర స్కూలుయొక్క, అభివృద్ధికి గలకేనప్పుడునూ వైర్మనుగారిని ప్రత్యేక జవాబుదారీచేయుటకు గురించి, కాన్సిలుకు నేటి జవాబుదారీయు నూ లేదనేవిషయమును విమర్శించి తగినచర్య తీసుకొనుటకున్నా.

యర్రమిల్లి సత్యనారాయణగారు 3 సంవత్సరములనుండి నెల 1 కి రూ 60/- ల తీతంపైని హిస్టరీటీడరుగా పనిచేస్తూ యుండగా, వారిని తీసివేసి ఆఫీసులో రూ 70/- ల తీతం త్రెయినింగ్ కాని మరెవ్వరిని నియమించినందువల్ల కాన్సిలుకువచ్చే ఫననప్టును స్కూలుకువచ్చేనప్పుడు విమర్శించి తగినచర్య తీసుకొనుటకున్నా.

1 మక్క అప్పలస్వామి, 2 సుబ్బం బంగారయ్య, 3 రంధి నారాయణారాయణ, 4 సుదర్శనమ్మ, 5 శింగంపల్లి యరకయ్య, 6 వైవలు, 7 సప్పా అప్పలస్వామి, 8 కళిమిరెడ్డి అప్పలస్వామి, 9 శింయాల అప్పలస్వామి, 10 అప్పల సుబ్బా ది 18.7.1924

రావు, 11 కర్రా అచ్చయ్య.

మ-రా-శ్రీ రాజమండ్రి మ్యూనిసిపల్ చైర్మనుగారికి:-

రాజమండ్రి మ్యూనిసిపల్ కాన్సిలు ప్రాసినయు తరం: ఈకోజున మేము పంపించిన రిక్విజిషనులోని చర్చించవలసిన యంశములతోను సంబంధించిన యావత్తు మ్యూనిసిపలికార్డును ది 21.7.1924 లేదీ లగాయతు సాయంత్రం 29.7.1924 లేదీ వరకు సెలవుదినములలోతప్ప మిగతాదినములలో ఉదయం గం 11 లు లగాయతు సాయంత్రం గం 5 ల వరకు మేము చూచు కొనుటకు తగినట్లు ఆనుకూలముగా యేర్పాటు చేయించగలందు లకు కోరుతూయున్నాము. మరిన్ని పదరు రికార్డు యావత్తు స్పెషలు మీటింగు జరిగే ది 28.7.1924 లేదీని మీటింగులోమాదా హాజరుపర్చడముకు కోరడమయినది.

పై సభ్యులే సంతకము చేసిరి.
18.7.1924.

పురపాలక సంఘము

మా పురపాలక సంఘస్థితులు కడు క్లిష్టముగా నున్నవి. మాచెయిర్మనుగారికిని వైసు చెయిర్మనుగారికిని ఫోరమరు యుద్ధము జరుగుచున్నది. వైసి కొందరు మ్యూనిసిపలు కాన్సిలు పనిని రిక్విజిషనులో చెయిర్మనుగారి చర్యలను తీవ్ర విమర్శనము పాల్పెయుటకు సభ్యు లర్హమించినట్లు స్పష్టమగుచున్నది. ఈనెల 28 వ లేదీని సభ జరుపవలసిన కోరిక. ఆరిక్విజిషనులోని విషయములకూర్చిన కాన్సిలుసభకుల తెలిపిన గాని చదువరులకు సరిగా బోధపడదు. రిక్విజిషనులోని 1 వ పేరాలోని విషయము:-వారకాశి వెంకటాద్రి నాయుడు గారను గూర్చి కాన్సిలుమాసములకింద మ్యూనిసిపాలిటీ తాలూకు సాము సుమారు రు 1500 లు అపహరించినను కారణముచే సస్పెండు చేయబడెను. అవిషయమును గూర్చి విచారణ సెన్యుటరు ఒక ఉపసంఘము నియమింపబడెను. వాదినితేది 30.6.24 లేదీని మ్యూనిసిపలు కాన్సిలుయెదుట పెట్టి బడెను. ఆనాటిసభలో మ్యూనిసిపలు కాన్సిలువారు వెంకటాద్రి నాయుడుగారికి తిరిగి ఉద్యోగ మివ్వవలెనని తీర్మానించిరి. ఉపసంఘమువారు వెంకటాద్రిగారు దోషులనియు వారికి తిరిగి యుద్యోగము నివ్వకూడదనియు సూచించినను కాన్సిలువారు వెంకటాద్రిగారి ఉద్యోగము నివ్వటకు తీర్మానించిరి. ఈ తీర్మానము ఆశాశ్రయముని చెయిర్మనుగారు మొదలునే త్రోవవేయలేదు. చర్యయంతయు సాగెను. తుదకు

తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. ఇదంతయు జరిగినపిమ్మట చెయిర్మనుగారు అంగీకరింపబడిన తీర్మానమును త్రోవవేసిరి. ఈ చర్య విమర్శించుటయే రిక్విజిషనులోని మొదటిపేరాలోని విషయము.

2 వ పేరాలోని విషయము:-చెయిర్మనుగారు పురమున లేనప్పుడు వైసుచెయిర్మనుగారికి అన్నిహక్కులు గలవు. తమ హక్కుల నుపయోగించి చెయిర్మనుగారు గ్రామాంతరము వెళ్లిన మరునాడే చెయిర్మనుగారి యభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగా దొరకినదికదా సందుయని తిరిగి సాము నపహరించిన వెంకటాద్రిగారికి ఉద్యోగమిచ్చిరి. దానిని తిరిగి చెయిర్మనుగారు రద్దుచేసెను.కొమ్ముసత్యనారాయణ గారను ఉపాధ్యాయులు శిలపూ తీసికొనగా ఆఫీసునున యెర్రమిల్లి సత్యనారాయణ, బి. యె. యల్. టి గారిని స్కూలు హెడ్మాస్టరుగారి శిఫారుపై వైసు చెయిర్మనుగారు నియమించగా చెయిర్మనుగారు దానిని మాడ రద్దు చేసిరి. ఇదియే రెండవపేరాలోని విషయము. 3,4 పేరాలలోని విషయములపై వ్యాఖ్యాన మనవరము. 5 వ పేరాను గూర్చి కొంచెము చెప్పవలెను. యర్రమిల్లి సత్యనారాయణ గారు బి. యె. యల్. టి, అనగా త్రెయినింగ్ అయిన ఉపాధ్యాయులు. వారు బ్రాహ్మణులు. వారికి జీతము నెల 1 కి రు 60 లు. వారు స్కూలులో 3 సెల రములు పెంపరీగా పనిచేసియున్నారు. తిరిగి ఖాళీయున్న ఉద్యోగమువారి కివ్వక త్రెయినింగ్ కానట్టియు ఇప్పుడే త్రాగి బి. యె. పరీక్ష యందు ప్రవేశపెట్టిన బ్రాహ్మణేతరుడగు యస్. సుబ్రహ్మణ్యం గారికి నెల 1 కి రు 70 లు జీతమిచ్చి నియమించిరి. ఈచర్యను మాడ వై రిక్విజిషనుపెట్టిన సభ్యులు విమర్శింపబూనినారు.

మా మ్యూనిసిపలు కాన్సిలులో నిట్టి పోరాటములు జరుగుచున్న ప్రజాసేవయొనర్చుటకు మారుగ కత్తును ప్రధానముగ చేయుటకు మా చైర్మనుగారును వైసుచైర్మనుగారును పూనుకొనుట కోచనియు. 23వ లేదీని జరుగబోవు సభకు పౌరులెల్లరు విచ్చేసి కాన్సిలు పోరాటముల నన్నిటి గమనించి ప్రస్తుతము కాన్సిలు సభ్యులలో ప్రజాసేవాభిలాషు లెవ్వరో, కొల్లట ప్రయుత వ్యక్తో తెలిసికొని కొలదికాలములో జరుగనున్న యెన్నికలలో వైనను తగినవారిని నియమించుట కుద్యమింతురుగాత!

గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘసమావేశము
(స్వకీయవిలేఖరి)

గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము యీనెల 20,21 వ లేదీలయందు రాజమహేంద్రవరతాలూకా కాంగ్రెసుసంఘ కార్యాలయమునందు సమావేశమయినది. సుమారు 60 సభ్యులు హాజరైరి. డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు రధ్యక్షతవహించిరి. అహమ్మదాబాదు తీర్మానములన్నియు వీధిమను మార్పులతేకయే అంగీకరింపబడినవి.పంచబహిష్కారముల తమవ్యక్తి జీవితములో ననులు జరుపనివారు కాంగ్రెసు యెన్నికసంఘముల నుండి రాజీనియ్యవలెనను తీర్మానమున యెన్నికసంఘము లన్న వర్గింగు కమిటీలని నిర్వచనము చేయవలెనని భవిషిపాటి సత్యనారాయణగారు చేసిన సవరణ ఆగిపోయెను. లక్కరాజు సుబ్బారావు, వాడేవు రామమూర్తిగార్లు మున్నగువారు అహమ్మదాబాదు తీర్మానముల ఫలితముగ రాజీనామాల నొసంగిరి. వారిరాజీనామా లంగీకరింపబడెను. నూలువడుకు తీర్మానమునుగూర్చి శ్రీయుత సబ్బివీను వెంకటసుబ్రహ్మణ్యకృష్ణరావు గారు పావలాసంఘసభ్యులచేపూడ నూలువడుకునట్లు చేయుటకు మార్గమును సూచించుచు సవరణ నుపపాదించిరి. కాని యది అంగీకరింప బడలేదు. ఆలమారు సభా తీర్మానప్రకారము జిల్లాకాంగ్రెసుసంఘమున కభ్యర్థనెన్నుకొని వారిచే ఏక బాధ్యతగల కార్యదర్శివర్గము నేర్పరుపజేసి కాఖావిభజన పూర్వకముగ పనిచేయవలయునని శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమున కభ్యర్థనెన్నుకొనవలయుననియు వారు ఏక బాధ్యతగల కార్యదర్శివర్గము నేర్పరుపవలయుననియు అనుపదముల తీసివేసి కాఖావిభజన పూర్వకముగ మాత్రమే పనిచేయవలయునని కళా వెంకటాద్రిగారు సవరణనుపపాదించిరి. సవరణ, తీర్మానము రెండుమాడ వీగిపోయెను. తీర్మానమున కనుకూలముగ 17 వోటును, వ్యతిరేకముగ 18 వోటునురచ్చినవి. పితూరీనాయకుడగు శ్రీరామరాజు గారు తుదకు గవర్నమెంటువారిచే చంపబడినను,దార్జనముతోగూడినవారిప్రయత్నములు స్వరాజ్యమునకు ప్రతిబంధకములని సూచించుచు వారి దేశభక్తి, స్వార్థత్వాగముల ప్రశంసించుచు నొకతీర్మానమును శ్రీయుత వెంకటరాజు

వీరయ్యగారు రుపపాదించిరి. శ్రీయుత వెన్నేటి సత్యనారాయణ గారు దానిని బలపరచిరి. లోకవదంతినిబట్టి శ్రీరామరాజు గారి మరణము పూర్తిగా నిర్ధారణకాలేదనియు, వీరయ్యగారి తీర్మానము ప్రస్తుత మనవసరమనియు శ్రీబులుసు సాంబమూర్తి గారుపపాదించినది యామోదంపబడెను. ఈతీర్మానవిషయమై కొంతవర్తజరిగెను. సెరాజిగంజిమహాసభలో దానుగారు సహానుగూర్చి యంగీకరింపజేసిన తీర్మానము మాదిరిగా వీరయ్య గారు వై తీర్మానము నుపపాదించిరి. ఈ తీర్మానము పులిని జూచి నక్కవాతబెట్టుకొన్నట్లున్నది. దానుగారిని గురించి యడిగినట్లు వీరయ్య వెన్నేటి సత్యనారాయణగార్లుగూర్చిపూడ పార్లమెంటులో ప్రశ్నలు యలుదేరునేమా చూడవలసియున్నది. ఆంధ్రరాష్ట్రీ సభకును, ఆంధ్రమహాజనసభకును అభ్యర్థుల పేర్కొనుటలోపూడ కొంత వర్తజరిగెను. తుదకు సర్జిని జేవిగాని రాష్ట్రీయసభకును, ఆంధ్రరత్న గోపాల కృష్ణయ్యగారిని ఆంధ్రమహాజనసభకును అభ్యర్థులుగా నెన్నుకొనిరి. గోదావరిమండలములోని స్థానిక స్వపరిపాలనాసంఘముల స్వాధీనపరచుకొనుటకు శ్రీయుత సాంబమూర్తిగారికి సర్వాధికారము నొసంగి తత్ప్రచారమునకై ఇద్దరు ప్రచారకుల నిమిత్తము మాసమునకు రు 100 లు చొప్పున శాంక్షను చేసిరి. ఈ తీర్మానముపై విశేషకాలయాపన జరిగెను. అనేక సవరణలు బయలుదేరెనుకాని తుద కన్నియు ఉపసంహరింపబడెను. 'పానుగల్జిమును' జిల్లాలో నెదుర్కొనుటకు సమర్థులు సాంబమూర్తిగారే యనియు ఆయన యిందుకు పూనుకొనవలయుననియు శ్రీ భవిషిపాటి సత్యనారాయణగారు ప్రార్థించిరి. సభ్యులలో ననేకులకోరికపై సాంబమూర్తిగారు ఆకార్యభారమును తమపై వైచికొనిరి. ఖద్దరుకు సంబంధించిన వ్యవహారముల నన్నిటిని జిల్లా సంఘమునకు లోబడి నిర్వహింపవలెననియు, ఒక్క ఋణముల వినియోగముతోమాత్రము సంత్పత్తి చెందకూడదనియు ఖద్దరుబోర్డునారు వెంటనే పునర్నిర్మాణయత్నముల గావించవలయుననియు శ్రీయుత గుమ్మడిదల వెంకటసుబ్బారావుగారు రుపపాదించిరి. ఆ తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. 1923 సంలలో పంచమనిధికై వెచ్చింపబడవలసిన 2 వేల రూప్యముల నితరవిభక్తుగా వినియోగించుట సరికాదు గాన వెంటనే ఆ 2 వేల రూప్యముల ప్రాసచేయవలెనని శ్రీయుత సుబ్బారావుగారే ప్రతిపాదించిరి. అదిపూడ కొంతవర్త జరిగినపిమ్మట యంగీకరింపబడెను. ఆలమారు తీర్మానము ప్రకారము మన్యపుప్రజల యిబ్బందుల విచారించుటకై నొక సంఘము నేర్పాటు చేయవలెనని శ్రీయుత రామచంద్రుని వెంకటప్పగారు రుపపాదించిరి. శ్రీ మొసలికంటి తిరుమలరావుగారు దానిని బలపరచిరి. ఈ విషయము రాష్ట్రీ సంఘమునకు విడిచిపెట్టవలయుననియు, విశాఖపట్నంజిల్లా సంఘముయొద్దనుండికూడ కొంత సహాయము గైకొనవచ్చుననియు సాంబమూర్తిగారు సలహానిచ్చిరి. ప్రస్తుతపరిస్థితులలో నచ్చుటికి పోవుట మంచిదికాదని అభ్యర్థులు సెలవిచ్చిరి. తుదకు తీర్మాన ముపసంహరింపబడెను.

అభ్యర్థులు కడునేర్పుతో సభనునడిపిరి. సభ్యులుకూడ చాల గౌరవముగ ప్రవర్తించిరి. ఏ ఒకటిరెండు మారులొ వ్యక్తివిమర్శనము లంతగా లేవు. ఇంకను కొందరిసభ్యులయందు వాగాడంబరము మెండుగానున్నది. మొత్తముమీద సభ జయప్రదముగా ముగిసెను.

వైద్యుని విలువను, వైద్యుని సామర్థ్యమును గుఱించి వైద్యులే అంగీకరించి యున్నారు

ఆతంకనిగ్రహమాత్రము

అన్నిజాతులవారును ఏవయనునందెనను శ్రీ పురుషులు కాలవ్యత్యాసములేక తీసుకొనుటకు తగినదని వైద్యులే అంగీకరించియున్నారు. ఉపయోగించి దీని నిజమును తెలుసుకొనఁడు.

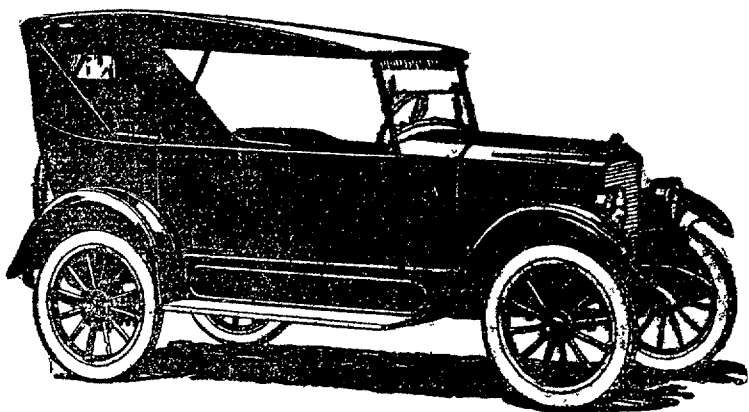
82 మాత్రులుగల డబ్బా 1-కిగ రు 1.0-0
ఉత్తరము ప్రాసిన శ్యాలూగు ఉచితముగా పంపబడును

ఆతంకనిగ్రహ ఫార్మసి

219 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

మిక్కిలి సరసమైనబండి

చిక్కు లేమియు లేనిది.

టూరింగుమాడల్
ధర్మ రూ 3250

మద్రాసున ఖర్చులులేక యివ్వబడును.

క్రొత్త రగ్బీ టూరింగు కారు.

అందమైన రేడియేటరుగలగి మిక్కిలిగంభీరముగా నుండును. సాగసైన బానెట్, కీళ్లు అగపడకుండా అమర్చబడినది. కొక్కిలు, వంకరకమ్మలు, అల్పీయముగండు మొదలగునవి కష్టము విడదీయకుండు అమర్చబడినది. క్రొత్తమారి ఇనుపచుట్టము డ్రైవ్ ట్రేపు హెడ్ లాండ్ రలు, మురికిసీర్లు వైన పడకుండుటకై రేడియేటరు మొదలగునవికూడ గలగి మిక్కిలిసాగుగా నుండును. తలపులము ముందుకువచ్చియుండి మాయునప్పుడు ఒకదానిపై మరియొకటి పడుటచే సౌకర్యముగా ను, కేబులులేకయు నుండును. ఒకమనిషికి తల, భుజ మలనుకప్పు టోపి, జిప్సితెరలు, ప్రక్కతెరలు తలపులకే అమర్చబడియున్నది. గాలిలోన ప్రవేశించకుండునట్లు ప్రస్తుత మోస్తరుప్రకారము తయారుచేయబడినది. పూర్తి పరికర ములబోర్డు గలగి ఇదము సుదృఢముగా తెలుపునట్టి ఆకృతి గలదు.

వివరములు

మోటారు కాంటింనెంట్:- 4 సిలిండరుది, ఎల్ మోస్తరు తల గలది, తలను వేలుగాతీయుటకు వీలుగలది, 1 1/8" బోర, 4 1/4" స్ట్రోకు 180.4 క్యూబిక్ అంగుళములు గలది.

సిలిండరు:- సిలిండరులును క్రాంకుశేసు వైభాగమును ఒక్కచేతమృల్లో కలుపుట లేకుండా ఏకాండుముగా పోతపోయబడినది.

వాల్వలు:- 1 1/2" - 5/16" స్ట్రోక్ గలది.

పిస్టన్ అండ్ కనెక్టింగురాడ్. అసెంబ్లీ:- ఈరెంటిని వైభాగము, లేక క్రొందిభాగమునుండి వేటుగా తీయుటకు వీలు గలదు.

క్రాంకుషాఫ్ట్ బేరింగులు:- ముందరభాగము 1 1/2" డయామీటరు X 1.25/32" మధ్య 1 1/2" X 1.9/16" వెనుక 1 1/2" X 2 3/4" గలది.

క్యాంషాఫ్ట్ బేరింగులు:- మందర 1 1/4" X 18/8" మధ్య 1 5/8" X 1 5/16" వెనుక 1 1/2" X 1.19/32"

కూలింగు:- హానికూలుమోస్తరు రేడియేటరు; 16" విసనకట్టి, నాలుగు బ్లేడులు, నీటిపంపు, రేడియేటరు కపాసిటీ, 8 క్వార్టులు.

ముందుభాగము ఇరుసు:- స్టాండర్డు డ్రాఫ్టు, పార్జి, "బి" మోస్తరు బీము సెక్షను ఎల్లి ఎల్ ట్ మోస్తరు స్టీరింగు మెకానిజముతో సహా గలది. రోల్ బేరింగులపైన చక్రములు అమర్చబడియున్నది.

వెనుక భాగము ఇరుసు:- ఆడంబరము లేక సెమిఫ్లాటింగు మోస్తరుది.

చక్రము:- "వైకెర్లను, లోన హెచ్చును. 10" చక్ర డ్రమ్ములు గలది. సులభముగా చక్ర చేయుటకు వీలైనది.

స్ప్రింగులు:- మందర 88.5/8" పొడవు, వెనుక 49" పొడవు.

టైరులు:- 30" X 3 1/2" మట్టునుగలది. ఓపెన్ మాడలు; నాన్ స్క్రిడ్ క్లిక్ చర్, క్లోస్ డు అండు స్పెషలుమాడలు, డ్రైయింగ్-వైడు కార్డు.

ఆయిలింగుస్టిమ్:- ఫోర్సుఫీడు ట్రైపుపద్ధతిప్రకారము నూనె వేయబడును. కామ్షాఫ్ట్ వెనుక భాగమునుండి ఆయిల్ పంపుచే అన్ని కామ్షాఫ్ట్ బేరింగులకు, ముఖ్య

మైన క్రాంకుషాఫ్ట్ బేరింగులయందు గల రంగ్రములకు, కామ్షాఫ్ట్ సుంబంధించిన కాఫ్ లకు, వండములకు బేరింగులకు చమురు వేయబడును.

కార్బురేటరు:- ఒక అంగుళము సింగిల్ జెట్ గలది. ఇది కార్బురేటరు చేర్చబడిన ఎంజినుకు ఎడమభాగముండు వైకిపోవుటకు లోనికవచ్చుటకు అనుకూలముగా నుండునట్లు చేర్చబడినది.

బయలుదేరుట, దీపము వెలుగుట:- జనరేటరు, స్టార్టింగు మోటారు, మాగ్నెటో మొదలగునవి గాలితగిలిన చెడకుండునట్లు ఏర్పాటు చేయబడినది.

క్లచ్:- డ్రైవ్ ట్రేపు సింగిల్ ప్లేటు ప్లేస్ట్ లుచే కష్టపడియుండును. ఎంజినుకు ఏలాటియుబ్బుంది లేకను లేక మార్పులేకు విడిగా తీయవచ్చును.

ట్రాన్సుమిషన్:- స్టాండర్డు పద్ధతి యేర్పాటు, జరుగుదు చేయవలసి, ముందుకు వెనుకకు మూడు స్పీడులు. అన్ని విధముల స్థిరపద్ధతికి అనుగుణ్యమైన నిర్మాణము.

డ్రైవు (నడక):- మడిచేతి వాటవము. మధ్య ఆపుదల. ఐసిని మోచ్చుచే అడుగుపెట్టు (పెడల్) టోబోర్డుమీద అమర్చబడిన స్టీరింగుబ్బీలుకు సరిగా అడుగున నున్న స్టీరింగుకాలముమీద స్టార్టు లేవరును, బ్రాకెట్ లేవరును అమర్చబడినది. స్పీడు మీటరు, అమీటరు, అయిల్ గాజి, చోహ, ఇగ్నిషన్, లైట్టింగుస్విచ్ ఇవి ఇకాస్ట్రు మెంటుబోర్డుపైన అమర్చబడును.

స్టీరింగుచేరు:- సగమువరకుమాత్రమే తిరుగును. వరంగేరుమాదిరి. బాల్ క్రెస్టు బేరింగులు ఉపయోగించబడినవి. ఆరుగుదలగల యేర్పాటుచేయబడినది. 16" స్టీరింగు చక్రము. చక్రముమీదనే హారన్ బట్టక్ అమర్చబడును.

గాసాలైను సరఫరా:- టాంకు కపాసిటీ 11 1/2 గాలను పట్టును. వెనుక భాగముందు గలదు. వాకువమ్మేడుకూడ గలదు.

బ్లీలు బేను:- 102"

బాడీ టైపులు:- టూరింగుకారు, సెడన్, హాచ్, రోడ్ స్టర్, స్పెషల్ టూరింగుకారు, స్పెషల్ సెడన్, ప్రీమియంవాగను, కమ్యూనియల్ టైపులు మొదలగునవి గలదు.

మిక్కిలి తక్కువధరగలది, నియమములను అనుసరించి హద్దుమీరక తయారుచేయబడినది.

దక్షిణఇండియా, మైసూరు, హైదరాబాదు, మొదలగుచోట్లకు సోల్ ఏజెంట్లు.

SPENCER & Co. Ltd., MADRAS.

UP-COUNTRY SUB-AGENTS:

Spencer & Co. Ltd., Bangalore, Coimbatore, Madura, Coorg, and Waltair. W. E. Hooper, Wellington. Alliance Motor Co. Trichinopoly. Aerial Transport and Ropeway Co., Kottayam. T. N. Motha & Sons, Trivandrum.

S. M. E. Sheriff & Co., Salem.

K. Perraju, Cocanada.

శిరోవేదన మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి 0-12-0

ఈ మాత్రల నుపయోగించుటలన శైత్యపు తలనొప్పి, ఒంటి తలనొప్పి వెంటనే బోవును. అమ్మలొంజనం దీపో, మదరాసు - బొంబాయి.

విరేచన మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0

రాత్రి యొకమాత్రను సేవించిన తల్లవారి కండువీరేచన ములుకాగలవు. వికారము వైత్యములేదు సేవోముచేర్చబడలేదు.

నుఖభోగి మాత్రలు

20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1-కి వెల రు. 1-0-0

బలమునకు ధాతుపుష్టికి యూనానివైద్య దీనిన విశేషముగ వాడుదురు. మొదటిరకము పంపగలము.

కఫహరిచూరము

తిన్నడబ్బీ 1-కి 0-8-0 (6 డబ్బీల మందుగలది) 1-కి రు. 2-0-0

ఈ చూరము వనమాతికలచే చేయబడినది. కగ్గు, తిబ్బనము, కానపీస, శైత్యజ్వరము మొదలగునానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని కంటిమందుకొనభి మంచి.

గజ్జికి తైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-4-0

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖముగ చిన్న పల్లకు విశేష భాధను గలిగించుచున్నది. ఈతైలమును నాలుగు పూటలు రాచిన గజ్జి, చీడ, చిలుము, జల మొదలగునవి నశించును. తప్పక పనిచేయును. వెలకన్న పోస్తుఖర్చు లధికమగుగాన ఇతరమందులతో కలిపి తెప్పించుకొనుట యుక్తము. అమ్మలొంజనం దీపో, మదరాసు - బొంబాయి.

ధిల్లీ కలహములు

మహాత్ముని తంతివార్త

“మిత్రాభిషేకం నేను తక్షణమే రాగోరితిని గాని వైద్యులంగీకరింపలేదు. సాధ్యమైనంత త్వరలో వచ్చెదను” అని మహాత్ముడు ఢిల్లీ కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శికి తింతివార్త సంపెను.

మూలానా మహాత్ముడాలీగారు నిన్న (25 వ తేది) మధ్యాహ్నము ఢిల్లీ చేరి.

హిందూమహాసభ వార్షిక సమావేశమును ఢిల్లీ లో జరుపవలెనని కొందరు హిందువులు ప్రోత్సాహపరచుచున్నారు.

చీఫ్ కమిషనరు 24 వ తేదీని చేసిన ప్రకటనము

“28 వ తేదీ సాయంకాలము ఒక హిందువు రాజితోటలో నడుచుచుండగా ఒక మహమ్మదీయుడు తోలుమూతగల శేముకర్రతో హిందువులపై కొట్టెను. హిందువులు వైర్యశాలకు పంపిరి. కొట్టినవానికొరకు వెతుకుచున్నారు.

ఒకసాగవు రిన్ను (సబ్బాబుని) కాళ్ళను చేతులును విరచిట్టి నోటు గడ్డలు ప్రక్కగా యిద్దరు కనిపేట్టులు తన్ను విడపించిరి ఆ బాబుడు చెప్పెను. ఒక మహమ్మదీయుడు కత్తి పట్టుకొని తరుము ని రాగా పారిపోతినని ఒక హిందువు తెలిపెను. ఆ ప్రాంతమున పోలీసులు కావలియున్నారు.

“ఒక వ్యభిచారికి యింటిలోనుండి ఒక హిందువుపై రాయివీసరి. ఆయింటి నలుగురు మహమ్మదీయులుండగా పోలీసు వారు వారిపైకి వెళ్ళిరి. ఇట్టి దౌర్జన్యముల నాపివేయుటకు పోలీసువారు ప్రయత్నించుచున్నారుగాన వారికి సహాయము చేయువారికి బహుమాన మిచ్చెదరు” అని కమిషనరు ప్రకటించెను. (ఆ. ప్రె.)

ఖద్దరు బోర్డు

అమృతనగరులో ఏర్పాటు

అమృతనగరులో ఖద్దరుబోర్డు పనినిమిత్తము బి. ఎఫ్. బారుచాగారు బొంబాయినుండి అమృతనగరు వచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

అకాలీపత్రికా కార్యాలయము

పోలీసువారు సోదాచూచిరి

పోలీసువారు అమృతనగరులో అకాలీపత్రికా కార్యాలయమును సోదాచూచి కొన్ని పత్రికలను తీసికొనిపోయిరి. (ఆ. ప్రె.)

వకటన

ఏలూరు డిప్యూటీ కలెక్టరుగారి

కోర్టులో

S. S. No 236-1920

వాదులు:—

1. శ్రీరాజాకమవన వెంకట వరదరాజ శోభనాద్రి రావు బహద్దరు జమీందారుగారు. 2. శ్రీరాజా కమవన వెంకటరామరావు బహద్దరు జమీందారుగారు.

ప్రతివాదులు:—

1. పసుపులేటి తాతయ్య, 2. యీ సోమలింగం 3. యీ సీతారామయ్య 4. యీ కోటిలింగం 5. యీ వీరన్న 6. యీ నాగభూషణం 7. యీ అమ్మిరాజు మైనరయినందున గార్డియన్ అన్న 1 ప్రతివాది.

సదరుదావాలో భూములను కొల్లలువేయుట వగైరా పనులు జరిగించి రిపోర్టుచేయుటకుగాను దిగువ సంతకంచేసిన నన్ను కమిషనరుగా సదరుకోర్టువారు ఆప్పాయింటుమెంటు చేసెవారు. సదరు దావాప్రదేశమును కొల్లలు వేయుటకు 11.8.1924 తేదీనుండి ప్రారంభించబోవుచున్నాను. కనుక యీదావాలోని పార్టీలు సదరు 11.8.24 తేదీనాటికి దావా ప్రదేశములకు తాముగాని తమతరపున యేజంట్లనుగాని పంపించి హాజరయివుండి సని జరిగించుకొనగలందులకు కోరబడుచున్నాడు.

యల్లంరాజు వేంకటకృష్ణయ్య, కమిషనరు.

బొంబాయి శాసనసభ

అధ్యక్షుని వేతననిర్ణయము

కొన్ని బిల్లులపై చర్చ

పూనా, జూలై 25:— నేడు బొంబాయి శాసనసభలో చాలాసార్లు సమాకారసంఘములకు సంబంధించిన శాసనము నొక్కటి జేయ సంస్కరించు బిల్లు ప్రధమవిచారణ చర్చజరిగెను. బిల్లుమూలధర్మమునకు నిన్ననుపపాదించబడిన సవరణలు ముగిసినవిషయ చర్చ ప్రధానోపపాదనముపై జరిగెను. దానిపై హార్టీ, పోలు, దాల్మీ, జాను, ఖూషీ, భూపత్కర్, కంట్లీ, డేల్, పటెలు డాక్టరు పెర్నాండెజు, సమాకార సంఘము రిజప్ట్రారు మాడను, రా|| బి|| మూర్తీ, గారలును యీబిల్లుకై ప్రత్యేకముగనియమింపబడిన యిద్దరు నిపుణులును, ప్రసంగించిన విషయ అసలుబిల్లు అంగీకరింపబడెను. అంతట ఆ బిల్లు సెలెక్టుకమిటీ విచారణకు పంపబడెను. రెండునెలలలో నివేదించుట కధికార మియబడెను.

అంతట మరిరెండు బిల్లులు బొంబాయి పోర్టుట్రస్టుకు సంబంధించిన దొకటియు, వేల్పుయువరాజు మ్యూజియంకు సంబంధించిన దొకటియు అన్నియంతరములు గడచి యంగీకరింపబడెను.

అధ్యక్షుని వేతనము

అంతట హోం మెంబరు సర్ మారిసు హేనర్డుగారువచ్చే సంవత్సరము శాసనసభవారీయే యెన్నుకొనబడు బొంబాయి శాసనసభాధ్యక్షుని వేతనమును నిర్ణయించు బిల్లును ప్రధమవిచారణకై ప్రవేశపెట్టిరి.

భారతప్రభుత్వ శాసనము 12.సి (5) సెక్షను ప్రకారము అధ్యక్షునివేతనము శాసనసభ చట్టముగావించి నిర్ణయింపవలెను. బిల్లునందు జీతము 3 వేలుండవలెనని ఉపపాదించబడెను. బిల్లు ప్రధమవిచారణ యైనవిషయ సెలెక్టుకమిటీకి పంపబడెను.

శాసనసభాధ్యక్షుని యెన్నుకొనవలసి యుండుటచేత ఆ ఎన్నికవిధానమును నిరూపించుచు స్టాండింగ్ ఆర్డరును రద్దయిపాదనము హోం మెంబరుగారి ప్రతిపాదనముపై సెలెక్టుకమిటీకి పంపబడెను.

ఏదయిన బిల్లు రెండవసారి విచారణకువచ్చినపుడు గూడ శాసనసభ్యులు సవరణలనుపపాదించ వచ్చునని డెప్యూటీ ప్రెసిడెంటు పహాలానీగారు డెచ్చిన స్టాండింగ్ ఆర్డరు సవరణ గూడ సెలెక్టుకమిటీ విచారణకు బంపబడెను.

అంతట నాటికి సభ ఆగివేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

నోటీసు

నెల్లూరు సబార్డినేటు జడ్జి కోర్టులో

అసలు నెం 89/1923 రు.

పూటుకూరు దేవస్థానముల స్క్రీముదావా

వాదులు:—పుచ్చలపల్లి కోటారెడ్డి వగైరాలు. ఎదిరి

ప్రతివాదులు:—పుచ్చలపల్లి కోదండరామిరెడ్డి వగైరాలు.

ఇందువల్ల సకలమైనవారికి తెలియజేయడమేమనగా.—సదరు హి నెంబరున యీ కోర్టు వారివల్ల 1924 సంవత్సరం ఫ్రీబరీనెల 13 వ తేదీన ఏర్పాటుచేయబడిన స్క్రీముప్రకారం నెల్లూరుజిల్లా కోర్టువారతాలూ కా పూటుకూరు గ్రామంలో పేరి చేశియుండు శ్రీనాగేశ్వరస్వామివారు కామూషీ అమ్మవారు దేవస్థానములకు నూతనముగా ముగ్గురు బ్రహ్మీలను యేర్పాటు చేయవలసి వున్నది. గనుక సదరు బ్రహ్మీలవనులు కావలయునని కోరువారు. తమ దరఖాస్తులను 1924 సంవత్సరం ఆగస్టునెల 20 వ తేదీ లోపల సదరు నలుకోర్టువారికి పంపుతూ సదరు తేదీనాటికి వారున్న కోర్టులో హాజరుగా వుండవలసినది.

1924 సంవత్సరం } ఏ. ఎస్. కృష్ణస్వామిఅయ్యర్.
జూలై నెం 23 తేది. } సర్దిశీట్ జడ్జి.

(953) వెల్లింగుటన్ సిసీమా

26.7.24 శనివారమునుండి 1.8.24 శుక్రవారమువరకు సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 అటలు రాత్రి 9-80 శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8-15 కూడ గలను

డబుల్ సిరియల్ అట్రాక్షన్ డి ఒరిగాన్ ట్రయల్ విదవవారము ఎడ్మిటోలో అద్భుత సాహసకార్యములు వాని పింగుడాగరు మొదలగు నవి గలవు. తదరు పుష్య గూడ చూపబడును.

(6 శా.గములు)

బహుమూత్ర వ్యాధికి

అమోఘమైన ఔషధము

నే నుక ఆదిద్రావిడను. మైసూరుకు చేరిన కోలారు బంగారుగనులలో కంట్రాక్టు గా నున్నాను. అతిమూత్రవ్యాధిచే చాల బాధపడుచుంటిని. ఒక సంవత్సరము క్రిందట స్మారకము తప్పి దిగువపడితిని. నేను అనేక ఆంగ్లవైద్యులవద్ద నుండి ఔషధములను సేవించియు గుణములేక పోయెను. మిక్కిలి కఠినపత్యము చేయుచుంటిని. వరియన్నమును పూర్తిగా మానివేసితిని. అట్లుండియు నాజబ్బు మిక్కిలి హీనస్థితికి వచ్చెను. నేను బ్రతుకుదునను ఆశకూడ లేకపోయెను. కృష్ణాపురి నివాసియును ప్రస్తుతము మద్రాసు జార్జిటౌను, ఆర్మీనియను వీధిలో నెం 72 రు గృహమునందు వండిత స్వామి శ్రీనివాసఅయ్యంగారు చేయుచున్న అద్భుతచికిత్సలను గురించి వినినందున నేను వారివద్దకు 19.6.24 తేదీన వెళ్లి ఈ అపాయకరమైన వ్యాధినుండి నన్ను రక్షించవలెనని వారిని ప్రార్థించితిని. వారి ఔషధార్యమునకు అనేకవందనములు. తక్షణమే పశ్చాత్తాపము చెంది తండ్రివలె మిక్కిలిప్రీతితో నాకు ఔషధము నిచ్చుటకు ప్రారంభించిరి. వారిచికిత్సలో 12 దినములుంటిని. కఠినపత్యము లేదు. నేను వరియన్నము మత్స్యములు, మాంసము మొదలగు వాటిని మామూలుగానే భోజనము చేయుచున్నాను. అనేకమంది ఆంగ్లవైద్యులు నామూత్రమును పరిశోధించి అందులో తీసిగాని లేక శ్వేతధాతువు(ఆల్ బుమెన్) లేదనియు స్పెసిఫిక్ గ్రావిటి మామూలు కంటె తక్కువగానే యున్నదని తెలిపిరి. నాకు దీర్ఘ కాలములో నున్న ఈవ్యాధి 12 దినములలో యింత అద్భుతముగాకుదురుటచూడ ఇంద్రజాలము వలె నున్నదని పండితులవారితో తెలిపితిని. కాని అది ఔషధముయొక్క మహిమయని వారు తెలిపిరి. పూర్వాచార పరాయణుడైన పండితులవారు నేను ఒక బీదపంచముడుగా నున్నను వారిదగ్గరకు వెళ్లి వారి స్వహస్తమునుండియే ఔషధమును దీసికొనుటకు నాకవకాశము నిచ్చిరి. వారివద్ద పూర్వాచార పరాయణులగు బ్రాహ్మణులు, జమీందారులు మొదలగు వారందరు చికిత్సకై వచ్చుచుండినను వారినిందరిని ఎట్లు ఆదరించుచుండిరో అదేప్రకారము! జాతి, సాంఘికస్థితి, విశ్వర్యము మున్నగువాటిని చూడక నన్నుకూడ ఆదరించుట మిక్కిలి ప్రశంసార్హమైన సంగతి.

భగవంతుడు వారికి వారిభార్యకు దీర్ఘాయువు, విశ్వర్యము, ఆరోగ్యము మొదలగువాటిని నొసంగవలెనని సదా ప్రార్థించుచున్నాను. (ప్రకటన) నెం 4.

ఆర్. కృష్ణస్వామి, అండర్ సెక్రటరీ, పోస్టు కోలాట్ గోల్డ్ ఫిల్డ్సు. ప్రస్తుత విలాసము:— మైసూరుసంస్థానము నెం 116, బ్రాడ్వే, జార్జిటౌను, మద్రాసు.

వారి సలహాకట్నము రు 15-0-0

వ ట డ లు

కావేరి క్షణక్షణమును పొంగుచున్నది

కావేరివెనున్న పెద్దవంతెన కూలిపోవునట్లుగా నున్నది

మైసూరు వ ర థ లు

గ్రామములు మునిగిపోవుచున్నవి ప్రాణనష్టము

తపాలాసంబంధములు విడిపోవుచున్నవి

చెన్నపురి వార్తలు

షియాల్ చిదంబరములపర్యంతం తప్ప తక్కినచోట్ల పరిస్థితులు బాగుగలేవు.

కావేరి 5 అడుగులు పొంగినది.

కోలురూనుగూడ పొంగుచున్నది.

మదరాసు, జూలై 15:— రాత్రి 10 గం, మదరాసుకువచ్చు వార్తలు ఉత్సాహజనకములుగా లేవు. షియాల్ చిదంబరముల మధ్యమాత్రము రాకపోకలకు పీలగునట్లు మార్గము సరిగానున్నది. తక్కినచోట్ల మార్చేమియు కనబడులేదు. కావేరి 5 అడుగులు వచ్చినది. కొలరూనునదిగూడ వచ్చుచున్నది.

హెడ్డుకార్వర్లకు సంబంధించిన సామ్యంతయు

ఎగ్జ్యూరుస్టేషన్లోనే నిలిచియున్నది

రైల్వేపోలీసువారు కాపలా గాయుచున్నారు

షియాల్ మదరాసు ప్రేక్షకులమధ్య పనులగు కొన్ని లక్షల రూపాయలు సౌతిండియన్ రైల్వే హెడ్డుకార్వర్లకు తిరునాపల్లికి ప్రతిదినమును పంపబడుచుండెడిది. ఆసామ్యంతయు నిప్పుడు ప్రోవ సరిగా లేకపోవుటవలన ఎగ్జ్యూరుస్టేషన్లోనే నిలిచియున్నది. రైల్వే పోలీసువారు ఆసామ్యుకు కాపలా గాయుచున్నారు. (అ. ప్రె)

కావేరిలో 35 అడుగుల నీరున్నది

వంతెనకు నీటిమట్టమునకు 1 అడుగుమాత్రమే సందున్నది

అందువలన రైలుబండ్లు కావేరివంతెనను దాటుటలేదు

మదరాసు, జూలై 25:— ఉదయం 6 గం. భయపడి నట్లుగానే కావేరికి మరి రెండడుగుల నీరు వచ్చినది. ఇప్పుడు కావేరిలో 35 అడుగుల నీరున్నది. నీటి మట్టమునకును వంతెనకును మధ్య 1 అడుగు సందు మాత్రమున్నది. ఇటువంటి స్థితిలో కావేరిని దాటుట అపాయకరమని యెంచి రైలుబండ్లు యాకోడ్డువద్దనే నిలిచిపోవుచున్నవి. ఈయదయమున వరదలు గుఱనియు అప్పుడే రైలుబండ్లు యాకోడ్డునుండి వెళ్లు ననియు తెలిపిరి.

మెట్టుపాలయం మెయిలు నేడు 7 గంటలు

అలస్యముగా వచ్చును

మెట్టుపాలయం మెయిలు నేడు సాయంకాలము 8 గంటలకు విచ్చునని అనుకొంటున్నారు. మామూలు మైమున కిది 7 గంటలు అలస్యము. (అ. ప్రె)

ఉదకముండలము, జూలై 25:— వరదలు కొంచెముతగ్గి ప్రయాణమున కనుకూలముకాగానే, తిరుచనాపల్లి తంజావూరు జిల్లాలో వరదలవలన నష్టము వచ్చిన ప్రదేశాలకు పోవలెనని యిగ్రేవను చార్జిలోనున్న గౌ. సి. పి. రెవెన్యూమి అయ్యరుగారు తెలుచున్నారు. (అ. ప్రె)

కావేరివంతెన కూలిపోవునట్లున్నది

ఈకోడ్డువద్ద కావేరిలో 34½ అడుగులనీరు

నీలం, జూలై 26:— కావేరిలోను భవానిలోను నీరు అంతకంతకు హెచ్చుచున్నది. ఈకోడ్డువద్ద కావేరిలో 34½ అడుగుల నీరున్నది. జిల్లామేజిస్ట్రేటుకు యాదినవ తెలిగ్రామ

వచ్చెను. — “కొల్లెగోలు మర్కారావద్ద అపరిమితముగా వర్షములుకురియుటవలన నీరుపొంగుచున్నది. కావేరివంతెనలోనున్న పగులు చాలభయమును కలిగించుచున్నది. రాకపోకల కేమియు సాధ్యమగుటలేదు. 78 వ ప్యాసింజరును, 10, 12 మెయిళ్లును నేలంజ్జనువద్దను, 9, 11 మెయిళ్లును 77 ప్యాసింజరు యాకోడ్డువద్దను నిలిచిపోయినవి. వంతెన కూలిపోవునని అధికారులు భయపడుచున్నారు. (అ. ప్రె)

మైసూరువరదలు

యెడటూరుపట్టణములో కొంతభాగము నీటిలో మునిగియున్నది.

వంతెన 3 అడుగులు నీటిలోనున్నది.

బెంగళూరు, 26 జూలై:— (10.30) మైసూరు వరదలు తగ్గునట్లు కనబడుటలేదు. మైసూరునుండి 25 లేడితోవచ్చిన తంతిలో నిన్న రాత్రి తిరిగి పెద్దవరదలు వచ్చినవనియు, యెడటూరు పట్టణములో కొంతభాగము నీటిలో మునిగిపోయినదనియు నున్నది. అప్పటినుండి తిరిగి సమాచారము తెలియదు. వంతెన 3 అడుగులు నీటిలోనున్నది. వంతెనమీదనున్న రైల్వేలైను యీ యుదయమున కొట్టుకొనిపోయినది. తెలిగ్రామ తంతులు తెగిపోయినవి. అందువలన నంజన్ గాడునుండి వార్తలు తెలియవు. (అ. ప్రె)

చెన్నపురివార్తలు. వంతెనయొక్క

యెడమగట్టు జాగ్రదది

కావున రైళ్లు కోలురూనువరకే పోవును.

మదరాసు, జూలై 26 (1.30) వరదల వేగమువలన వంతెనయొక్క యెడమగట్టు యీ యుదయమున 158 18 మైలు దగ్గరజారెను. అందువలన వంతెనపైనున్న యనుపదారిమీదుగా రైలుబండ్లుపోవుటకు భయమగుచున్నది. కావున నిన్న సాధ్యమగునని ప్రకటించబడిన షియాల్ లీవరుకుగాక రైళ్లు కోలురూను వరకే పోవును. 158 18 మైలువద్ద యీ యుదయమున అరనూరు కోలురూనుమధ్య కొత్తగండి యేర్పడెను. (అ. ప్రె)

వంతెన స్తంభములలో నొకటి

వగులిచ్చినది

మదరాసు, జూలై 26 (1.50):— మదరాసుకు వచ్చుచున్న వరదలవార్తలు అంతకంతకు భయమును కలిగించుచున్నవి.

కావేరి పెద్దవంతెన స్తంభములలో నొకటి యిప్పుడు పగులిచ్చినది. వంతెన గట్టులవరకు యిప్పుడు నీరు ఎక్కినది. అనగా 34½ అడుగుల నీరు ఉన్నది.

నేలంవార్త

ఈకోడ్డునుండి రైళ్లు రానేలేదని నేలంవార్త యొకటి చెప్పుచున్నది. నేలంనుండి చెన్నపురికి ఒక డ్యూప్లి కేటుబండి నడిపింపబడెను. ప్రయాణికులను తపాలాను జేరవేయుటకు యేర్పాటు చేయబడెను. కావేరి ప్రేక్షకులకావల యొక్కడికిని టిక్కెట్టుల నివ్వుటలేదు. నీరు క్రమముగా హెచ్చుచున్నదని కొల్లెగోలువార్తలు తెలుపుచున్నవి. (అ. ప్రె)

కృష్ణ రాజసాగరములో నీరు డాముపై 15.35 అడుగుల యెత్తున పోవుచున్నది

శివసముద్రము ఎత్తెక్కినవర్కు దగ్గర 3 చక్రములు ఆపివేయవలసివచ్చినది

బెంగళూరు, జూలై 26:— మైసూరు ప్రభుత్వమువారిచే ప్రకటించబడిన వార్తల సమాచారమిట్లు తెలుపుచున్నది.

కావేరి అతివేగముగా అంతకంతకు పొంగుచున్నదని ప్రభుత్వమువారికి తెలియుచున్నది. కృష్ణ రాజసాగరములో నీరు 15.35 అడుగులయెత్తుగా డాముపైనుండి పోవుచున్నది. నీరు యింతకంటెను ఎక్కువరావచ్చునని అనుకొనుచున్నారు. ఇందువలన శివసముద్రము ఎత్తెక్కిన వర్కు దగ్గర మాడుచక్రములను నిలిపివేయవలసివచ్చినది. కావున కొన్ని మెళ్లవరకు ఎత్తెక్కిన సప్లయలేదు.

తెలిఫోను సమాచారము

షిమోగా తాలూకాలోని మొన్నాపూరు మునిగిపోయినది.

శివసముద్రము మైసూరుపట్టణంల తెలిఫోను సంబంధము తెగిపోయినప్పటికై యిదివర కనేకసార్లు సరిచేయబడినది. పనివాండ్లు నీటిమీద బోటులపై కెల్లవలసివచ్చుటచే యీ పర్యాయము తెగిపోయినట్లయిన సరిచేయుటకు సాధ్యము కాదని అధికారులు భయపడుచున్నారు. షిమోగా తాలూకాలోని మొన్నాపూరు గ్రామము నీటిలో మునిగియున్నదని డిప్యూటీ కమిషనరు చెప్పుచున్నాడని యీ ప్రతీక చెప్పుచున్నది. గ్రామమును విడిచిపెట్టినవారందరికిని సకాలమునకే గ్రామమును విడిచిపెట్టవలసినదిగా అధికారులు చెప్పుటచే ప్రాణనష్టము కలుగలేదు.

క్రొత్త గ్రామముల నిర్మించుట

ఇండ్లు లేనివారికి తగిన ప్రదేశములలో క్రొత్త గ్రామములను నిర్మించుటకు యేర్పాట్లు జరుగుచున్నవి. రాకపోకలను సరిచేయుటకు నష్ట మనుభవించినవారికి సహాయము జేయుటకును రివిన్యూ కమిషనరు ప్రధాన యింజనీర్లు ఆయాచోట్లకు పంపబడిరి. (అ. ప్రె)

ప్రాణనష్టము వకీలువరదలు

కాలికట్టు, 26 జూలై:— మంజేరి వకీలు చంగలత్ అచ్చుతమిషనుగారు తననేమకునితో గూడ బోటుప్రయాణము చేయుచుండగా రాంసబ్ కారావద్ద చనిపోయిరి. వరదలవలన మరియొక డజనుమంది చనిపోయిరి. సరియైన వుత్తరప్రత్యుత్తరములు జరగకపోవుటవలన నిజశీతులు తెలియుటలేదు. సుమారు 50 లక్షలుండ. నష్ట మింతయందు నని యిప్పుడు అంచనావేయుట సాధ్యముకాదు.

ఇతర తాలూకాలలో వరదలు

కాలికట్టులోనేగాక ఎర్నాడు, పులవనాడు, పొన్నాని మఱియు నితర తాలూకాలలో కూడ వరదలుగా నున్నవి. పోట్ల సంబంధములు విడిపోయినవి. తపాలను మోటారులపై పంపవెంచిరిగాని శుక్రవారమునాడు కాలికట్టునుండి బయలుదేరిన మోటారుబస్సు వరదలవలన ఆరియకోడువద్ద చిక్కుపడి పోయెను. ఇప్పుడు తపాలను వై నాడుగుండా నీలిగిరికి పంపి అచ్చుటనుండి చెన్నపురికి పంపుటకు ప్రయత్నము చేయబడుచు ఒలవక్కాడు కాలికట్టుమధ్య 17 చోట్ల సౌతిండియన్ రైల్వేలైను తెగిపోయినట్లు తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

జూలయి 26:— కావేరినది ఇంకను పొంగుచున్నది బ్రదలయినచోట కావేరివంతెనను గాపాడుటకు ఇంజనీర్లు ఇనుక బహులను నదిలోవేయుచున్నారు. వరదలనుండి ప్రజలను రక్షించుటకు సహాయముజేయుటకు పొగయోద్యోగిగాని సేర్పాటు జేసినట్లు. సహాయసంఘమువారు ఇంటింటికీగి బియ్యము, ధనమును మరితరపదార్థములను పోగుజేయుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు 50000 రూపాయలను సహాయార్థము మంజూరుజేసిరి. పురపాలకసంఘ సభ్యులసహకారమును గోరిరి. నిన్నటినుండి వరదలచే బాధపడుచున్నవారికి బియ్యమును పంచిబెట్టుచున్నారు.

కిల్లిపాడు, ఉత్తమనేరీలదగ్గర గండిలుపడినవి. పెద్ద ఆనకట్టగ్గర గండిపడుటచే చాలప్రాణనష్టము అయినదని. ప్రాత ఉత్తమనేరీవంతెన ఆర్కీలు కొట్టుకుపోయినవని. పట్టణములో కలరా హెచ్చుచున్నది. చాలమంది చనిపోవుచున్నారు.

వీరవంతెన

ఒక స్తంభమునకు పీడుగుదెబ్బ తగిలినది

కోయంబత్ూరు, 26 జూలై:— వీరవంతెనమీద రాకపోకలు మాడదని యింజనీరింగు అధికారులు చెప్పుచున్నారు. నది యెక్కువ పొంగుటవలన భయమగుచున్నది. వంతెన స్తంభములలో ఒకదానికి పీడుగుదెబ్బ తగిలినది స్తంభములు తాత్కాలికముగ యెడమిచ్చినప్పటికిని యింజనీర్లు స్వబాటు చేసిరి. వంతెనమీద బకవుగాల యింజనులు పోగుడవనిరి. 35 అడుగులనీరునదిలో పోయిన్నది. ఉదయపు మెయిలు కాలినడక కంటెమందముగా పోయినది. సాయంకాలమునండిస్కాసింజరు బండ్లను నిషేధించిరి. తపాలామాత్రము వంతెనమీద తీసికొని పోబడుచున్నది.

పోట్లమాట్లరు తేనరలు సహాయోద్యోగి గురువారం రాత్రి పోవనూరులో నిలువయున్న 190 మణుగల బరువుగల మెయిలుతపాలను కులితిలై మనవర, దిండిగలుద్యారా నాగగు కోయిలుకు పంపించిరి. (అ. ప్రె)

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 వ సం. జూలై నెల 26 వ తేదీ

శనివారము

మద్రాసు కార్యరేషను ఎన్నికలు:
చెన్నపురి ధర్మము

మద్రాసు కార్యరేషను ఎన్నికల గూర్చి ప్రమాణ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు బంపిన విన్నపమును వేరొకచోట ప్రచురించితిమి. కార్యరేషను పాఠములను వశపరుచుకొనుటకు, కాంగ్రెసు, కిలా షాత్, స్వరాజ్యసంఘములు కలిసి బ్రయత్నించుట శుభసూచకము. ఈ విషయమయి ఎట్టి భేదాభిప్రాయము లేకుండుటచే, కాంగ్రెసు సభ్యులు తమ తిరుగులేకముఖమునకు దేవచ్చును. కాంగ్రెసు మహాద్వ్యమమును బలపరుచుటకే, యీ సభ్యులు పాటుబడుచున్నారనుటకు, వారు ప్రకటించిన కార్యక్రమమే నిదర్శనము. కాంగ్రెసు క్రిడు నంగీకరించి, కాంగ్రెసు సంఘములలో జేరిన వారలే, కాంగ్రెసు మ్యునిసిపలు పక్షమున బ్రవేశింప నర్హులు. వీరు కడపను ధరించవలెనను నియమము గలదు. ప్రభుత్వోద్యోగుల గౌరవముకొర కేర్పాటు జేసిన సభలందు వీరు పాల్గొనజాలరు. ప్రభుత్వ సభ్యులకుగాని రాజ్యప్రతినిధి గవర్నరులు మొదలగువారికిగాని విజ్ఞాపనము నర్పించుటకు వీరు సమ్మతించ గూడదు. తమకు గల యవకాశముల నన్నిటి నుపయోగించి, నిర్మాణకార్యక్రమమును మ్యునిసిపలు సంఘముల ద్వారా పెంపొందించుటయే వీరి ముఖ్యోద్దేశ్యము. గాంధీమహాత్ముడు నిర్దేశించిన ముఖ్యప్రయోజన విధియే. నిర్మాణ కార్యక్రమమును పెంపొందించుట కవకాశము లేనిచో, స్థానికసంఘములందు సభ్యులు కాలము వ్యర్థపరచి ప్రయోజనముండదు.

మద్రాసు కార్యరేషనునందు కాంగ్రెసుసభ్యులధికమగు కొలదియు జాతీయ కార్యక్రమము త్వరితముగ కొనసాగుటకు వీలుగలదు. ఇతరప్రదేశములందు కాంగ్రెసుసభ్యులు స్థానికసంఘములను వశపరుచుకొని యుండిరి. బొంబాయి, అహమ్మదాబాదు, కలకత్తా, ఆలహాబాదు మున్నగు పెద్దపట్టణములేగాక, మద్రాసు రాజధానియందలి ఇతర పట్టణములు గొన్నింటిలో, స్థానికసంఘములు కాంగ్రెసుసభ్యుల వశమయినవి. ఇంతకాలమున కమనను చెన్నపురి మేల్కొనినందుకు సంతసింపవచ్చును. కాంగ్రెసు మ్యునిసిపలుపక్ష ప్రణాళిక, చాల ప్రోత్సాహకరముగ నున్నది. కార్యరేషను పాఠశాలలలో జాతీయవిద్యను ప్రవేశపెట్టు సుద్దేశ్యముగలదు. ప్రతిపాఠశాలలోను రాటమును జూపించెదరు. ప్రయమివిద్యను బాలురకును బాలికలకు ఉచితముగ నేర్పెదరు. త్రాగుడు దురభ్యాసమును పోగొట్టు బ్రయత్నించెదరు. కార్యరేషను నాకరులు కిడ్నరుగట్టునటుల ఏర్పాటు జేసెదరు. దేశయైద్యమునకు ప్రోత్సాహ మొనగెదరు. సాధ్యమగునంతవరకు విదేశవస్తువులను నిషేధించుట

కల్పించెదరు. ఇవిగాక, మ్యునిసిపలు ద్రవ్యము ప్రజోపయోగమునకై ఖర్చుపడునటులను, దుబారాఖర్చు తగ్గునటులను ఆరోగ్యము వృద్ధియై, నీటి సప్లయ సమృద్ధిగ నుండునటులను పరిపాలనమును కొనసాగించెదరు.

మ్యునిసిపలుపరిపాలనము జాతీయపద్ధతుల ననుసరించి కొనసాగునటుల జేయుటయే, కాంగ్రెసు పక్షపు ముఖ్యసంకల్పము. వీరికార్యక్రమముడత్మప్రమయిన దయినను, అయ్యది జయప్రదముగ కొనసాగినగాని ప్రయోజన ముండదు. కార్యక్రమములను తయారుజేయుటయు, ఆపిమ్మట వానిని సఫలపరుపకుండుటయు, ఇదివర కనుశ్చేతముగ జరుగుచున్నది. కాంగ్రెసుసభ్యు లట్టి దురాచారమును పోగొట్టువలయును ఇందుకొరకు, ముందుగ కాంగ్రెసు సభ్యులు కార్యరేషనును వశపరుచుకొనుటముఖ్య వసరము. శ్రీనివాసయ్యంగారి విజ్ఞప్తిని పరికించి, చెన్నపురిపౌరులు కాంగ్రెసుసభ్యులను తమప్రతినిధులుగ బంపి, స్వాతంత్ర్యముపై తమకు గల మహాత్సాహమును వెల్లడి చేయుట లాభకరము. స్వరాజ్యసంపాదనకు, స్థానికసంఘములు తోడ్పడునటుల ప్రోత్సాహపరచవలయును. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులపేర్ల దివరకు ప్రచురింపబడినవి. ఆగస్టు 16 వ తేదీన, 17, 19, 15, 24 వ వార్డుల కెన్నికలు జరుగును. వీనికి వరుసగ వి. చక్కర శెట్టి, ఎం. శింగారుపేలు శెట్టి, పాఫీ మహమ్మదు, అబ్దుల్ హమీదుఖాను, కాశీం ఆలీసాహెబుగార్లు అభ్యర్థులుగ పేర్కొనబడిరి. సెప్టెంబరు 6 వ తేదీన 12, 16, 18, 1, 23 వార్డులకు ఎన్నికలు జరుగును. వీనికి గోనుగొంట్ల వేంకట సుబ్రహ్మణ్యం శెట్టి, పి. భక్త వత్సల నాయుడు, డాక్టరు వి. రామకామతు, వేమనరపు రామదాసుపంతులు, టి. మినాక్షీసుందరంపిళ్లగార్లు అభ్యర్థులుగ పేర్కొనబడిరి. కాంగ్రెసు స్వరాజ్య కిలాషాత్ సంఘములు కలిసి వీరి నెన్నుకొనుటచే, వీరు కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును కొనసాగించుట కర్హులనుటకు సందియము లేదు. ఇంతవరకును జాతీయోద్యమమునకై కృషిసలుపుచు ప్రజాశయములపట్ల వీరు గాఢాభిమానము జూపుటచే, ప్రజలక్షేమమును పెంపొందింప గలరని విశ్వసించవచ్చును. మ్యునిసిపలు పరిపాలనమును జాతీయపద్ధతులపై నడుపుటకును, నిర్మాణకార్యక్రమమును త్వరితముగ కొనసాగించుటకును, వీరు తమశక్తి సంతను వినియోగించెదమని వాగ్దానము జేయుచున్నారు. ఇకమీద, చెన్నపురి సాంఘిక విద్యేషముల నుండిబయల్పడి, దేశాభివృద్ధి నే ప్రధానముగ నెంచి, స్వాతంత్ర్య నిరతిని గనుబటచి, తన కళంకమును బాపుకొనుటకు మహదావకాశము గలిగినది. ఈయవకాశమును జారవిడుచుచో, చెన్నపురి ఇతర పట్టణములతో తులదూగజాలదు. చెన్నపురికి పరిక్ష సమయ మరుదొందినది. దీనియందెంతవరకు విజయము గాంచునో చూడవలయును. కాంగ్రెసు సభ్యులు ప్రజలను ప్రబోధించుటకు బూనుకొని, తమ కార్యక్రమపు శ్రేష్ఠతను బయల్పడువలెను. వోటరుల విశ్వాసమును చూరగొనవలయును ప్రస్తుతిజయముతో సంతృప్తిజెందక, అభ్యర్థులు తమవాగ్దానములను చెల్లించుటకు శక్తినంతను ధారబోసి, కాంగ్రెసు యుద్యమమునకు కీర్తిదెచ్చుట శ్రేయోదాయకము.

గడువుదినము

కాంగ్రెసు సభ్యులు నూలువడికి పంపుటకు గడువుదినము సమీపించుచున్నది. ఆగస్టు 15 వ తేదీ లోపల, రెండువేల గజములకు తక్కువగాని మంచి నూలును తయారుజేసి కాంగ్రెసుప్రముఖులు పంపవలయును. కాంగ్రెసు ప్రముఖులు రాటమును చేపట్టి తమ విధిని నెఱవేర్చుచో, దేశ మంతయు రాటమునుతప్పక చేపట్టు ననుటకు సందియము లేదు. శ్రేష్ఠులొచ్చరించు కార్యమునే, తదితరులును అవలంబించుట సహజము. కాంగ్రెసు ప్రముఖులు రాటమును తిప్పవలయునని కోరుట లో, వారి నవమానించుటకు గాంధీమహాత్ము డెంతమాత్రముద్దేశింపలేదు. నాయకులితరులకు మార్గదర్శులుగ నుండవలయుననియే, ఆతడు గోరియడెను. ఘూర్జరదేశము కాంగ్రెసు తీర్మానముల నిరూపింపబడిన ప్రమాణముకన్న ముందుకుబోవ యత్నించుట, శుభచిహ్నము. ఇతర రాష్ట్రములు పనిచేసినను చేయకున్నను, మహాత్ముని రాష్ట్రమయినను ఆకొరతను దీర్చుట ముఖ్యమేగద. ఆంధ్రరాష్ట్ర మివిషయమై గుజరాతుకు వెనుకబడదని యూహింపవచ్చును. ఆంధ్రప్రముఖులు నూలువడుకుటలో నాణితేరి యున్నారు. రాటముపై వారికి నమ్మకమును భక్తియు గలవు. అనుదినము వడుకుటయు నెలదప్పకుండ నిర్ణీతమగు నూలు మొత్తమును తయారుజేయుటయు మొదట కష్టముగనున్నను, పని జరుగుకొలదియు సులభసాధ్యమగును. యంత్రపు నడకవలె, కార్యక్రమము సాగిపోవుచుండును. ప్రజాసామాన్య కష్టసుఖములలో విద్యాధికులు పాల్గొనరనియు, ప్రజలకును విద్యాధికులకును మధ్య దాటరని యంతరముగలదనియు ఆంగ్లోహైందవ విమర్శకులు మామూలుగ దెలిపెడి ఆక్షేపణ లంతరించును. విద్యాధికులు కేవలము మాటలప్రోగులు గారనియు, స్వరాజ్యసంపాదనకై కష్టపడుటకు వారు వెనుదీయరనియు ప్రపంచమునకు వెల్లడియగును. ప్రస్తుత పరిస్థితులు కొంత నిరుత్సాహకరముగ నున్నను, గాంధీమహాత్ముని ఆగమనమువలన వ్యవహారమును మొదటినుండియు మరల ప్రారంభింపవలసి నచ్చినను, త్వరలో ప్రజలహృదయములు నూతనోత్సాహభరితములగునని నమ్మవచ్చును. ఏలనన, కార్యోత్సాహము కార్య నిర్వహణమువలననే గలుగును. ప్రజలు కార్యవిముఖులగు కొలదియు దేశమునం దుత్సాహ మంతరించును. మహాత్ముడు కారాగృహమునకు బోయిన పిమ్మట ప్రబలిత మాంద్యమునకు, ప్రజల ఉపేక్షాభావమే కారణము. అంతియగాని మహాత్ముని కార్యక్రమమునందు పటుత్వము తగలేదు. స్వరాజ్యసిద్ధికి స్వయంసహాయము దప్ప వేరొక మార్గములేదని నిరపడినది. ప్రత్యామ్నాయ మార్గము నెవరును జూపజాలక బోయిరి. అట్టిస్థితిలో, స్వరాజ్యసిద్ధి వెనుకకుబోయినచో, ప్రజలే ఇందుకు బాధ్యులు. అయినను గతజలసేతు బంధనముతో బనిలేదు. ప్రస్తుత దుస్థితికి కారకు లెవరిని వితర్కించుటతో కాలము గడువ నక్కరలేదు. ఒండొరులు దోషారోపణకు గడంగుటవలన, ఐకమత్యము చెడుటయు, అసూయ ప్రబలుటయు దప్ప

మదరాసు కార్పొరేషను ఎన్నికలు

శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారి విజ్ఞప్తి

కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల కార్యక్రమము

తమిళ, ఆంధ్రకాంగ్రెసుసంఘములు, కిలాఫతు, తమిళ ఆంధ్ర స్వరాజ్యసంఘములు, మహాజనసభ అన్నియు కలిసి ఈ క్రింది మునిసిపల్ కార్పొరేషనును నిర్ణయింపగా, ఈసంఘములచే నియోజింపబడిన కాంగ్రెసుఅభ్యర్థులకార్యక్రమమును శీరసావహించిరి.

I కాంగ్రెసు మునిసిపల్ పక్షమువారు కాంగ్రెసు సభ్యులుగనో, కిలాఫతుసభ్యులుగనో నుండురు. వారు కాంగ్రెసు ఆదేశములకు సంతుక్తు చేసి ఏ కాంగ్రెసు సంఘమునందో, కిలాఫతుసంఘమునందో సభ్యులుగ నుండితీరవలయును.

II ఈ వివిధసంఘములచే నియోజింపబడిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు ఈ నియమముల కంగీకరించిరి.

1. కార్పొరేషనుసభలకుగాని మరియేసభలకుగాని ఇతర కార్యములకుగాని వెడలునపుడు ఖద్దరుఉడుపులను ధరింపవలెను.

2. ప్రభుత్వసభ్యులనుగాని లేక ప్రభుత్వోద్యోగులనుగాని సత్కరించుట కుద్దేశింపబడిన కార్యములకును సభలకును వెడలరాదు. పాల్గొనరాదు.

3. రాజప్రతినిధులకు, గవర్నరులకు, కార్యనిర్వాహక సభ్యులకు మంత్రులకు, ఇతర ప్రభుత్వోద్యోగులకు సన్మాన పత్రముల నొసగుటకు నిరాకరింపవలెను.

(4) కార్పొరేషనుద్వారా ఎన్ని యవకాశములు గలవో అన్నిటిని వినియోగించి కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును కొనసాగింపవలెను.

III కాంగ్రెసు మునిసిపల్ పక్షము, ఇతర కార్యములతోపాటు ఈ క్రిందివానినిగూడ గమనింపవలెను.

(అ) కార్పొరేషనుచే నడుపబడెడి పాఠశాలలందు విద్యకు జాతీయకృతి నొసగి రాటుములను ప్రవేశపెట్టవలెను. జాతీయోత్సవాము గలుగునటుల విద్యావిధానమును సవరించుచు నగరమునం దంతటను బాలికలను బాలికలను విద్య నుచితముగ నేర్పాటు చేయించవలెను.

(ఆ) కార్పొరేషనునకు గల యవకాశముల నుపయోగించియు, లేని యవకాశములను పొందియు దృఢమైనపట్టుదలతో త్రాగుడు దురభ్యాసమును రూపుమాపవలెను.

(ఇ) కార్పొరేషను ఉద్యోగులు ఖద్దరు వేసికొనునటుల ప్రోత్సహించుచు, కార్పొరేషను ఉడుపుల నీయవలసి నపుడెల్ల ఖద్దరునే సరఫరా చేయవలెను.

(ఈ) ఇండ్లు క్రిక్కిరియుండక వికాలముగను, వాసయోగ్యముగను నుండుగటల చేయవలెను.

(ఉ) వేదలకు వైద్యసహాయము నుచితముగ నొసంగవలెను. ఆ వైద్యసహాయమును ఆయుర్వేద యునానివిధానముల గూడ గావింపవలెను.

(ఊ) ఆరోగ్యము, దీపములు, మున్నగు ఇతర మునిసిపల్ వసతులను అన్నిప్రాంతములకును సమానముగ నొసగవలెను.

(బు) కార్పొరేషనులోని ప్రతిజాఖ్యందును, కిలగు నపుడెల్ల స్వదేశీవస్తువులనే యుపయోగించునటుల నిర్బంధించుచు, భారతదేశపు వస్తువులుపయోగింపదగినపుడు, అవి లభింపగలిగినపుడు విదేశీపు సరతులను నిషేధింపవలెను.

(బు) నగరములోని కట్టడములను, విధులను వంతెనలు, పార్కులు, మున్నగువానికి విదేశీపుపేర్లు ఎక్కడెక్కడ నుండునో వాని నన్నిటిని తొలగించి జాతీయవాంఛల ననుసరించి భారతనామముల నిడవతెను.

(బి) ప్రస్తుతముందు మునిసిపల్ కేట్రను పొచ్చించుటకు ప్రయత్నములు జరుగునపుడు, అట్టి ప్రయత్నములను భగ్నపరచుచు, వస్తులభారమును సమానముగ పంచిపెట్టవలెను.

(బి) మునిసిపల్ వ్యయమును తగ్గించి రేటుపేయర్లపై భారమును తగ్గింపవలెను.

(ఎ) ప్రస్తుత ముండెడి నీటివనతిని వృద్ధిపరచి వీడల నివాసములందును, క్రిక్కిరిసిన యిండ్లుగలభాగములందును తగినన్ని కొళాయిలను ఏర్పాటు చేయవలెను.

(ఏ) మురుగుడు కాలువల ఏర్పాటును బాగుచేయుచు, వానిపై ప్రస్తుతము ఆగుచున్న

దండుగవ్యయమును తగ్గించుచునే, నగరాలోగ్యమునెడల ప్రత్యేకముగ శ్రద్ధ వహింపవలెను.

(వి) మునిసిపల్ ఉద్యోగములలో (స్పెషల్ గాని సామాన్యముగాని) సంపూర్ణముగ భారతీయులనే నియమించుట.

(బి) మునిసిపల్ కార్యముల నన్నిటిని సామాన్యముగా జాతీయపక్షముల ప్రకారము నిర్వహింపవలెను.

కాంగ్రెసు అభ్యర్థులనే ఎన్నుకొనుడు

రాగల ఎన్నికలలో, ఆయా డివిజనులకు నియోజింపబడిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థులే ఎన్నుకొనఁడునటుల మదరాసు వాస్తవ్యులకును, రేటుపేయర్లకును, కాంగ్రెసు అభిమానులకును విన్నవించుచున్నాను. మునిసిపల్ కార్యములు తృప్తికరముగ జరుగుటకును, స్వరాజ్యోద్యమమునకు చేయూత గలుగుటకును కార్పొరేషనును కాంగ్రెసువారు స్వాధీనము చేసికొని కార్యక్రమమును జాతీయపక్షములపై నడుపుట మిక్కిలి ముఖ్యపరము. మదరాసు ఇదివరకే చాలకాలము గడవినది. ఇప్పటివైనను మేల్కొనవలసియున్నది. ఈ విషయమై కలకత్తా, బొంబాయి, అలహాబాదు, అహమ్మదాబాదు, కాశీ నగరముల లండన్ లి కాంగ్రెసు వారు చూపిన మార్గమును మన మనుసరింపవలెను. ఈసంవత్సరమును, రాగల సంవత్సరమును ఎన్నికలసమయలలో అధిక స్థానములను మన కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు స్వాధీనము చేసికొనగల్గిరేని నగరమునందు భాగ్యవంతుల కెన్ని సోకర్యములు లభించునో ఆసోకర్యములన్నియు గూడ బీదవాటికి లభించునటుల కార్యరూపమున మనము ప్రదర్శింపగలుగుదుము. వైన నుదహరింపబడిన కార్యక్రమ మెంత ముఖ్యమో, మన శక్తియు, కార్యవిధానమును అంతముఖ్యము. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులనే నెన్నుకొని మన మునిసిపల్ కార్యక్రమమును, కాంగ్రెసు స్వరాజ్యోద్యమములను జయప్రదముగునటుల తోడ్పడవలెనని మదరాసు మహాశయులకు నేను మరల నొకమారు విన్నవించుచున్నాను. మదరాసునగరము కాంగ్రెసు జాతీయోద్యమమునెడల విశ్వాసముగలదని తెలుపగలిగినచో, బయటిపల్లాలవారికి గూడ ఎక్కువ ప్రోత్సావాము గలిగించినవార మగుదుము.

ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారి,

జూలై 25, 1924

కుప్పిలి ప్రవృత్తి మూసినేయుట

గ్రామస్థల యిబ్బందులు

17-11-28 తేదీ గాలివానపల్ల వత్సంత కష్టనష్టముల నొంది కిథిలములైన యిండ్లు వగయారాలు బాగుపడకపూర్వమే గోరుచుట్టుపై రోకలిపోటు వలె కుప్పిలి సాట్టుఫ్యాక్టరీని మూసివేసినటుల మెద్రాసు రెవిన్యూ డివిజను వారి యుత్తరపు జాగీరా బడినది. ఇతరవృత్తులు లేక చిరకాలమునుండి వుప్పువ్యాపారమునే స్థిరముగా నమ్ముచున్న గ్రామస్థులు వేలమంది పుడువృత్తులకు శాశ్వతము లాడుచున్నారు. “కరవుకు దాసరులై” నట్లు భూములపై సస్యముల మిగుల నాతురతతో కృషిచేయుచుండిరిగాని ప్రజలదర్జక మూర్తిభవించిన ట్రానాస్మిగ్నగూడ తోడనే సంభవించినది. పశువులను సంరక్షించుకొను నవకాశము గూడ లేక రైతులు తల్లిడిలుచున్నారు. తమకుగల యాస్తులను విక్రయించుకొని కొంతకాలము గడపుకొని దుర్భరమైన కాటకమునకు భరింపలేక ననేకులు బర్మావగయిరా ప్రాంతములకు పలాయన మగుచున్నారు. ఇంక ననేక ప్రజలు వలసలబోవుటకు దారిభ్రష్టులు లేక యిక్కడవనే వుపవాసములతో మాడుచున్నారు. పెక్కుల నూటికి రొంబదిమంది తిండికిలేక కష్టపడుచున్నారు. నవాబుల కాలమునుండి ప్రాప్తయిన పాపములను గలిగి మశవరంపరగా ననుభవించుచున్న ప్రజల పట్టాలరద్దు పర్యవది గల్గి యిట్టివేయబడుటయే యీగ్రామమున కిట్టి దురవస్థ గల్గినది. ఫ్యాక్టరీ మూసివేయబడకుండ నెన్నో అట్లు దొరతనమువారికి బంపుకొనియు సఫలతనొందలేకపోయిరి. ఇట్టి యవస్థవచ్చిన వెంటనే కో-ఆపరేటివు సంఘమువారికి సహాయము మహజ్జర్ ప్రాసీకొనియు సార్థకము నొందిలేకపోయిరి. ఫ్యాక్టరీ మూసివేయబడెనేని స్థిరపరులపైడనేని పట్టాదార్లల్యాండు హక్కునును వ్యవహారపుహక్కును గల కంపెనీవను శ్రీసర్కారువారు త్వరగా దయచేసి ప్రజలకు సహాయపడవ్రాధితులు. (పురవాసి.)

కాంగ్రెసు ప్రచారిము

మదరాసు ఆంధ్ర తమిళ స్వరాజ్యపక్షములు, కిలాఫతు సంఘము యాజమాన్యముక్రింద చింతాత్రిపేటలో మంగుపటి నాయకువీధియందు టి. ఎం. మీనాక్షి సుందరంపిల్లెగారి కాంగ్రెసు అభ్యర్థులను బలపరచుటకుగాను బహిరంగసభ జరిగినది. సి. వి. రాజగోపాలాచారిగారు అధ్యక్షులుగానుండిరి. పి. భక్తవత్సలనాయుడు, మునిసిపల్ కౌన్సిలరు ఎ. ఆర్. దొర స్వామిఅయ్యంగారు, షాఖీమహమ్మదు మున్నగువారు విచ్చేసిరి. అధ్యక్షుడు ముందుగా కాంగ్రెసు ఆదేశమును తెలిపి, మహాత్ముడు విధించిన నిర్మాణకార్యక్రమము గూర్చి తెలిపెను. స్థానికసంఘముల వాక్రమించుట స్వరాజ్యమునకు ముఖ్యవశ్యకము గావున నిర్మాణకార్యక్రమమునందు దానికి ముఖ్యస్థాన మొసగబడెను. కాంగ్రెసు సభ్యులు చాల త్యాగపురుషులు. తావున పురపాలకసంఘమును దేశీయసంస్థగా యొనర్చు నెంచినచో వారినే యెన్నుకొనవలెనని గోరెను. ఎవరో కౌన్సిలరులైనా ఓట్లన్నిటిని డబ్బిచ్చి కొననెంచెనని విని, అట్లు జేసినవాడు తిరిగి సభ్యుడు కానేరడని బహ్యాపి యనిపించుకొనుననియు నుడివెను. ఇట్లు జెప్పుచు సామాన్యఅభ్యర్థి పి. జి. కృష్ణయ్యగారి గుణానుగులను విచారించి కాంగ్రెసు అభ్యర్థులతో నితరులు పోటీతగులుగూడ వని నుడివెను. క్రిష్ణయ్యగారిని తనఅభ్యర్థులను వదలకొనమ్మగోరెను.

పిఠప షాఖీమహమ్మదుగారును ఎస్. ఆర్యగారును, మీనాక్షి సుందరం పిల్లెగారి హక్కును బలపరచుచు ఉపన్యసించిరి. అల్లరి

ఆర్యగారు ముగించునదికి యితరపక్షమువారిలో నెవరో యొకరులేచి ఆర్యగారు తెలిపిన ఉపమానములను బి. జేణుగోపాలనాయుడుగారు నను వేరొకఅభ్యర్థిని నూచించి నిందావాచకములుగా బలికెననియు నిందింపసాగెను. కేకలిడి సభలో నల్లరిచేయబడెనెను. అంత మట్టునున్న ప్రజ ఆతని భూలనాడి తరిమివేరిరి.

పిఠప మీనాక్షి సుందరం పిల్లెగారును అగ్రమునును క్లుప్తముగా మాట్లాడుటతో సభ ముగిసెను.

లాహారు వక్తిత్వ

వృత్తివిరుద్ధచర్యకే కేసులు

లాహారు, జూలై 25:-లాహారు హైకోర్టులో జస్టిసు బ్రాడ్వే, జస్టిసు ఫోర్డుగారు స్పెషలుబెంచిన నేర్పడి వృత్తి విరద్ధచర్య కేసులు రెంటిని విచారణజేసి ముగించిరి. మొదటి కేసు మూల్తానులో నిడివరకు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుగను గవర్నరు మెంబు స్టివసుగనుండి బారిష్టరు అలెగ్జాండరు గారి మీదిది. ఈ య న లాహారులో మింకు అనే ఆయనకు ఆయన చిత్తుపడినకేసుకు సంబంధించిన విషయములన్నిటిలో సహాయముజేసెదనని ఉత్తరము వ్రాసినందులకై నేరముమోపబడెను. మింకుగారు ఆతెగిన మూల్తానుపేజిస్త్రీలుకు బంపి కోర్టుపైడ రైవునుగాని బొంబుపనిజేయుటకు ర్యముగాదనియు, ఆతెగివ్రాసిననాయ నెవరో తనకు తెలియదనియు తెల్పెను. అలెగ్జాండరుగారు తాను జేసినపని ఆయుక్తమని ఒప్పుకొని విచారమును దెల్పి యిట్టిది మరల జేయుటలేదని తుమాఫణగోరెను. ఈ కేసుతీర్పును జస్టిసు ఫోర్డుగారు వ్రాయుచు యిట్లుజెప్పిరి. “మేము కఠినముగ పనిజేయునెడల అలెగ్జాండరుగారిని వృత్తినుండి పూర్తిగ దొలగింపవలెను లేదా కొంతకాలము దొలగింపవలెను. లేదా యీరెండుపనులు జేయవచ్చు యీ కేసును లండనులో అలెగ్జాండరుగారు జేయింపు బారిష్టరుసంఘమునకు బంపి అందు సభ్యుడుగనుండుటకు తగియున్నాడేమో విచారింపగోరవలయును. కాని అలెగ్జాండరుగారు స్వయముగ వశ్యై ద్వారాను విచారమును దెల్పి మరల యిట్టిపని జేయుటలేదని హామీనిచ్చెను గావునను, ఆయన వృత్తిచర్యను గూర్చి సందేహముగలుగుట కిదియే మొదటిసారి గావునను, యీ కేసుతో ఆయనజేసినపని ఇంగ్లీషుభాషలో సభ్యునకును యీ కోర్టు అడ్వోకేటుకును తగినదగాదని జెప్పి మాత్రము ఎట్టిచర్య దీనికొనకుండ మదితేసెదము.”

బరాన్సుగారు జూటుఫ్యాక్టరీలో నాలుగుజేలకుండి కేళిగాండ్రు రోజుకులి డబ్బుల సందర్భమున సమ్మెకట్టినట్లును విల్లు ఆవరణము పోలీసు ఫారాక్రింద నున్నట్లును కలకత్తా వార్త తెల్పుచున్నది.

స్థానిక వార్తలు

దేశీయ ప్రార్థన సమాజము:— కేపు సాయం కాలం 5 గంటలకు పెరంబూరిలో మాధవరమ కోడ్డు 30 నెంబరు ప్రార్థన గృహమున ప్రార్థన సభ జరుగును.

రాకపోకలు:— జి. సి. రాయ, చీపురు ఇంజనీరు గారు కేపు ఎక్స్ ప్రెసును జె.ఎస్. ముఖర్జీ గారు కలకత్తా నుండి వచ్చిరి. ఇండిస్ట్రీలు డైరెక్టరు ఇ. ఎఫ్. థామసు గారు నిన్న రాత్రి వాల్తేరు బోయిరి.

ప్రామాణిక వలసల సభ:— పరిశ్రమల స్థానిక సంఘమునందలి సభ్యత్వమునకు సి. ఈ. ఉడ్డుగా రోసగిరి రాజీనామాను అంగీకరించుచు, ప్రభుత్వమువారు ఆస్థానమునకు సర్. జేమ్సుని పునరుగానిని నియోజించిరి.

ఇంగ్లాండు టిపా:— ఇంగ్లాండు టిపా బొంబాయిలో మెయిలుపై నిన్న రాత్రి 10.45 న బయలుదేరినది. మదరాసు ఆదివారము చేరును. కేపు ఉదయం 9.30 గ జనరలు పోస్టు ఫీసు వద్ద బట్టాడాయగును. తపాలపెట్టె గలవారికి ఆర్థిక గంట ముందుగా బట్టాడాయగును.

శ్రీ పుండలీక వరదనభ:— చెన్న పట్టణం గోవిందస్వామిగారి దీపి 68 నెం. ఉమ్మడి రామయ్య కెట్టి గురుస్వామి చెట్టి కంపెనీవారి కార్యాలయమునందు 27-7-23 ఆదివారం రాత్రి 9 గంటలకు తిరువల్లి క్లబ్బి వ్రాస్ట్రీ వి. కృష్ణచార్యులవలన శ్రీమద్భాగవత కథావలీయందు పూతనవన అను పారికథా కాలక్షేపము జరుపబడును. భక్తవరదనభను విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

హిందీ ప్రచారక విద్యాలయము:— దక్షిణ భారత హిందీ ప్రచార సమితివత్తమున, మైలాపూరులోని సెంట్రోము సమావేశము "రత్నాకరభవనము" నందు కేపు ఉదయము 8 గంటలకు హిందీ ప్రచారక విద్యాలయము తెలుసుబడును. లెఫ్టి నెంటు కర్నూ డి. జి. రాయగారు ప్రారంభోత్సవమున గావించుట. శ్రీయుత టి. వి. శేషగిరి అయ్యగారు అధ్యక్షత వహించును. ఎస్. సత్యమూర్తి మైలాపూరు యానుబంధ సేనను, ద్వారక ప్రసాద చతుర్వేది గారు ఉపన్యసించును.

ఆరోగ్య ప్రచారము:— ఈ దినవరీతిని కార్పరేషను ఆరోగ్యశాఖ ఉద్యోగులు ఆహారములయందు ఉపన్యాసము లాసంగదురు:—

లేదీ 27-7-24 చెక్కుమోడు పరచేరియందు, చలిత్యరమున గూర్చి సాయం కాలము 5.30 గ. ఉపన్యాసము.

మాకే లోటలయందు (22, వ డివిజను) జ్వరములు వాని నివారణగూర్చి ఉపన్యాసము.

28-7-24 రంగపల్లె లోటవద్ద (12 వ డివిజను) ఇక్లాఫ్ట ఎంబా జ్వరమునగూర్చి ఉపన్యాసము.

ప్రాసన్నగోడు కార్పొరేషను కమ్యూనునందు సాయం కాలము 6 గ. స్పోటకమునగూర్చి చిత్తరువుల ప్రవర్తనము తోగూడ ఉపన్యాసము.

దాసు రెండవ గాంధీ

ఆను శిక్షితో నిన్నటిదివము ఆంధ్రప్రదేశ్ 74 పుటలో ప్రకటింపబడిన వ్యాసమునందు చివరను గాంధీగారు 20 ఏండ్లనుండి జాతీయవాదుల ఆందోళనయందు పాల్గొనచున్నారు. ఆయనను ప్రసిద్ధ వ్యాసవాదియను యున్నది. గాంధీగారు అనుటకు బదులు వాసుగారని పత్రికాపాతకులు చదువు కొన బ్రాధితులు. (ఆం. ప. సం.)

వెల్లింగ్టన్ సినీమా

బిరిగానుట్రులు ఎడ్మిటోలో

నేడు మొదలు ఆగస్టు నెల 1 వ తేదీ వరకును లూరెండు కలెక్షన్ ప్రదర్శించెదరు. ఈ కలెక్షన్ల వరుసగా రెండు మూడు వారములందు ప్రదర్శింపబడుచున్నవి గాన వీనినిగూర్చి ఆధికముగా వారము టనవరము.

ఆయుర్వేదాచార్యులు

పరిశోధనలను గావించవలసిన యావశ్యకత

డాక్టరు అనధానిగారి యుపన్యాసము

భారత వైద్యసంఘముపత్తమున కోమలేశ్వరం శేటలలోని ఆయుర్వేద వైద్యకళాశాల యందు నిన్న సాయం కాలము 5-30 గంటలకు డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి డి. ఎ. ఎం. డి. సి. ఎం. గారధ్యక్షులుగ వైద్యరాజు డాక్టరు దంటు సుబ్బావధానిగారు ఎల్. సి. సి. ఎస్. ఆయుర్వేదాచార్యులను తయారుచేయుట కావశ్యకతను గూర్చి సుమా రోకగంటకు వైగా ఆంగ్ల భాషయందు చువ్వసించిరి. సభకు కళాశాలలో పాఠ్యాయులు, విద్యార్థులునుగాక, ఆంగ్ల, యువానిచై ద్యులు కొందరును, ఇతర ప్రేక్షకులును వచ్చియుండిరి. లెఫ్టి నెంటు డి. గణపతి రాయగారు ఐ. ఎం. ఎస్. రాయశేట సర్జను గూడ హాజరై యుండిరి.

ఉపన్యాసకుడు

ఆయుర్వేదాచార్యులు దేశమునం దెందరేని కావలసియున్నారు. వారియావశ్యకతవిషయమై సందేహమేలేదు. మానవుని కెక్కువ యుపకారమును నేపయు చేయువాడు ఉత్తమోత్తముడని చరకమహాశయుడు వ్రాసియుండెను. మానవుని కున్నతస్థితి గల్గుట యోగము. ఈయోగ సిద్ధిచే మానవుడు సత్యమును దెలియగలుగును. వైద్యశాస్త్రమునందు గూడ, మానవుడు తనను, తనదేహమును ఎరుగవలెననియు, ఆల్లెటింగినప్పుడే వ్యాధి స్వభావమును చిహ్నులను కనుగొనవచ్చుననియు గలదు. సత్యమును అన్వేషింపవచ్చుననియు, శాస్త్ర నియమములు సాధనములు, పరిశరములు, వివరములు, కాగితములు, అన్నియును నిరుపయోగము లగును. అందుచేత వైద్యుడు ముఖ్యముగా వ్యాధిస్వభావమును, వ్యాధి చిహ్నులను గుర్తింపవలెను. చికిత్సావిధానపట్టికలు ప్రచురణమాత్రములే. నిజమును చికిత్స విషయగ్రహణముపై నాధారపడి యుండును. యనము పదార్థమును స్పృశించిన, మనకేమియు గన్పించదు. కాని విద్యార్థికుడే స్పృశించిన అన్నిటిని కనుగొనగలడు. వైద్యునిహస్తమునందు నేత్రములు గలవని యందురు. అట్టి మనో నైర్మల్యము యోగశక్తి ఫలితము. అట్టివారి నా పులని యందురు. ఆపులకు వ్యక్తమును, అన్యక్తి మును బాగగ గోచరించును. ప్రాచ్య శాస్త్రములను గ్రహించుటకు ఆప్రవాక్యము చాముఖ్యము.

భారతదేశమునందు శాస్త్రములు ఉత్కృష్టవశ గావించినవి. పాశ్చాత్య దేశములందు అభివృద్ధి చెందుచున్నవి. ప్రాచ్య దేశములకు ఆధ్యాత్మిక విషయములందు చింత, పాశ్చాత్యదేశములకు భౌతిక విషయములందు చింత ప్రారంభవశయందు దేహము లోపభూయిష్టమైయుండినను, క్రమముగా నుత్కృష్టమగును. అంతశ్శక్తి ప్రారంభమున నుత్కృష్టము గ నుండి, అభివృద్ధి చెందుకొలది తగ్గుచుండును. పసిబిడ్డ చిరునవ్వు ఆనందకరముగనుండును. పెద్దవాని చిలునవ్వు రసవంతముగనుండును. కనుక గొప్పవారు పసిబిడ్డలుగ నుండగోరుదురు. మనము పెద్దయగకొలదియై దేహము పెరుగున. ఈదేశమున సత్యమును కనుగొనవలసిన పదార్థతత్వముల బరికించిన చాలును. పాశ్చాత్య దేశములందు దన్ననో, మందు జరుగవచ్చుననివలం చూచుచుండవలెను. మన పూర్వులు గొప్పవారిని మనమతము. తమకుమారులు, మనములు, గొప్పవారుగ నులరుని పాశ్చాత్యుల నమ్మకము. మాధవమహాశయుడు, తన పుస్తకమును వ్రాయుచు తన పుస్తకము ముందు జనింప ను మందమతులకుడే శింపబడెననియు, వారు తమకున్న తక్కువ తెలిసినవారనియు నుదహరించిరి. మనకున్న తామే ఎక్కువ; బుద్ధిమంతులమని మతాతలు ములైతలు తలంచిరి. వైద్యశాస్త్రమును చూచినను, మనపూర్వులు వ్రాసిన గ్రంథములు ఈమధ్య కాలమువారు వానిని తగ్గించి తగ్గించి ముద్రించిరి తెలియగలదు. మనమిక్కడ నిర్లయము, అనుభవములను జూతుము. పాశ్చాత్యదేశములందు వారెంతకాలమైనను కార్యములను చేయుచు, పరీక్షించుచునుండురు. మనము ధర్మమాత్రములపై దృష్టినుంతుము. వారు వివరములపై నుండురు. పాశ్చాత్యుల జ్ఞానము ఒక్కొక్క విషయము నందేగాని, అన్ని శాస్త్రములకును అన్వయమునకు అనుమలించును. ఆయుర్వేద విద్యావిధానము పూర్వ మనలంబింపబడిన సాధనము లన్ని శాస్త్రములకునుగూడ అన్వయించును. విద్యాత్మిక ఆభ్యాసమును, సాన్నిత్యమును అవసరములు. విజ్ఞానసంపాదనకిదేశమున ఈరెండును అవసరములు. అనుభవముపట్టి సాధి

ములు యొకటియు, ఆచార్యుని సాన్నిత్యము నుండుట రెండవదియు. పుస్తక పఠనము జ్ఞప్తికిమాత్రమే. ఉపాధ్యాయుని కిప్పుడేది స్ఫురించిన దానిని శిష్యునికి బోధించుటకై, విద్యార్థి ఉపాధ్యాయుని చేరవనుండవలెను. వందమంది బాలురకు చెప్పటకన్న, ఒక్కొక్క బాలునికి ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగా చెప్పుట యుపయోగకరమని అమెరికను విద్యాధికులు సయిత మిమధ్య కనుగొనగల్గిరి.

విద్యార్థి కుండవలసిన లక్షణములు

సాన్నిత్యమువలన, గురువునెడల, శిష్యునికి భక్తియు, శిష్యునియెడల గురువునకు ప్రేమయు నెలొనును. పూర్వకాలమున విద్యార్థుల కనేకవిధములగు యోగ్యత కావలసియుండెను. శాస్త్రము లేఖావయందు వ్రాయబడియుండునో, వానిని అట్లే చదువుట లాభకరమనియు సమంజసమనియు అనుభవజ్ఞులు తెలిపియుండిరి. ఆయుర్వేద శాస్త్ర గ్రంథములన్నియు సంస్కృతభాషయందు వ్రాయబడియున్నవి. వ్యాఖ్యాతలు తమ గ్రంథమునుండి కఠినమును శైలియందు, విమర్శించియున్నారు. వ్యాఖ్యానముల నర్థము చేసికొనుటకు సంస్కృతభాషాజ్ఞానమేగాక వ్యాకరణ తర్కశాస్త్రములందు పరిచయమునుగూడ అవసరము. ఓమధులను తయారుచేయుట నుండును వానినత్పుత్తి చేయుటయందును నక్షత్ర జ్యోతిషశాస్త్రములందలి జ్ఞానమును ఉండియే తీరవలెను. ఆయుర్వేదము కళగాను, పట్టి శాస్త్రమేగాదు. వ్యాపారముగాదు. ఆయుర్వేద మొకమతము. కొన్ని సందర్భముల మంత్రములను శ్లోకములను పఠింపవలసియుండుననియుగలదు. ప్రసవము ఎంతసేపటికిని గాక, స్త్రీ నొప్పులు పడునపుడు ఏవో కొన్ని శ్లోకముల నుచ్చరింపవలెననియు, ఆట్లుచ్చరించినపుట్టు నుఖప్రసవముననియు మన పూర్వులు సిద్ధాంతీకరించిరి. వ్రాతంత్రవ్యవహారముగూడ కొన్ని మంత్రముల నుచ్చరించుచుండినట్లు గలదు. వైద్యుడు సార్వభౌమని ప్రజాచార్యుడనియు, అన్ని కార్యములను ప్రవక్తయనియు వాడుక. అన్ని విషయములనుగూర్చిన సత్సాసత్యముల నెరింగి సహనీచుట్టుకు తగినవాడుగ నుండవలెను. ఇన్నియంశములను గలిగిన ఆచార్యులు కొలదిమందియే యుండగలరు. కాని వైద్యులు మాత్రము దేశమునందు వేనకు వేలు కావలసియున్నారు. చికిత్సలకై సామాన్య వైద్యులందరు గూడ వాత, పిత్తి, క్లేషములనుగూర్చిన విశేషాంశములన్నిటిని తెలిసికొన నవసరములేదు. వీనినిగూర్చిన పాండిత్యము ఆచార్యులకుండినజాలును. ఆయుర్వేద శాస్త్రమునందనేక ఆభ్యాసములు, నియమములుగలవు. శస్త్రచికిత్సగూడనుండెను గాని ఇప్పుడభ్యాసమునలేదు. ఇంగ్లీషు డాక్టరులు ఈ విషయమై మనకు తోడ్పడిరేని, ఆయుర్వేదమును మరల ప్రతిష్ఠించు మిక్కిలి సులభసాధ్యము.

ఉపన్యాసమును ముగించుచు ఆయుర్వేదాచార్యు లెల్లరును ఆయుర్వేదాభ్యాసము కేలము. స్మృతికేయని తలంపక, శాస్త్రము నామూలముగ పరిశోధింపవలెనని, ఉపన్యాసకులు తెలిపిరి.

ఉపన్యాసకులకు వందనముల నర్పించుటతో సభ ముగిసెను.

ఇంపీరియల్ సినీమా

ఎడ్మిటోలో - విజయ

నేడు (26 వ తేదీ శనివారము) మొదలు ఆగస్టు 1 వ తేదీ శుక్రవారము వరకును ఎడ్మిటోలో - విజయ - అను రెండు కథలును తిరువల్లి క్లబ్బి వ్రాతంత్రవ్యవహారము యింపీరియల్ సినీమాలో ప్రతిదినమును సాయంకాలము 6.30 గంటల కొకసారియు రాత్రి 9.30 గంటల కొకసారియు ప్రదర్శింపబడును. కేపు మధ్యాహ్నము 3.30 గూడ అదనముగా ప్రదర్శింపబడును.

సవతితల్లి కుట్ర-సోదరి లలితప్రేమ - మహర్షి శిష్యుకుని అదరము-తెల్లడి అవివేకము-మూడుగు విజయని విజయము-మంత్రిద్రోహము ఆత్మహత్య-మున్న నవవి అద్భుతముగా చూపబడును.

దేశబంధు దాసుగారు

ఆంగ్ల దేశ ప్రయాణము

రాజకీయముల నిమిత్తము దాసుగారు రెండు ఆంగ్లదేశమునకు పయనంబు కిదియే మంచితరుణుని బ్రిటన్ ప్రభుత్వ సంఘ సభ్యు డొకడు దాసుగారికి తెలిపెనని ఈనెల 24 వ తేదీని చైటరు పంపిన తంతివార్తనుగూర్చి తమతో నాలోచింప లేదనియును తమ కేమియును తెలియదనియును ఇండియా డొర తనమువారు ప్రకటించిరి. (ఆ. ప్రె)

నాలో మార్చేమియును గలుగలేదు

1920 లో నున్నట్లులే 1924 లో గూడనున్నాను

తేలి ననుమునిగినను అత్యల్ప డగుదేశీయునితో పాటు

పామరజనుల స్వరాజ్యము

ఎం. కే. ఆచార్య (ఎం. ఎల్. ఏ.) గారి తేలిక మహాత్ముడు వ్రాసిన ప్రత్యుత్తరము

గాంధీమహాత్ముడు

జర్జునపత్రికల ప్రశంస

“పాశ్చాత్యనాగరకత రాక్షసస్వభావము కలదని యైరోపా మహాసంగ్రామమువలన స్పష్టమైనది”

అని మహాత్ముడు పాశ్చాత్య నాగరకతను విమర్శించుటనుగూర్చి ప్రాథమిక యూగము కాంక్షితుగాను జూనునెల 18 వ లేదని వెనెరు జయింతులపత్రికకు వ్రాయుచు దీనిని గూర్చి పాశ్చాత్యలేమి చెప్పెదనని ప్రశ్నించెను. ఈ పాశ్చాత్యమునుగూర్చి జర్జునదేశమునం దంతటను ప్రజలధికోత్సాహమును వెల్లడించి త్వరలో జర్జున చరిత్రకారులలో నొకరు గాంధీమహాత్మునిగూర్చి విపులముగ నొక గ్రంథమును వ్రాయుక మానరు. పరాసుదేశపు విద్యార్థుడుగు రోమయను రోలండు గారు మహాత్ముని విషయమున వ్రాసిన గ్రంథమును గూర్చి జర్జున పత్రికలలో విపులముగా చర్చజరుగుచున్నది. ప్రాంతపర్వత జయింతుల పత్రిక మున్నగు పత్రికలవారు భారతదేశవార్తలను సరిగా ప్రకటించెదరు. ఆంగ్లదేశపు పత్రికలలో మాత్రమే మసత్యపువార్తలు ప్రకటింపబడును. కాకినాడ కాంగ్రెసును గూర్చి జర్జున పత్రికలలో చక్కగ వ్రాయుచున్నది. ఆంగ్లదేశమునందలి విద్యే ఘోషపత్రికలలో మాత్రము పాక్షికపువ్రాతలు ప్రకటింపబడుచున్నది.

జపానువారి ప్రశంస

“డాక్టరు కునోగారికి బదులు గాంధీమహాత్ముడే జర్జునదేశమున నిపుడు నాయకుడుగా నుండినచో పరాసువారితో జరుగుచున్న వివాద మానవచరిత్రయందు దుర్భావమునాకృతిని దాల్చియుండును” అని జపాను దేశీయులగు డాక్టరు కే. కనకోగిగారు జర్జునలో నున్న తన గురువగు ప్రాథమిక డాక్టరు. ఏ. రిహెలుగారికి 1923 జూలైలో వ్రాసెను. “సాత్వికనిరోధము శారీరకము నైహికమునగు సాధనముని జర్జునలు తలచుటలో గొప్పపారబాటు జరిగినది. భౌతికభోగలాలసత్వమున్నంతవరకు నీసాధనము నిరుపయోగము. భౌతికభోగములు తుండ్రంగురములు. ఆత్మపరిశుద్ధియే యమూల్యపదార్థమని గ్రహింప గలిగినవారు సాత్వికనిరోధసాధనము నవలంబించినచో వారజేయు లగుదురు.” అని జపాను ప్రాథమిక కవకోగిగారు వ్రాసిరి. (టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా)

మహాత్ముని ప్రత్యుత్తరము

“అహింసాదామరలో భారతకాంగ్రెసు సంఘసభ జరిగినట్లును ఎం. కే. ఆచార్యగారు పత్రికలకు వ్రాసిన బహిరంగలేఖను చదివెతిని. అందులకిప్పుడే ప్రత్యుత్తరమును ఎంగు యిండియాపత్రికలో ప్రకటించెతిని. అన్ని విషయములకు విందు సమాధానముల నిచ్చెతిని.

ఈరీతిగా సమాధానము నిచ్చెదనని నేను వాదానము చేసియుండియు ఆలస్యము చేసినందులకు చింతించుచున్నాను. భిన్నాభిప్రాయములంతగా కనపడవు. లేఖను బాగుగా శ్రద్ధతో చదివెతిని. వారి దృక్పథమునుండి నేను చూడగలను. అంతవరకు నాభిప్రాయముతో నేకీభవింపగలనుగాని వారుమాత్రములు చేజబలకుండుట నా దురదృష్టము. వారుగూడ నటుల చేయగలిగినచో విడిపోవుటకు సంతోషముతో నంగీకరించి యుండుదు.

శ్రీ రి క

అహింసాదామర ప్రారంభమునుగూర్చి నాకును ఆచార్యులకును భిన్నాభిప్రాయములు లేవు. కాంగ్రెసు తీర్మాన

ముల రచనయందు భిన్నాభిప్రాయములుగలవు. శ్రీరీక కాంగ్రెసు తీర్మానములకు భిన్నమును ఆక్షేపణను చేసుగూడ నంగీకరించెదనుగాని యిటీవల చాల గ్రంథము జరిగిపోయినదని నేను తెలిపెదను. వెనుకటి తీర్మానముల నాచారిగారు చదివినచో సంశయము తీరిపోగలదు. కాననోల్లంఘనమునకు రాట్టము ముఖ్యాంగముని అపుడు స్థిరపరుపబడెను. ఆ మరతులనేక సారులు తీర్మానములలో కేర్పాటుపడెను. కాననే యీ విషయమునమాత్రము అహింసాదామరసభలో నొక్కరు నాక్షేపించజాలక పోయిరి. కాననే నాశీతకను వ్రాయుటలో ఆక్రమము లేదని తెలుపుచున్నాను.

ఎల్లవారును నూలువడకిననేగాని స్వరాజ్యమురాదు

దేశీయులలో ఎల్లవారును నూలువడకిననేగాని పామరజనులు కోరునట్టి స్వరాజ్యము రాదని మరియొకసారి తెలుపుచున్నాను. విదేశీయుల పరిపాలనము రాకముందుగూడ మనము నూలువడకుమంటిమిగాని దాని ఆవశ్యకతను దేశీయులుగా నపుడు గ్రహించియుండలేదు. ఇదిగాలిపీల్చి తరుచుగా మనము ఊపిరి తీర్చుటను పాడు చేయుచుండుటలేదా? పాడైనపిమ్మటనే మంచిగాలి అవసరమని మనముగ్రహింపగలుగుదుము. గాన మరల రాట్టమును చేతబట్టుటచే సంఘ నిర్మాణము, పరస్పర సహాయము, దుర్వ్రయము తగ్గట, మిగిలిన ధనము పామరజనులకు పంపక మగుట, ఆంగ్లేయులకు ఆర్జుణుల తగ్గించుట మున్నగు లాభములెన్నియో కలుగును గాన రాట్టమువలన స్వరాజ్యము లభించునను సిద్ధాంతము నెవరైన నెటు లాక్షేపింపగలుగుదురో నేను గ్రహింపజాలనున్నాను.

రాట్టమును నేను నూచింపలేదు. స్వరాజ్యసంపాదనకు ప్రతి దేశమునకును ప్రతి ఆవస్థలోనుగూడ రాట్ట మువసరమే. నేను చూపని కారణములను పట్టుకొని ఆచారిగారు రాట్టమునకు ప్రతికూలముగా వాదించిరి.

పామరులకు శాసనసభలు నిరుపయోగములు

కానసభలు బాత్తుగా నిరుపయోగములని నేననలేదు. పామరుల కవి నిరుపయోగములని మాత్రమే నేనంటిని. కాంగ్రెసు మహాసభ జాతీయమహాసభగా నుండవలెనని పామరజన భూయిష్టముగానే యుండవలెను. పామరజనులు పెచ్చుమంది ధారాళముగా పనిచేయుటకు పీఠ విధానమునే నిర్ణయింపవలెను. బహిష్కరణములను రద్దుపరచుగూడదు. మనము పామరులతో నైక్యమందగిననపు డీ సత్యము గోచరము కాగలదు.

న్యాయవాదులును కానసభ్యులును యీసత్యమును గ్రహింపగలిగినచో వారు కాంగ్రెసుసంఘములలో సభ్యులుగా నుండుటందే కాంగ్రెసును పామరులకును గూడ నుపకరింపగలుగుదురు.

గోప మెచ్చటనున్నది?

విధానమునందు లోపములేదు. ఆవిశ్వాసము, అసహనము, ఉద్యోగకాంక్ష మున్నగునానియందే లోపమున్నది. అధికారకాంక్షను వదలి దేశసేవనే నిజముగా నన్ని పక్షముల వారును కోరినచో అహింసాదామరమే సత్యము విధాన మని స్పష్టము కాకపోదు. రైలు మార్గములకు కడు దూరముననున్న గ్రామములవారికి కోర్టులు పాఠశాలలు కానసభలు మున్నగు వాని సంగతి ఏమైన తెలుసునా? ఆవశ్యకతచేతనే వారు వానిని బహిష్కరించి యుండలేదా? అట్టిపామరులకు మనము నేప చేయగోరినచో ప్రభుత్వమువారి పలుకుబడిని మనము త్రోసి వేయవలెను. అపుడే కోర్టులదిగనున్న పామరులకు ముక్తి చేయవలెను.

మన మటుల చేయనిచో సమర్థుడగు నొకదేశభక్తుడు మహాపూర్వకముగ పలికిన వాక్యార్థమే సత్యమగును.

“పామరులపైని మీకున్నంతిక్రమే నాకు లేదుగాన మీవిధానమునందు నాకు నమ్మకములేదు. తిండిలేకుండ మాడియును మహూరి వ్యాధికి పాలయ్యునువారు మృతినొందుట కంటె రంగమున మడియుట ఉత్తమము గాన వారిని నేను రక్షింపగూడెను మెడబట్టి నెట్టెదను. ఆత్మాగము బుద్ధిపూర్వకము కాదని నేనెరుగుదును గాని అది అవసరము. ప్రస్తుతము భూభారమునకుమాత్రమే కారణముగనున్న యీ కోట్లకొలది ప్రజలు రక్షింపగూడెను ప్రాణములను వదలినచో వపుడు భారతదేశము నివాసయోగ్యమగును. అపుడు దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము కలుగును. దేశమునందు స్వతంత్రాధికారము కలవారే యుండునుగాని బానిసలును సుహృదులు నుండరు.”

అని ఆస్నేహితుడు తెలిపెను. ఆయన వాదము నంగీకరించినచో నది సరియే యనవలెనుగాని నేనావాదము నంగీకరింపజాలనని తెలిపెతినిగాన మేము భిన్నాభిప్రాయములమైనను అత్యంత మైత్రితోనే విడిపోతిమి.

నాకు నాదేశీయులతోడిదే గతి

“నాదేశీయులలో నత్యల్పున కేదిగతియో నాకు నదియే గతి. ఆచారిగారు సత్యమును గ్రహింపగలిగినచో 1920 లో నున్న నాభిప్రాయములలో నేను మార్చేమియును కలుగలేదని గ్రహింప గలుగుదురు.” మో. క. గాంధీ. (ఎంగుయిండియా)

నూలు వడుకుట

తీర్మానము నెటుల నమలుజరుపవలెను

“వడికిన నూలును పంపుటగూడ చందాధనమును పంపుట వంటిదే. గాని దీనిని గూర్చి చాలప్రశ్నలు బయలుదేసినవి. “తామవడికిననూలు తామే యుంచుకొని ట్టుకేయించుకొని కట్టుకొనగూడదా?” అని కొందరుడుగుచున్నారు. ఇది చాలమంచిదేగాని ప్రస్తుతము మాత్రము పనికిరాదు. వివిధానమునుగాని అందరును ఏకరీతిగా నెరవేర్చుకొనచో విజయము కలుగదు. కావలసినది మొత్తము. ఎవరి యిష్టానుసారము వారు చేసినచో మొత్తము లేలగుగాన ప్రతివెలయును సభ్యులు నూలు పంపుచుండవలెను. అందువలన చాల లాభములుకలుగును. సోమరితనమున కెడముండదు. పరిశీలన కవకాశము కలుగును. ఖద్దరుధర్మగూడ తగ్గును”.

ఖద్దరుబోర్డులకు సూచన

“ప్రతిరాష్ట్రమువారును ప్రత్యేకముగా నేయించవలచినసరే లేనిచో ఎక్కడ చువకగా నేనెదరో అక్కడనే భారతఖద్దరుసంఘమువారు బట్టలను నేయింపదగును. కరువుగల ప్రాంతములలో ఖద్దరుబోర్డువారు నిర్ణయించిన ప్రకారము బీదలకు మిక్కిలి చువకధరలకు బట్టల నమ్మవలెను. నూలువడకువారు కోరినచో వారికిగూడ తక్కువధరలకు విక్రయింపవలెను. భారతసంఘమువారి తీర్మానముప్రకారము వడికిన నూలును ఖద్దరు బోర్డు వారికి పంపక సభ్యుడు యుపయోగించునటు స్వార్థపరత్వ మగును. పంపవలసినది 2000 గజములు మాత్రమే. ఇచ్చుచున్నంతకంటె పెచ్చుగూడ పంపవచ్చునుగాని నిర్బంధములేదు. అరగంట సేపు వడికి దానిని బోర్డుకు పంపవచ్చును. మరియొక అరగంట వడికిదానిని తొనుండుకొనవచ్చును. చాలమంది యిదివరకే 2000 గజములను వడికిరి. తీరికకాలములెయును వడుకుచుండువారు 10 వేల గజములుగూడ వడిక గలరు. నుజరాతు విద్యాపీఠము సభ్యులలో కొందరు నెలకు చెరి 5000 గజములు వడుకుచున్నారు. వారిలో కొందరు కాంగ్రెసు సభ్యులుకారు. కాని వారు 8000 గజములు దేశమునకిచ్చి 2000 గజములు తాముంచుకొందురు.

కాంగ్రెసువారి విధి

“బహుజనులమోదించినరీతిని పనిచేయుటయే కర్తవ్యము. అంతరాత్మ అంగీకరింపదను కారణమును ప్రతివిషయము నకును చూపరాదు. ప్రధానాంశములు చాలస్వల్పము. 2000 గజములు పంపవలెనా మానవలెనా అనువిషయమున అంతరాత్మ ప్రశ్న అనవసరము.” మో. క. గాంధీ. (ఎంగు యిండియా)

సిమ్లాకు 5 వేల మైళ్లదూరములో భూకంపము గలిగినటుల సిమ్లాలో 24 వ లేదే ఉదయం 10 గం 50 నిమిషములకు చెలిసెను.

పల్లెటూరు పత్రిక - నిడదవోలు

ప్రభుత్వమువారి మందలింపు

నేను 15 వ తేదీని తొలుతు భారతఖద్దరునిలముపు మీ టింగునకు వెళ్ళితిని. ఆరోజుననే నర్సాపురం సబుకలెక్టరుగా నున్న పెంగోడియను దొరగారివద్దనుండి నిడదవోలు పోలీసు స్టేషనువారిద్వారా 16 వ తేదీని పెరవలిలో నన్ను హాజరు కావలసినదిగ చేసిన సమనున మా పత్రికా ఆఫీసునకు పోలీసు జమాను 15 వ తేదీనే తీసికొనివచ్చెను. మాపత్రికా ఆఫీసు లోనివారు నేను తొలుతువెళ్ళినటుల చెప్పి సమను రిటర్నుచేసిరి. నేను 16 వ తేదీనే తొలుతునుండి నిడదవోలునకు వచ్చితిని. ఈ వర్తమానము వాతో మాపత్రికా ఆఫీసువారు చెప్పిరి. మరల అవసరమున్న వారే సమనుచేయుదురు అనుకొంటిని. 19వ తేదీని సబుకలెక్టరుగారు నిడదవోలు వచ్చిరి. నిడదవోలు రేంజీ రెవి న్యూ ఇన్ స్పెక్టరుగారిద్వారాను గ్రామకరణిగారిద్వారాను నన్ను కలెక్టరుగారివద్దకు రావలసినదిగ కబురుచేసిరి.

నాకు ఆతేదీని కొంచెము సుస్తీగా నున్నందున నా స్నేహితులకు క్రియంత పునులూరి కోదండరామశ్యాగారిని సహాయముగ తీసికొని సబుకలెక్టరుగారివద్దకు వెడలితిని. మాయిద్దరిపేర్లతో విజిటింగుకార్డు వ్రాసిపంపగా సబుకలెక్టరుగారు వారున్నచోటులోనికి మమ్ములను రమ్మనమనెను. మేమిద్దఱము వెళ్ళగా కోదండరామయ్యగారిని అవతలకు వెళ్ళవలసినది గను నన్ను ఉండవలసినదిగను చెప్పిరి.

నాకు సబుకలెక్టరుగారికి జరిగిన సంభాషణ యీదిగు వను వ్రాసితిని.

సబుకలెక్టరుగారు:—నీకు యింగ్లీషు తెలుసునా?

నాజవాబు:—ఏదో కొద్దిగా తెలుసును.

సబుకలెక్టరుగారు:—మీకు గవర్నమెంటువారు వా ర్నింగు యివ్వవలసినదిగ నాకు వచ్చినది.

నాజవాబు:—అది ఏవిషయములో?

సబుకలెక్టరు:—మీరు పేపరులో అబద్ధాలు వ్రాయు చున్నారట.

నాజవాబు:—ఏవిషయంలో అబద్ధాలు వ్రాసితిమి.

సబుకలెక్టరు:—శీతారామరాజుగారిని రూఢురక్షుడై గారే చంపినటుల వ్రాసిన విషయము.

నాజవాబు:—రూఢురక్షుడగు చంపినటుల నిర్ధారణ చేస్తే వ్రాయలేదు. ఇదంతయు లున్నవనియు యివింతవరకు వాస్తవమో తెలుపవలసినదిగ ప్రభుత్వమువారిని కోరుచు వ్రాసితిమి.

సబుకలెక్టరు:—మీ ఆర్టికలుమాడ పల్లెటూళ్లలో రైతులకు రూఢురక్షుడగురే చంపినటుల అర్థమొసంగినటు లుండి.

నాజవాబు:—ఆలా అనుకొనుటకు ఎచ్చటా అర్థము లేదు. బ్రాహ్మణేషులో సరిగలేదేమో.

సబుకలెక్టరు:—బ్రాహ్మణేషును సరిగానే వుండును.

నాజవాబు:—చరివి వినిపించుదురా?

సబుకలెక్టరు:—చదివిరి.

నాజవాబు:—అందువదంతులు అనే అర్థమిచ్చినటుల సరిగ లేదనుకొందును.

సబుకలెక్టరు:—వదంతులు వ్రాయుటలో పెద్దపెద్ద ఉద్యోగములు లంచాలు తీసికొంటున్నారని వ్రాస్తే ధిక్కమే మను తీసుకురారా?

నాజవాబు:—వదంతులు నిజమోకాదో ప్రజలకు తెలు పుటయు ఆ విషయమునందలి యభ్యర్థము తెలుపుట మొరల్ గా మంచిదే అనుకొందును.

సబుకలెక్టరు:—ఇటువంటి విషయములు యిక పేపర్లో వ్రాయకును.

నాజవాబు:—అబద్ధాలు వ్రాయనే వ్రాయును. మీ సలహా మంచిదే. మీరిచ్చే వార్షింగు ఓరల్ గానా లేక రిటెన్ గానా అని అడిగితిని.

సబుకలెక్టరు:—ఓరల్ గానే మిమ్ములను పిలిచి వార్షింగు యివ్వనున్నారు.

నాజవాబు:—ఇక నేను వెళ్ళవచ్చునా?

సబుకలెక్టరు:—వెళ్ళవచ్చును.

శ॥ సుబ్బారావు,

సంపాదకుడు.

దేవల్లె తాలూకాబోర్డు

గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రిగారు

ఈబోర్డు తెనాలినుండి వేరుచేయబడి మూడు రి సెంటు అయినది. మె చటి రెండు సెంటు కాలము ఈబోర్డులోని సభ్యు లందరును అధ్యక్షులును ప్రభుత్వముచేత నియమింపబడిరి. 1923 సం॥ మార్చి ఆఖరులోగా ఈబోర్డు సభ్యులలో 12 మంది ఎన్నుకొనబడిరి. వారిలో నొక బ్రాహ్మణ ఒక క్షత్రియ ఒక వెలమ ఒక కాపు రి మండి కమ్మకులకులు ఎన్నుకొనబడిరి. తక్కిన నలుగురను ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి. వారిలో నొక మహమ్మదీయ ఒక వెలమ ఒక కమ్మ ఒక కాపు కుల ఘులు ఉండిరి. మహమ్మదీయు నేర్పరుమట చట్టప్రకారము భాష్యమే కాని తక్కిన ముగ్గురు లోగడ ఎన్నికలలో ప్రతి నిధులుగల కులములనుండి మరల నియమించుట చట్టవిరుద్ధము. నూత్రములకు భిన్నము. ఇట్టి అక్రమపుపనులు స్వరాజ్యావశ్య కతను మరింత బలపరచుచున్నవి. ఈ మహమ్మదీయసభ్యులు ఈ సంవత్సరములో రాజీనామా నీయగ వీరిపానే మరియొక కాపును నియమించిరి. ఈ తాలూకాలో క్రైస్తవులు, ఆది మాండ్రులు, గౌడులు, సాలీలు వైశ్యులుకలరు. ఆదిమాండ్రులు మొత్తము జనసంఖ్యలో అయిదవవంతు. వీరికిగాని తక్కిన సభ్యులసంఖ్యాకులకుగాని ప్రాతినిధ్యము చిక్కలేదు.

12 మంది సభ్యులు ఎన్నుకొనబడిన వెలరోజులకు ప్రభుత్వ నియామకములు వెల్లడి ను. 20-2-23 వ తేదీ ఎన్నిక సభ్యులుగల బోర్డు మొదట సభ జరిగి పాతూరు అప్పయ్యగారు అధ్యక్షులుగా నెన్ను కొనబడిరి. జిల్లాబోర్డును ఎన్నుకొనబడిన ముగ్గురిలో నొకరు క్షత్రియులు, ఇద్దరు కమ్మవారు. తరువాత ఎన్నికసభ్యులలో గోవాడ బుచ్చయ్య, రవ్వరపు వెదవెంకటనరసయ్య గార్లు మృతిసందగా, వారిస్థానే ఒకకమ్మవారు నొకవెలమవారు, ఎన్నుకొనబడిరి. జిల్లాబోర్డుసభ్యులలో పెదవెంకటనరసయ్య గారి స్థానము ఖాళీకాగా, నొకకమ్మవారిని ఎన్నుకొనిరి. ఇందులో నొక పొరపాటు జరిగినది. వీరు ప్రభుత్వనియమితులు. ఇట్టివారికి ఎన్నికస్థానము రియ్యగూడవని బోర్డుసభ్యులు చాల మంది మొదట్లో అనుకొనిరి. ఈ పొరపాటును తిరస్కరించు టకు చేపినేని బసవయ్యగారు తమజిల్లాబోర్డు సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నొసంగిరి. వీరిస్థానే ఒక వెలమవారు ఎన్నుకొన బడిరి. వీరును, క్షత్రియసభ్యులును, జిల్లాబోర్డుసభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిత్తురని తెలియుచున్నది. ఎడ్మండ్ కే.కె. నెలకు ప్రతినిధులుగా నొకవెలమ, ఒక బ్రాహ్మణకులకులు ఎన్నుకొన బడిరి.

ఈసంవత్సరకాలములో ఈబోర్డువారు చేసిన ఘఖ్య మైన పనులు స్వల్పముగా నున్నవి. గత డిసెంబరులో సభ్యులు ప్రయాణపుబ్రత తీసికొరాదని తీర్మానించిరి. అందుచేత సాలి యానా 1000-0-0 నిలువకావచ్చును. లోగడ అధ్యక్షులు చట్టమునకు విరుద్ధముగా తీసికొనిన ప్రయాణపుబ్రత 1000 లు తిరిగి వసూలు చేయ ఉత్తర్వు అయినది. బోర్డులోని సి బ్బంది తగ్గింపులచేయ తీర్మానించగా 1000-0-0 ఖర్చులు తగ్గినవి. ఈతగ్గింపు జాలయ మొదటినుండి అమలులోనికి నచ్చును.

బోర్డువారు నిడుడు పాతబోర్డు వంతెనల మరమ్మతులకు 1000-0-0 ఖర్చుచేసిరి. క్రొత్తపనులకు 2500 వినియో గించిరి. ప్రజలతావునుండి విరాళములు 2000-0-0 వసూలు చేసిరి. ఇవి పనుల సహాయార్థము. తాలూకాబోర్డు రోడ్డు ఏడ్డుమైళ్ళుమాత్రమే. ఈసం॥ము 30 మైళ్ళపైగా వేయవలసింది. 1000-0-0 ప్రత్యేకించిరి. ఇంతవరకు ప్రారంభముకాని పనులమీద యీమొత్తము ఎప్పుడుఎట్లు ఖర్చుచేయవలసినా?

తాలూకాలో 14 లక్ష జన మున్నను బోర్డువారియాజ మాన్యముక్రింద సక్రములు 3 మాత్రమే గలవు. అవియు ప్రజలకన్న ఉద్యోగములకే లాభకారిగా మన్నది.

తాలూకాలో విద్య పొందదగిన బాలురు 10000, బాలికలు 10000 మంది ఉన్నను, వరుసగా 80 బాలుర, 10 బాలికాపాఠశాలలు మాత్రము గలవు. 10000 బాలి కలకు, 10000 బాలికలకు, విద్య దొరకుటలేదు. వీరికి పాఠ శాలలు పెట్టుటకు ధనము లేదు. పెట్టిన పాఠశాలలో చదువు వచ్చుటలేదనియు, చెప్పెడివదవు మంచిగాదనియు, ఫీర్యా దులున్నపుడు తక్కినవానికి పాఠశాలలు లేవని వగవబనిలేదు. వారికిగూడ సదుపాయము చేయవలసినచో, పన్నులభారము పెరుగును. పాఠశాలలో 5 పంచములకు, 1 పల్లెకారులకు,

10 గవర్న వారికి ప్రత్యేకించబడినది. ఇట్టి ప్రత్యేకపాఠశాలలు నష్టదాయకము. అస్పృశ్యులును తక్కినపాఠశాలలో చేర్చు కొను రోజులలో ఇవి యవసరము. విద్యాలయముల అద్దె క్రింద 2030 ఖర్చు. బోర్డుధనము ఖర్చు 10000000 పిల్లల జీతములు ఆదా 20000000 ఖర్చు 10000000. పాఠ శాలలో ఉపాధ్యాయులు 1000 - వీరిలో చాలమందికి 1000-0-0 జీతము గలరు. ఉపాధ్యాయులపవర్తనకు సంబం ధములేని పరీక్షలలో గడలేరనవారిని నియమించుట క్రేయ స్కరము గారు. పిల్లలజీతాలు రు 2000 తగ్గించినా బాగుం డదా?

వైద్యసహాయమునకు ఆస్పత్రి యొక్కటియే గలరు. 100000 రోగులకు మందులిచ్చి మొత్తము 30000-0-0 ఖర్చుచేసిరి. తలకొక 10 అణాలు ఘమారు. ఆయుర్వేదవైద్య మయినచో అరఅణాతో సరిపోవును.

తాలూకా ఆరోగ్యస్థితులు సరిగానున్నట్లులేదు. మా గాణితోతాలూకాయొక్క ఫలిత మిది. వెయ్యింటికి చావుల సంఖ్య 20. పసిపిల్లలమరణములో చెన్నరాజధాని మొత్తము మీద వెయ్యింటికి 100 అయియుండగా, ఈతాలూకాలో 1000-0-0 గా నుంట విషాదకరము.

ఆయుర్వేదవైద్యశాల పెట్టుదు మని బోర్డువారు తీర్మా నించగా జిల్లావైద్యాధికారి వలదనిరి.

ఈ బోర్డుకు వచ్చిన ఆదా, రూపాయికి 0-1-0 చొప్పు న విధించబడిన పన్ను 52410-0-0. ఇందులో సగము జిల్లాబోర్డు కు పోవును. మిగిలినదే తాలూకాబోర్డువారి చేతిలో నుండును. అనేక సంవత్సరములనుండి నిర్లక్ష్యము చేయబడిన తాలూకా లో ఖర్చుపెట్టు సంఘ మేవ్వనైనను, జిల్లాబోర్డు సగము ద్ర వ్యమును లాగివేయుచున్నది. అందులో చాలభాగము యీ తాలూకాకు వినియోగపడుటలేదని ప్రజలమొర వినువారులేరు.

1923 ఏప్రియల్ 1వ తేదీన నిల్వ 24087-0-0. 1924 ఏప్రియల్ మొదట్లో నిల్వ 21946-0-0. లోగడ ఉన్నబోర్డు వారు చేసిన బడ్జెట్టునే, క్రొత్తబోర్డు సాగింపవలసినచ్చె. ఈ యే జైనను వైకము సక్రమముగా ఉపయోగింపబడునని ఎం చెదను.

బోర్డుతాలూకు మూలధనము 1500/ ఎన్నడో వడ్డీకి ఇ య్యబడినట్లును, ఏట 52-0-0 వడ్డీమాత్రము వస్తూన్నట్లు తెలిసి నది. అది మార్చవలసియుండును.

బోర్డువారు నిన్న (22-7-24) తమ పరిపాలనానివేదిక మును తయారుచేసిరి. ఆదిమాండ్రులు వగైరాలకు ప్రాతినిధ్యము లేకుంటయు, జిల్లావైద్యాధికారి ఆయుర్వేదవైద్యశాల నివే ధించుటయు, చింతాకారము లని నూచించిరి.

బోర్డువారు యత్నించిన, లేదా చేసిన ఘనకార్యములు లేవు. తెలిసినంతవరకు, అపకారములును లేవు. భైర్యముతో ముందంజవేసి ప్రభుత్వశాఖకాక, ప్రజాప్రతినిధిసంస్థ యని రూఢిపరచి స్వరాజ్యకృషికి దోడ్పడుగాక యని కోరెదను.

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘసభ

22-2-23 తేదీని గుంటూరులో జరుగజిల్లాకాంగ్రెసు సంఘసభలో ఈ క్రిందితీర్మానమును ఉపాదించెదను:—

(1) జిల్లా ఖద్దరుబోర్డులో నున్న (లేనన్న) ద్రవ్యము ప్రచారకులు గానియెవరో ఒకరికి యిచ్చి వర్తకం సరిగా ఖద్దరు ఉత్పత్తి చేయించిన ప్రజలలో ఖద్దరు వృత్తాంతి ఆందో శన కలుగదు గాన సదరు ద్రవ్యము ఆయా తాలూకాలవాటిగా పంచి రాబడిన మొత్తముచే ద్రవ్యమును ఆతాలూకాలలోని ప్రచారకులచే ఖద్దరు ఉత్పత్తి చేయించవలయునని ఈ సభ వారు తీర్మానించుచున్నారు

గార్ల పాటి మానుమంతరావు,

జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘసభ్యుడు.

రైలుబండి పట్టాలనుండి తొలగింపు

రంగును, జూలై 25:—ప్రొము రైలుమీదగాను సి ముంజీవేషునుల మధ్య 24 వతేదీనాడు 11 గంటల 55 నిమిష ములకు 17 ఎగువమిక్కుడు బండిలోని 7 గూడ్సు కారేజీలును. రి మూడవతరగతి బోగీపండ్లును పట్టాలనుండి తొలగి అపార మగు నష్టము ననుభవించెను త్రోవ అడ్డుకట్టివేయబడినది. కాని మనుష్యులెవరును చనిపోలేదు. సామానుల నీవలనుండి ఆవలికి జేరవేయుచున్నారు. రేపు సాయంకాలమునుండియు బండ్లు సరాసరిగా నడువవచ్చును. (ఆ. ప్రె)

వేరు లాభము గలుగజాలదు. ప్రస్తుత కర్తవ్యమును నిర్వహించి, గడువు దినములోనూ నూలు దయారు జేసి బంపుట ముఖ్యము. భేదభావము లన్నియు నీ కార్యమునందు లీనమై పోగలవు. అహమ్మదాబాదు తీర్మానము సఫలమగు గాక !

ఆంధ్రమహాసభలు

ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభయ, ఆంధ్రమహాసభయ సెప్టెంబరు నెలలో చెన్ననగరమున జరుగ గలవు. సన్మానసంఘ తాత్కాలిక కార్యదర్శిగారి విన్నవ మును నిన్నటిదినము ప్రచురించయింటిమి. ఆంధ్ర సభలు చెన్నపురిలో జరుగుట కిదియే మొదటి ప్రయత్నము. వీనిని జయప్రదముగ జరుపు బాధ్యత చెన్నపురి ఆంధ్రులపై నిలిచియున్నది. ఆంధ్రమహా జనుల నుచితరీతిని సత్కరించి, గౌరవించుటకు, వీరు తగిన ధనసహాయము చేయవలయును. కాల వ్యవధి తక్కువగున్నది. వెంటనే ప్రయత్నములు చురుకుగ జరిగినగాని, తల పెట్టిన కార్యము సఫలము గానేరదు. సభానిర్వహణపు ఏర్పాటులకు భంగము కలిగిన, ప్రధాన నగరమునకు తీరని యపకీర్తి వాటిల్లును. కేవల ధనసహాయముతో జనులు నెఱవేరవు. నిష్కామ బుద్ధితో సేవజేసెడి, సేవాదళము కావలయును. తగిన సేవాదళము లేనిచో, ప్రతినిధి ప్రేక్షకుల సౌకర్యమునకు కొరంత గలుగుటయగాక, సభలు వికాసవంతముగ నుండుజాలవు. సభాధ్యక్షుల నియామకమునందు, ఆంధ్రులు తగిన జాగరూకతను జూపవలయును. ప్రస్తుత సందర్భ స్థితిలో, ఆంధ్రసభలను నిర్విఘ్నముగ సమాప్తి నొందించి, ప్రజలను సత్వరకారోన్ముఖులుగ చేయగల సమర్థు లధ్యక్షస్థానము వహించుటమేలు. ఆంధ్రదేశము నిర్మాణకార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహింపవలసిన నిదినములలో ఆంధ్రసభలతో కాలము కొంతగడచిపోవుట న్యాయ మాయని యడుగవచ్చును. కాని ఆంధ్రులలో నీకార్యక్రమము పట్ల శ్రద్ధను పురికొల్పి మహాత్ముని సంకల్పమునకు తోడ్పడుటకే యీసభలు జరుగనుండుటచే, అట్టి యాత్మేచ్ఛ కవకాశముండదు. ఆంధ్రమహాసభలు, ఆంధ్రుల కార్యదీక్షకు ప్రోత్సాహము గలిగించు నని నమ్మెదము.

మహాత్ముని యుద్యమము: ఆఫ్ఘను సేనాని ప్రశంస

గాంధీమహాత్ముని యుద్యమశ్రేష్ఠతను ఆఫ్ఘను సేనాని యగు నాదరుఖానుగా రెటుల కొనియాడి రో, నిన్నటిదినము ప్రచురింపబడిన వార్తనుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. కొందరు విద్యాధికులవలె గాంధీ మహాత్ముని యుద్యమము ఆచరణయోగ్యముగాదని నాదరుఖానుగారు తెలిపియుండలేదు. మహాత్ముని కార్యక్రమమును శ్రద్ధతో కొనసాగింపనందులకు భారతీయులను వీరు నిందించుచున్నారు. ఇంకను ప్రజలు విదేశవస్త్రములను ధరించుట, నాదరుఖాను గారి కాశ్చర్యముగ నున్నది. ఆఫ్ఘనుస్తాన మటుల గాక, కద్దరు నిర్మాణముపట్ల మిగుల శ్రద్ధవహించు చున్నదట. ఆదేశమునరైతు మొదలుకొని రాజవరకు కద్దరును ధరించుచున్నట్లు, వీరు నడివిరి. విదేశ వస్త్రములనేగాక, ఆఫ్ఘనిస్తానము విదేశవస్త్రపులను గూడసాధ్యమగునంతవరకు ఒహిష్కరించుట యొక విశేషము. ఇంతియగాక ఆఫ్ఘనిస్తానమునందు హిందు

ఆంధ్రుల గాంధీమహాత్ముని వూజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పింపవలెను

25-7-24

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

ఇదివఱకు	మొత్తం	చందాలు
ఇచ్చి మ కృష్ణాజిల్లా జాతీయోపసంఘము		44204-8-7
వారిచే వాగ్దానములు		1740-8-0
పులివెందుల తాలూకా దొండవాగు గ్రామము లో నుండు దేవిరెడ్డి చంద్రారెడ్డి గారు వసూలుచేసి కె. శ్రీనివాసరావుగారిద్వారా పంపినవట్టి		51-0-0
మొత్తం		45996-0-7

ఇదివఱకు	మొత్తం	చందాలు
ఇచ్చి మ కృష్ణాజిల్లా జాతీయోపసంఘము		20380-14-11
ద్వారా వసూలు		700-0-0
పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా జాతీయోపసంఘము		1600-0-0
మువారిచే వసూలు		1600-0-0
పులివెందుల తాలూకా దొండవాగు గ్రామములోనుండు దేవిరెడ్డి చంద్రారెడ్డి గారు వసూలుచేసి కె. శ్రీనివాసరావుగారి ద్వారా		50-0-0
మొత్తం		22730-14-11

పూజానిధికి సామ్యును బంపు చిరునామా:— కా. నాగేశ్వరరావు, నెం 7 తంబ కెట్టిపిథి, మద్రాసు

వులును, మహాత్ముడియులును సోదరులవలె మెలగు చున్నారు. అక్కడిమహాత్ముడియులు గోవధ సలు పుటలేదు. హిందూదేశాభివృద్ధికి హిందూమహాత్ముడియసంయోగ మత్యవసరమనియు, అది లేనిది స్వరాజ్యము అసంభవమనియు, నాదరుఖానుగారు నొక్కి వక్తానించెడి. కద్దరు, హిందూమహాత్ముడియ సంయోగము, స్వరాజ్యసిద్ధికి ముఖ్యవసరము లని గాంధీమహాత్ముడు డెలుపుచుండ, రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము నకు ను వీని కి ని సంబంధము లేదని చాటినవారు గలరు. కాని రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము ననుభవించెడి ఆంగ్లప్రముఖు డట్లు భావించక, కద్దరు నిర్మాణమును జాత్యైక్యతయు స్వాతంత్ర్యప్రాప్తికి ముఖ్యములని నిస్సందేహముగ డెలుపుచున్నాడు. ఇట్టి స్థితిలో, వెనుక ముందాడక నిర్మాణ కార్యక్రమమును బూర్తిజేయుట, భారతీయు లెల్లర విధ్యుక్తధర్మముగాదా ?

పన్నుల విధానము

పన్నుల విచారణపద్ధతిని, బొంబాయి హైందవ వాణిజ్యసంఘమువారు నిరసించుట సంభావ్యముగ నున్నది. విచారణసంఘసభ్యులూ, ప్రజాశయముల కనుకూలురుగారు. ప్రజల ఆర్థికస్థితిని విచారించకుండ, వారలపై నెట్టిపన్నులను విధింపవలయునో నిర్ణయించుటయు మిగుల అసంగతము. ఐ న ను, సర్ బేసిల్ బ్లాక్లెట్టుగారు ఆర్థికవిచారణవలన ప్రయోజన ముండదనియు, తమకు వెంటనే డబ్బు కావలయుననియు, అది పన్నులద్వారాగాని లభింపదనియు, దాడకములేక చెప్పియుండిరి. బ్లాక్లెట్టు గారి సిద్ధాంతమును హైందవ వాణిజ్యసంఘము వారధిజేపించుచున్నారు. పన్నుల విచారణ సంఘము నేర్పరచినపుడు, అధికారవర్గ వైఖరి నెరిగినవారు, అనుమాన పడి యుండిరి. వీరి యనుమానము తుదకు నిజమయినది. కాని, బ్లాక్లెట్టు

గారెట్టి చర్యదీక్షినినను, దేశ మింకను ఎక్కుడు పన్నులను భరింపగలుగుట దుర్లభము. ఇదివరకే, ప్రజల భారము అత్యధికమయినది. వారిస్థితి రాను రాను దుస్సహమగుచున్నది. ఇంకను ఎక్కుడు బరువులను మోపుచో, ప్రజలు క్రుంగిపోవక మానరు.

గాంధీనిధి: ఆంధ్రుల ధర్మము

గాంధీనిధికి, 44 వేలు చందాలుబడినవి. 20 వేలు వసూలయినవి. లక్షరూపాయలు పూర్తి యగుట కింకను చాలప్రయత్నము జరుగ వలసి యున్నది. మహాత్ముడు ఆంధ్రదేశమునకు త్వరలో రానున్నాడు. మహాత్మునివల్ల ఆంధ్రులకు భక్తికలదేని, నిర్మాణ కార్యక్రమాభివృద్ధి పట్ల వారికుత్సాహము గలదేని, లక్షరూపాయల మొత్తమును సాధ్యమగునంత త్వరలో బూర్తి చేయుట యవసరము. చిన్నపెద్ద యను భేదము లేక, ప్రతివారును తమ శక్తికొలది కానుకల సర్పించి యీ నిధికి జెర్పుటచే, ఆంధ్రుల స్వాతంత్ర్యభిలాష వెల్లడియగును. మహాత్మునికి సాదకత్వమును సమర్పించుటయు, అతడు వహక మనిన నూలును వడికి పంపుటయు, కద్దరు నిర్మాణము శీఘ్రకాలములో ముగించుటయు, ముఖ్యము. ఇతర ప్రాంతముల కన్నగూడ, ఆంధ్రదేశమునందీ విషయమై సత్వరాభివృద్ధి జూపుట కనుకూల పరిస్థితులు గలవు. వీని నుపయోగించి, ఆంధ్రులు చరితార్థులయ్యెదరు గాక !

ప్రేటుకొన్నిలు:—చెన్నరాష్ట్రమునందు ప్రేటుకొన్నిలుకు మహాత్ముడిని నియోజకవర్గ పక్షమున గా!! సయ్యదు మహమ్మదు బాద్షాసా మెబు బహదూరుగా రొక్కరే నామి నేటు జేయబడుటచేత యెన్నుకొనబడినటుల ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

తిరువాన్కూరు శాసనసభ

వరదలయిబ్బందిచే అధికారతరసభ్యులు
చాలమంది రాలేదు

తిరువనంతపురము, జూలై 25:— తిరువాన్కూరు శాసనసభయొక్క బడ్జెటు సమావేశము నేడు 11-30 నిమిషములకు జరిగెను. దివాను అధ్యక్షత వహించెను. మొన్నటివరదల వలన అధికారతరసభ్యులు చాలమంది రాలేదు. ప్రశ్నలును జవాబులును, కొన్ని నిబంధనలను మహారాజాగారు ఒప్పుకొన్నారని కార్యదర్శి ప్రకటనయు వైసలవారత, వరదలవలన సభను ఒక వారము దినములవరకు ఆపివేయవలసినదని అధికారతర సభ్యులు అధ్యక్షునితోరిరి. కాంక్షను చేయుటకు సభ ఒంటిగంటకు చాలించబడెను. తిరిగి ఆగస్టు మొదటితేదిన సమావేశ మగును.

వరదలనహాయము

వరదలవలన నష్టపడినవారికి సహాయముచేయుట కిదిగర లో యేమేమి చేసిరో వానిని తెలియజేయుచు ప్రభుత్వమువారి క ప్రభుత్వపుటు తరువును ప్రకటించిరి. కోర్టులను విద్యాసంస్థలను మూసివేయమని కోరి వీలైనంతసాయము చేయుటకు అన్నిప్రయత్నములును చేయబడునని ప్రభుత్వమువారు చెప్పి యున్నారు. (అ. ప్రె)

సినిమా ఫిలుములు

ధిల్లీ, జూలై 24:— ఈ దినవ ఫిలుములు ధిల్లీ రాష్ట్రములలో బహిష్కరింపబడినవని ధిల్లీ ప్రధాన కమిషనరు ప్రకటించెను.

- (1) బొంబాయి మెజిస్ట్రేట్ ఫిలిము కంపెనీవారు తయారు జేసిన (వీరదుర్గాదాస్.)
- (2) డి. డబ్ల్యు. గ్రఫిక్సుగారు తయారుచేసిన 'బ్రోకెను బ్లాసము' (అ. ప్రె)

మలబారు

మలబారులో నేటివరకు యంతభయంకరమైనవరదలప్రమాదమెన్నడును కలగలేదు. అదివరకు కాంతిగా మన్నన 17 తేది ఉదయమునకు కాలికట్టు జిల్లాయంతయు నీటిమయమయ్యెను. కాలికట్టు ఒక లంకగా స్థిరమై. నలుప్రక్కల నీటిమయమున నడులుసాంగి పొర్లిపోవుచున్నవి. మృగసింహుల కోట్లు కాలనలైనవి. మనుష్యులు పడవమీద యిండ్లకు పోవలసి వచ్చినది. కాలికట్టు ప్రాంతపు పల్లెలన్నియు మునిగిపోయినవి. వరదలు అకస్మాత్తుగా వచ్చుటచే ప్రజలు జాగ్రత్తపడుటకు వీలులేక పోయినది. (అ. ప్రె.)

మదరాసు

వరదలచే కావేరిస్తేషను కావలనుండియు పని ఆగిపోయినది. మెట్టుపాలయం మెయిలు నేటి సాయం కాలము కావేరి స్టేషను వరకేపోవును. ఈకోట్టు కావేరి స్టేషనులమధ్యనున్న కావేరివంతెనమీద రైల్వేపోవుటకు ప్రమాదకరముగా నుండుటచే కారణము. నేటిసాయంకాలము 7-40 వరకు చెన్నపట్నము రావలసియున్న మెట్టుపాలయం మెయిలు కావేరివంతెన దాటినదో లేదో తెలియదు. కాని రాత్రి 7-40 కి వచ్చునని కాలనిర్ణయము జేసిరి. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర తమిళనాడు స్వరాజ్యపక్షములసభ:-

మంతులకోట్టు నందున్న మహాజనసభ మందిరమున ఆదివారము సాయంకాలము మామ గంటలకు 27 తేదీని జరుగును.

పత్రికాప్రచారకులకు ప్రవేశములేదు అని సత్యమూర్తిగారు వ్రాసుచున్నారు.

సెంటుజాన్ ఆంబులెస్సు కోర్

మదరాసు, జూలై 26:— సెంటుజాన్ ఆంబులెస్సు కోర్ ఆర్డర్లజరగు సెక్రటరీయును, విదేశములలోని సెంటుజాన్ ఆంబులెస్సు ఆఫీసరు వైర్యును అను కర్నలు రాసు సి. ఐ. ఇ. ఓ. బి. ఇ., ఐ.యం. యస్., గారు హిందూదేశములోని వివిధ సెంటుజాన్ ఆంబులెస్సు స్థానములను చూచుచు నేటియవయమున చెన్నపురికి వచ్చిరి. డాక్టరు యు. రామా రావు యం. యల్. సి. ఆసిస్టెంటు కమిషనరు, (ప్రెసిడెంటు) 4 జిల్లా సూపర్వైంటెంటు మరియు చాలమంది ప్రజలును వారిని స్టేషనువద్ద కలిసికొనిరి. కర్నలు రాసు గారు రాత్రికి హోరాకు వెళ్లుదురు.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి

సెలవుచట్టము

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త

లండన్, జూలై 25:— ఇండియా ప్రభుత్వమువారి సెలవుచట్టమును గూర్చి కామన్వెల్త్వారు జేయు ప్రకటన ప్రభుత్వలసభవారి రంగీకరించినది వచ్చేవారము స్వాభాముని అనుమతిన బోందునని అనుచున్నారు.

భారత స్త్రీల యభివృద్ధి

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేక తంతివార్త

లండన్, జూలై 25:— వెన్స్ట్రీలో భారతదేశ స్త్రీలపైన మునాదు జరిగిన సభ యందు భారత స్త్రీలకు మౌలిక విజ్ఞాన యా రాకుమార్తె ప్రత్యేకసందేశమును జదివి వినిపించిన పిమ్మట విల్లింగ్డన్ ప్రభుత్వ కమిషనరీగారు సభి ఆలీ ఇమాంసతి డాక్టరు కేటుప్లాటు చాదరాణి సతి భారత స్త్రీల పురోవృద్ధినిగూర్చి ముచ్చటించిరి. సంగీతము జరిగెను. ఆలివియరు ప్రభువు సర్దలూలు వంపతులు ఇండియా కార్యాలయపుసభ్యులు వచ్చిరి.

బజాజ్ పతనమందెరము - ముత్యాలపల్లి

శ్రీమహాత్మాగాంధీగారి శిష్యుడైన మార్చి 18 వ తేది అగుటచే భారతీయులు ప్రతినెల 18 వ తేదీని పవిత్రదినముగా భావించుటచే యీ నెల 18 వ తేదీని మొగలురైఫిర్గా కాంగ్రెస్సు కార్యదర్శులగు శ్రీయుత పన్నాల వెంకటసుబ్బారాయ శర్మగారి అధ్యక్షతక్రింద ఒక సభ జరిగి, దేశనాయకులును, త్యాగశీలులును, నాగపురు పతాకసంరంభమును నడిపించి జయమొంది కీర్తిగాంచిన శ్రీ బజాజుమహానీయుని చేరుతో "బజాజు పతనమందెరము" ఒకటి యాగ్రామమున స్థాపించడమైనది. అధ్యక్షులు ప్రస్తుతస్థితిగతులను వివరించుచు ఖద్దరు యొక్క ముఖ్యవ్యక్తతను దెలిపి పరపాలయములయొక్క ఆవిశ్వకతను గూర్చి సభ్యుల కెఱిగించి, సభ మహాత్మాగాంధీకి "జై" అను జయజయధ్వనులతో సభ ముగించడమైనది. ముత్యాలపల్లి } శిష్టా భైరవమూర్తి. 18-7-24 }

పినపాడు

తెనాలితాలూకా పినపాడు గ్రామములో సర్వజనోపయోగమై ఆరోగ్యమునకు నిలయమైపట్టి శ్రీమల్లేశ్వర స్వామివారి కోశెలకు యెదురుగానున్న 12 అడుగుల వెడల్పుగల యిటుకరాతితో పూర్వీకులబట్టి కట్టబడిన మంచినీటి బావిలో యిప్పటికి 20 రోజులక్రిందట, చిన్న కెత్తురు కండలతో కూడిన పాతగుడ్డులు వేయబడినవి. అప్పటినుండియు వాడుకలేక నీరు వాసవగల్గి త్రాగుటకు వీలులేని స్థితిలో నుండుటవల్ల దీనితో డివిది బాగుచేయించుటకు ప్రజలకు అలవికాక యెమియతో చక విచారించుచుండగా తెనాలి నాజరపేట నాస్థులు ముగ్గు రాశ్రీ మండూరు అయ్యలరామయ్యగారి ద్వితీయపు త్రుడగు నారాయణరావుగారు త్రోవలో నాకు కనుపించినందున వారికి సదరు సంగతులు మహిచేయగా సదరు బావిని వారు స్వయముగావచ్చి వీక్షించి వారివద్దనున్న బరకాఅందుకో కంపెనీలోని పెన్ల వాటరు పంపువలన సదరు బావిలోని నీరు యావత్తును తోడించి సదరుబావిని కడిగించి శుద్ధిపరచి యథా ప్రకారపు స్థితిలో ప్రజలకు వాడుకలోనికి తెప్పించి అందరిని ఆనందపరచినందుకు వారికి నాకృతజ్ఞతాపూర్వక అనేక వందనము లాచరించుచున్నారు.

25.7.24.

చావలి సుబ్బయ్య.

పశ్చిమతీర ప్రదేశములకు తంతివార్త:-

చెన్నపురిలోని కల్లికోటవరకు మాత్రము వార్తలు జేసినట్లు లేకయబడినవియు, పశ్చిమతీర ప్రదేశములకు బోవుటం దివార్తలు మాత్ర మాలస్యమగుచున్నందున తెలిగ్రాపు ఆపి సువారు ప్రకటించుచున్నారు.

గాంధీ పూజానిధి

పశ్చిమకృష్ణాజిల్లా వాగ్డత్తములు వసూళ్లు

నందిగామ తాలూకా రామవారపురం గోపుర చివ తోగయ్యగారు	100-0-0
కమ్మవారిపాలెం కాపా పిచ్చయ్యగారు	20-0-0
అంబానపేట గరికపాటి లక్ష్మీ సృణింహ భాస్కరశంకరంగారు	20-0-0
గుత్తవారిపాలెం ఈరయితులు రాటకొండ నర్సయ్య, ఈ అనంతరామయ్య, అంకి నీడు, గత్తాసుబ్బయ్య, గంగవూపు వెంకట నర్సయ్యగారు నగయిరా కాసరబాదా వాళిరెడ్డి కోటయ్యగారు కోనాయపాలెం	100-0-0

ముదిగొండ ఉమ్మయ్యగారు	20-0-0
చిరుమామిళ్ల వెంకటసుబ్బయ్యగారు	20-0-0
పిరట్ల వెంకటయ్యగారు	10-0-0
ముదిగొండ కోటయ్యగారు	20-0-0
చిరుమామిళ్ల కోటయ్యగారు	20-0-0
వాళిరెడ్డి గామయ్యగారు వగైరాలు	30-0-0
క్రొత్త నరసింహంగారు వగైర వైక్యలు	20-0-0
గుడిమెట్ల బిట్టేశామల నారాయణరెడ్డిగారు	100-0-0
పున్నకెల్లి వాళిరెడ్డి దుర్గయ్యగారు వగైరాలు	100-0-0
కంకిపాడు కామయ వీరభద్రేశ్వరరావుగారు	10-0-0
వివాహకట్నం	5-0-0

ఆరుగొలను సంహారు మూర్యనారాయణగారు	20-0-0
వివాహకట్నం	20-0-0
ఆరుగొలను మోటమర్రు కేశవతారంగారు	20-0-0
నాగలపల్లి రామదాసుగారు	20-0-0
అటూరి రత్నంగారు	20-0-0
ఒక దేశభక్తుడు ఇచ్చిన ప్రతికిమ్మకు	200-0-0
ఆకిరిపల్లి గణపతి అప్పయ్యశాస్త్రిగారు	100-0-0
సికిందరాబాదులో గారపాటి శివసుబ్రహ్మయ్యం గారిద్వారా చిల్లరవసూళ్లు	20-0-0

మొ|| 1000-0-0

అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు,

పశ్చిమకృష్ణాజిల్లా జాతీయోపసంఘ కార్యదర్శి. పులవెందులతాలూకా దొండవాగు గ్రామము

మాతాలూకాలో దొండవాగు గ్రామములో యుండు శ్రీయుత రాశ్రీదాదేవరెడ్డినందారెడ్డిగారు మహాత్ముని పూజానిధికి ఈ క్రిందవివరించిన చందా ప్రోగుచేసియున్నారు.

చందాదారుచేరు.	గ్రామము.	మొత్తము.
దేవిరెడ్డి, మల్లారెడ్డిగారు	దొండవాగు	1-0-0
బోచంరెడ్డి, చిన్న నారాయణగారు		1-0-0
దేవిరెడ్డి, సుబ్బరెడ్డిగారు		1-0-0
కోటపాడు సుబ్బయ్యగారు	మోనువారిపల్లె	1-0-0
కొత్త రామన్నగారు	దొండవాగు	1-0-0
నరబంబ కొంపిప్పగారు	దొండవాగు	1 0 0
చవ్వారామయ్యగారు	"	1 0 0
వేమన్నగారి మల్లారెడ్డిగారు	"	1 0 0
ఆరలేటి నెద్దయ్యశెట్టిగారు	"	2 0 0
ఆరలేటి శాయమ్మగారు	"	3 0 0
సాలె మంగయ్యగారు	"	1 0 0
రవ్వాల వెంకటరెడ్డిగారు	"	1 0 0
చప్పడి వెంకటరెడ్డిగారు	"	1 0 0
దేవిరెడ్డి లక్ష్మీసుమ్మగారు	"	20 0 0
దేవిరెడ్డి మల్లయ్యగారు	"	1 0 0
దేవిరెడ్డి నాగిరెడ్డిగారు	"	1 0 0
దేవిరెడ్డి వెంగయ్యగారు	"	2 0 0
చప్పడి వెంకటరెడ్డిగారు	"	4 0 0
గరిక నారాయణగారు	"	1 0 0
గజల పెన్ల శివయ్యగారు	"	1 0 0
దేవిరెడ్డి వేమారెడ్డిగారు	"	1 0 0
గజల చంద్రయ్యగారు	దొండవాగు	1-0-0
మాంగల సుబ్బయ్య	దొండవాగు	1-0-0
దేవిరెడ్డి వెంకటరెడ్డి	కోరుగట్నం పల్లె	1-0-0

51-0-0

మనియార్లకు టపాలు

0-9-0

నిలువ

0-7-0

కె. శ్రీనివాసరావు

ప్రతిపంటకొపులసాయచారము

గవర్నరుగారి సానుభూతి

ఉదకమండలము, జూలై 25:— కోయంబత్తూరు, నేలం, మధుర, తిరుచినాపల్లి, నాలుగుజిల్లాలలోని ప్రతిపంటచువారల గవర్నరుగారివద్దకు నేడు మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు సాయచారము వెడలిరి. గవర్నరుగారికి తోడు అభివృద్ధికాఖా కార్యదర్శియు, వ్యవసాయ శాఖాధికారియు, గవర్నరుగారి ప్రైవేటు సెక్రటరీయుగూడ నుండ, సాయచారులు టి. ఏ. రామలింగం చెట్టిగారి నాయకత్వమున వెడలిరి. వారు యాసంవత్సరము క్రొత్తనిబంధనలను బహుకృత్యములను వివరించిరి. ప్రతి మొక్కలు యిప్పుడే పూచుచున్నవనియు, వానిని ఆగస్టు 31 లో పూపీకెనయెడల రైతులకు 50,60 లక్షలవరకు నష్టములను చూపనియు చెప్పి యీ పరిస్థితులలో యానిబంధనను నెట్లెంబరు 1 నుండి వర్తింపనటుల జేయవలెనని కోరిరి. ఈవిషయమునంతను గవర్నరుగారికి పూర్తిగా నివేదించిన పిదప మంత్రిగారు కోయంబత్తూరు మధురజిల్లాలవారి విజ్ఞప్తికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు యీ నిబంధనజేయుట కేర్పడిన పరిస్థితులన్నిటిని చెప్పి యీ సంవత్సరమునకు మాత్రము యీ కోరిన సౌకర్యము నొసంగనటుల గవర్నరుగారికి సలహానెచ్చెదనని చెప్పిరి. ఇక ముందు భవిష్యత్తునందు యీ విషయమును అద్వైజరీబోర్డువారు వ్యవసాయశాస్త్రనిపుణుల యొక్కయు జిల్లారైతుల యొక్కయు సహాయముతో విచారించి పనిచేయుచుందురని మంత్రిగారు జెప్పిరి.

గవర్నరుగారు సానుభూతి పూర్వకముగ ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు మంత్రిగారిచ్చిన సలహాపై యీ సౌకర్యమును జేయుచున్నానని సాయచారులకు జెప్పి, యిప్పుడు లాభకరమని తెలిపినది వారు కోరినంత తృప్తికరముగనుండవని చెప్పి యీ నిబంధనలు జేసినది కంబోడియాప్రతిని శుభమైనదానిని జేమార్చి దానివిలువ నెక్కువజేయుటయేయని చెప్పిరి. రానులంగం చెట్టిగారు మంత్రిగారికిని గవర్నరుగారికిని వారిసానుభూతికై వందనములర్పించి, గవర్నరుగారిచ్చిన సలహాను మనసునందుంచుచు యేలేదీయు క్షమగలవనోకమిటి సభలో నిర్ణయింపబడునని చెప్పిరి. అంతట సాయచారులు వెడలిపోయిరి. (అ.ప్రె.)

గోదావరి మండల సంఘము

భూములకు నీరునిచ్చుట

“నదిలో నీరు పుష్కలముగా నున్నది. అనకట్టమీద నుండి పారలిపారుచున్నదిగాని గోదావరి తూర్పుదివిజను ఎక్కి కట్టివు యింజనీరు హద్దగారు తూర్పు దిక్కులో పిల్లి కాలు జలను చాల కాలమువరకు మూసియుంచి కొన్ని గ్రామములకు నీరు నిచ్చుటయే లేదని తెలియుచున్నది. అందువలన ఆగుమకు లెండిపోవుచున్నది. ఊడ్పులు జరుగుటలేదు. కొద్దిగా ఊడ్పు జరిగినను ఆడెలుగూడ ఎండిపోవుచున్నవి. వ్యవసాయదారుల కించువలన నిదివరకే చాల నష్టము కలిగినది. నీటిని బాహుళ్యముగా వెంటనే వదలనిచో రైతులకు చాల నష్టముకలుగును గాన ప్రభు ఆడివిజనుకు సద్బాధనముగల ఉద్యోగిని నియమింపవలెను. కినిచో దొరతనమునకు గూడ నష్టము కలుగును.” అను తీర్మానము సంఘసభలో నామోదింపబడెను. ఈవిషయమై శ్రద్ధగా పనిచేయవలెనని సంఘమువారు. పూర్వకూర్కా వేంకటరెడ్డినాయుడు, దివానుబహదరు కొమ్మరెడ్డి సూర్యనారాయణ మూర్తి నాయుడు, విక్టోరిన్ వేంకటరత్నం చౌదరి, దివాను బహదరు మోచెర్ల రామచంద్రరావు పంతులు గార్లును కోరిరి. (కాకినాడ స్వకీయవిలేఖరి తంతివార్త.)

ఇంపీరియల్ సినిమా తిరువల్లికేణి

25-7-24 తేదీ శనివారమునుండి 1-8-24 తేదీ శుక్రవారమువరకు సాయంత్రము 6-15 ప్రదర్శనము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30 శని, ఆదివారములో మధ్యాహ్నము 3-15 కూడగలరు. రెండు అద్భుతమైన ఆటలు ప్రదర్శింపబడుచు. 1 కాప్టెన్ కిడ్ గాల్ షిప్ యొక్క అందరికీ ఇష్టమైన కంపెనీ సుదీర్ఘమైన డ్రామా పిజయ బొంబాయిలో ఆరవారముల వరకు మరుసగా ప్రదర్శింపబడినది.

భారత శాసనసభ

సిల్లా, జూలై 25:— ఇప్పుడు ప్రకటించిన ఇండియా గెజెటులో దిజిటైజివుశాఖా విషయములందీ క్రింది విధముగ ప్రకటించబడినది:—

ఇ. యం. మెక్స్సాయిలుగారు స్టేటుకాన్సిలు సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చిరి. దట్టియు. జి. మెక్స్సల్లండు (అసీమలు) స్టేటుకాన్సిలు సభ్యుడుగ నియమింపబడిరి. బర్మా ఐరోపీయేతర నియోజకవర్గముచే చెంగల్వరాయలునాయుడుగారు మాంగుబాసీగారి స్థానమున భారత శాసనసభ సభ్యుడుగ నెన్నుకొనబడిరి. ఆర్. డి. బెలుగారు భారత శాసనసభ సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చిరి. మారిన వెబ్బుగారు (అసీమలు) ఆసభకు సభ్యుడుగ నియమింపబడిరి. (అ.ప్రె.)

దొంగతనము నేరము

ఒక ముద్దాయి ఒప్పుకొనుట

బొంబాయి, జూలై 25:—కాప్టెను వెస్ట్రీపు, సార్వేంటు హాల్గారలు ఇంట్లో ప్రవేశించి దొంగతనము జేసినందులకో లేక దొంగిలించిన సామ్యును తమయొద్దనుంచుకొని అమృతప్రయత్నించినందులకో ఫీపు ప్రెసెడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారిచే విచారింపబడిరి. కాప్టెను ఆండ్రూసుగారు యింటలేనితరి యింట్లో ప్రవేశించి కొన్ని యమూల్య వస్తువుల దొంగిలించినటుల నేరము ముద్దాయిలపై మోపబడెను. కాప్టెను వెస్ట్రీపు తప్పిదమునొప్పుకొని నైస్యములో నిష్కలంక జీవనము గడిపిన కారణముచే క్షమింపవలసినదిగ కోరెను. ఆయన దరిద్రముచేత డబ్బులేక దొంగతనము జేసి పిదపపశ్చాత్తాపముజెంది ఫిర్యాదికి దొంగిలించిన వస్తువులను తిరిగి ఇచ్చివేసెను. ఆయన చాల వేదబొంతినని చెప్పి కోర్టువారిని క్షమించి విడుదల జేయవలసినదిగ ప్రార్థించెను. దొంగిలించిన దన్నమాటను అసలేకాదనెను. మేజిస్ట్రేటు తీర్పును జెప్పలేదు. (అ.ప్రె.)

భుపేంద్రనాథ బాసుగారు

మరల అస్వస్థత

గౌరీభూషేంద్రనాథ బాసుగారికి 24వతేదీ ఉదయమునుండి మరల జబ్బు తిరుగబెట్టినదని వినుట కెంతయు చింతిల్లుచున్నాము. మొన్నసాయంకాలము సరికి రోగము తీవ్రముగానుండి స్నేహితులను బంధువులను ఆందోళన బెట్టినట్లు తెలిసినది. రాత్రి 9గం వరకునుగూడ నిమ్మళించినట్లును బాగగుచున్నట్లును ప్రత్యుత్తరము రాలేదు.

అకాలీనాయకుల కేసు

మరికొందరిపై మరల కేసుచేసెరి

అకాలీనాయకుడగు సర్దారు గురుదయాలసింగు, ప్రతాపసింగు (ఫిల్లీ), గార్లును మరియుగ్గురును జనవరి నెల 7 వ తేదీని శిరోమణిసంఘ సభకు బెల్లీరని అవుడు తెలియక దరిమిలను తెలిసినందున వారిమీద అమృతసరు పోలీసునూపర్చెంటు కేసు చేసెను. ప్రతాపసింగుమాత్రము పరారియయ్యెను. (అ.ప్రె.)

నాగపూరు విశ్వవిద్యాలయ భవనమునకు తాతాకంపెనీ వారు ఒక లక్షరూపాయల విరాళము నిచ్చిరి.

భగవత్కథా ప్రసంగసభ:— శేపు (27 వతే ఆదివారము) సాయంకాలము 4 గంటలకు టంకసాలపీఠిలో తొండమండలం స్కూలుహాలులో బ్రహ్మశ్రీ సింగరాచారి భాగవతాదు (చిదంబరం) గారు కులశేఖరాశ్వార్యుల చరిత్రను గూర్చి కాలక్షేపము చేసెదరు.

నక్సన్ దంత మాకము

నోటిలోని సకలవ్యాధులను మాన్యును. పండ్లనోవ్వులు, ఇగుళ్లలో నెత్తురు చీమకాటులు వామట దీనివలన స్వస్థమునగు. నాలుకమీద పొక్కులు తొలగును. ఇదిస్వదేశ నూలికల ఔషధముతోను బౌషధద్రవ్యములతోను చేయబడినది. 1 డబ్బీ 0-2-0. టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి. డజను 1-4-0 నెం. 1 ఎ. అలంగాతా పిళ్ళవీధి తిరువల్లికేణి మద్రాసు.

అతిమూల్యవ్యాధికి

అమోఘమైన

నివారణి

మనదేశమువఱటి ఉష్ణదేశములో ఆయుర్వేద ఓషధుల బౌషధముల చికిత్స అన్ని వ్యాధులకు అద్భుతమైన గుణమిచ్చుననగొప్పఅభిప్రాయమునాకు ఎప్పుడును గలదు. తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపుర నివాసస్థుడును, ప్రస్తుతము మద్రాసు, బార్బిటోను, అర్బీనియూ వీధిలో నెం 72 రు భవనమునందున్న శ్రీమంకో పండితస్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారువారు తన అద్భుత బౌషధములచే వ్యాధిగ్రస్తులకు చేయుచికిత్సలను ఆయుర్వేద బౌషధముల ఖ్యాతిని హెచ్చుచేసెరి. వారివద్ద చికిత్సనొందుభాగ్యమునాకు తటస్థించినది. వారు అతిమూల్యవ్యాధిని మిక్కిలి అద్భుతముగా కుడిర్చిరిని శాస్త్రానుభవమువలననే చెప్పగలను. మిక్కిలి కఠినపద్యము లేకను, శరీరము నీరసము కాకుండను 18 దినములలో మూత్రమునందుండినతీపిని పూర్తిగా కుడిర్చిరి. మరియు మామూలుగానందు తీపికం పెనుతగ్గినది. అతనిచికిత్సవిషయములో ముఖ్యముగా గమనించగిన విషయమొకటి గలదు. వ్యాధిగ్రస్తుడు ప్రతిదినము ఉదయము సాయంకాలములందు వారి వద్దకు ఖుద్దన పోవలెను. వారు బౌషధమును స్వయముగానే దేవతామంటపునవద్దను లేక అందుకు సమీపమునను యిచ్చెదరు. అట్టిచికిత్సాపద్ధతిచే రోగియొక్క వ్యాధులను చక్కగా గ్రహించుటకును మరియు అప్పటప్పటికి రోగికి గలుగు గుణాభివృద్ధిని గ్రహించుటకు వారికి అవకాశము గలదు.

వారు చికిత్సకై ఎక్కువడబ్బు పుచ్చుకొనెదరను ప్రఖ్యాతి వారికిగలదు. అయితే యితరప్రత్యుత్తల నవలంబించు గొప్పవారనే కులుకుడ యిదేమోస్తరుగానే డబ్బును పుచ్చుకొనుచున్నారు. వారు స్వాభావికముగానే మిక్కిలి ఉదారపంతులు, భర్తాత్ములు. వారు ఆర్జంపేడి ద్రవ్యములో చాలామొత్తమును ధర్మకార్యములకు, మతసంబంధమైన పనులకు వినియోగించుచున్నారు.

మనదేశమునందు దేశీయవైద్య మభివృద్ధివిషయములో నాకు ఎక్కువఆదరణ యందుటచేవారికిగల సాండిత్యము అనుభవముయొక్క లాభమును ప్రజలు పొందునట్లు చేయవలెనని నేను వారిని ప్రోత్సహింపవలెను. దేశీయవైద్యమునభివృద్ధిచేయుటకు గవర్నమెంటువారు దేశీయవైద్యవిధానమును గజపు కళాకాలము స్థాపించిన, నిట్టిగొప్పపండితులు తప్పక గౌరవాధ్యముగా ఉపన్యాసములనిచ్చి సహాయము చేయుదురను నమ్మకము నాకు గలదు.

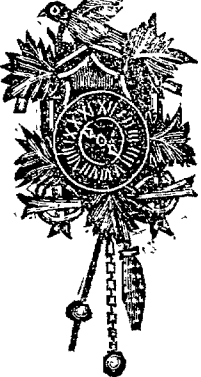
వి. ఎస్. కృష్ణారావు.

బి. ఏ. బి. ఎల్. చెన్నపురి శాసనసభాసభ్యుడు, జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడు నెల్లూరు, 27-7-1924

వారి సలహాకట్టము రూ 15-0-0

జిక్ - జోకల్ - గడియారము జాగుచేయకుడు, జాగుచేయకుడు.

ఇది సూతనముగా రప్పించబడినది. గడియారముల కెల్ల

ప్రఖ్యాతిజెందిన ఈ జిక్-జోకల్ గడియారము జెర్మనీదేశము నుంచి స్వంతమునకు తయారు చేయబడినది. ఇది చూచుటకు అందముగాను, కేడియంలాటి డయలుతోను ఎల్లకాలమునకు నెలతామస గడియారమునకు సాటిగాను పనిచేయు ఈ గడియారమునే కొనండి. వారికి వారే రిపేరుచేసికొనవచ్చును. త్వరపడుడు. కొద్దిరోజులుమాత్రమే. ఒకపర్యాయము రప్పించిన తెలుసును.

ధర ఒకటికి రూ 2-8-0
ఏకకాలమున ఒకడజిక్ గడియారములను కొనువారికి ఒక గడియారము ఇనాముగా ఇవ్వబడును.
అమెరికా రోల్స్రాయిల్స్ రిప్టవాచ్ రి సంవత్సరములు పూచీఇవ్వబడును. ధర 1-కి రూ 6-8-0
కె. నాదముని అండ్ సన్సు,
164 చె నాబజారుబోర్డు మద్రాసు.

విదేశ వార్తలు

లండనునభ భగ్నమగు నూచనలు

సభ కష్టములేకుండ సంతముగ జరుగుటకు
మార్గముండుననుట

లండను, జూలై 24:—రాత్రి 8-10 లండనులో నున్న ప్రెంచి పత్రికా ప్రతినిధులతో హెరియట్టుగారు గలిసి కొనిరి. పరాసులందరును నెమ్మదిగ ఓర్పుతో తొందరబడకుండ జేయవలెనని పత్రికాప్రతినిధులను హెచ్చరించిరి. అసలు ముఖ్య సిద్ధాంతములందు ఎంతమాత్రము లోబడక స్థిరచిత్తముతో నుండవలయు కాని మిత్రమండలి ప్రభుత్వమువారు కష్టము లన్నిటిని పరిష్కరించుకొనుటకు అవకాశ మియవలె నని హెరియట్టుగారు రనిరి.

హెరియట్టుగారు తోరిన పిమ్మట గానిండ్ల, తదితర కారణములచేతగానిండు ప్రెంచిపత్రికలు నేడు మామూలుగ నున్నంత ఉద్దేగమును జూపుటలేదు. లండనునభ ఏనిమిషమునైన భగ్నము కావచ్చు ననుకొనుచున్నారు. కాని త్వరలోనే సభ భగ్నముకాకుండు జరుగుటకు దారి నేర్పరచెద రని నమ్ముచున్నారు. సభ పాడగునను భయమే ఇంత ఆందోళనమునకు కారణము.

ఇటలీ ఆశాభంగము

లండన్, జూలై 24:—రాత్రి 11/25. లండనునభ ఇంతవరకు ఏమియు లేలకుండుటచే ఇటలీ రాజకీయవేత్తలు ఆశాభంగులైరి. కాని రూరు ఆక్రమణనుగూర్చి ఆలోచింపవలసినపుడు అసలు ఒడంబడికకు తీరిని అభ్యంతరములు రాక తప్పదని ఇటలీవారు సదా అనుకొనుటచే ఇటలీరాజకీయవేత్తలు లండనునభలో ఏమియు లేలకుండుటకు ఆశ్చర్యము జెందరని టైమ్సుపత్రికా విలేఖరి రోమునుండి తెలుపుచున్నాడు. దానంతటి సభ పాడైనదనే అందరును అనుకొనుచున్నారు. ప్రెంచివారి వైఖరిని అందరును ఖండించుచున్నారు.

సభ నెగ్గుటకు మార్గ మేర్పడవచ్చును

లండన్, జూలై 24:— కొందరు పరాసులు లండనులో సభ పాడుగాక మానదని అనుకొన్నను నిరుత్సాహముగ లేరు. సభ భగ్నము కాదనుచున్నారు. వైస్సెంట్ల ఒడంబడిక ప్రకారము ప్రాంసు సామ్రాజ్యధికారమునకు భయములేకుండ చేయుటకును, ఋణదాతలకు భయములేకుండ అభయముల నిచ్చుటకు ఏదోయిపాయమును వెదకి సభ పాడుగాకుండజేయుట కవకాశమున్నదని రాయబారులలో ప్రముఖులొకరు తెలియజేసిరి.

బ్రిటిషువారుగూడ నిరుత్సాహముగ లేరు. ఆగస్టు మొదటివారమువరకు సభ జరుగునని బ్రిటిషువారునుకొనుచున్నారు.

లండన్ సభ సందిగ్ధావస్థయందు బడెనుగాని చెడిపోదని ప్యారిసుపత్రిక లన్నియు అనుచున్నవి.

ఋణదాతలకు భయముండదు

ఒకవేళ జర్మనులు తమభక్తులను నెరవేర్చలేని అందులకు విధింపు అపరాధములవిషయమై జర్మనుల కిచ్చు ఋణమునకు భంగములేకుండ అభయమియబడవలయు ఆకట్టుదిట్టములు జేయబడుననియు 'పెటిటుపరీసిస్' పత్రిక తెలుపుచున్నది.

జర్మను ఇనుపదారుల పాలనము

లండన్, జూలై 24:—జర్మను రైల్వేనిర్వాహకులు జర్మనుప్రభుత్వముచే నడపబడు ఇనుపదారులను ఒకకంపెనీ ఇనుపదారులుగ జేయుచు ఒక శాసనమును గావించిరి. దాన్ నివేదికమున జెప్పినట్లుల మిత్రమండలి పరిశీలనముక్రింద నుండు నట్లుల ఏర్పాటు జేసిరి. ప్రపంచములో ఇంత పెద్ద రైల్వే కంపెనీ ఇంకొకటి యుండదు. ఇందులో 7000000 మంది పనిజేసెదరు. నష్టపరిహార సంఘమువారి అంగీకారము నిమిత్తము ఈశాసన మంపబడినది.

సార్వభౌమ సందర్శనము

భావల్పూరు నవాబుగారికి జార్జి సార్వభౌమముడు దర్శనమొసంగెను.

కనడాలో గోధుమపంట

చాల తక్కువగ నున్నదని చికాగోనుండి ప్రకటించబడిన వదంతులు అసత్యము లనియు అంత విస్తారముగ పండకున్నను ఒకమోస్తరుగ పండుననియు వడమటి కనడా ప్రభుత్వాధికారులు తెలియజేసిరి.

ప్యాన్జిస్టుల సంఘములు

అన్నియు ఒకముగనున్నవి. అందరును గలిసి పనిచేయుటచే ఇటలీలో శాంతికి భంగము రాదని తృప్తి జెందుచున్నారు.

బీటుదుంపల పంచదార

ఇంగ్లండులో క్రొత్తగ బీటుదుంపలనుండి పంచదారను విస్తారముగ తయారుచేయుటకు నాటింగుహాములో ఒకప్యాన్జిస్టు రిని నెలకొల్పిరి.

సామ్రాజ్యవాదకాదళములో జేరిన నావికులందరును వారు

తిరిగివచ్చినపుడు లండను పురపీఠులవెంట ఊరేగవలెనని కర్ణక్ గారు నూచించినదానికి అనుకూలముగ కామన్సు యూనియన్ నిట్టు సభ్యులు 70 లిబరల్స్ సంతకముజేసి ప్రభుత్వమువారి కందజేసిరి.

జపాను క్రొత్తసంకములు

మినహాయింపు

టోకియో, జూలై 24:—జపాను క్రొత్తసంకముల చట్టము రెండుమూడురోజులలో ఆమలు జరుపబడును. ఈ లోపుగ జూలై 5 తేదీకిముందు బంపబడు సరుకులమీద క్రొత్త సంకములను విధించరాదని వ్రాసికొన్నచో జపాను ప్రభుత్వమువారు జూలై 5 తేదీకి లోపుగ దిగుమతియగుసరుకులమీద విధించరని ప్రకటించిరి.

ప్రపంచములో ఉత్పత్తియగు రబ్బరునంతను అందరును చాకధరలకు కొనుకాలము త్వరలోనే ఏర్పడు ననుచున్నారు.

సోవియటు నౌక

21 తేదీని త్రింకోమలికి బయలుదేరెను. దీనికి భగినంత బౌగ్గలేదు. అపుడు సరుకును గొంపోపు ఒక పొగమోడ ఆనమిషమున బోవుచు సోవియటు నౌకకు బౌగ్గును నష్టమై యుటకు త్రింకోమలిముఖముగ తిరిగెను. నౌక పయనము రేయటకు ముందు అందులోనున్న గ్రీకు ప్రయాణికులు తమరిని ఇకొక పడవలోనికి గొంపోయి కాపాడవలెనని సిల్లోనులోనున్న గ్రీకులకు అర్జీనంపిరి. తామున్న ఓడలో మందుగుండు సామగ్రి యున్నదనియు అందుచే చావకుండ తమరిని మృత్యు తన డ్లి తప్పించవలెననియు గోరిరి.

భారతదేశములో

క్రైస్తవదేవాలయములు

ఇంగ్లీషు ప్రోటెస్టెంటు మతస్థుల హక్కులు

లండన్, జూలై 22:—గతరాత్రి కామన్సుసభలో ఇండియాలోనున్న ఇంగ్లండు చర్చికి (క్రైస్తవ దేవాలయము) స్వాతంత్ర్యము నిచ్చుటకు శాసనమును జేయుచున్నారాయని ప్రస్తుతపరిశీతు తెలులున్నవనియు బ్యూరీగారు ఇండియా మంత్రి నడిగిరి. ఈస్వాతంత్ర్యము నిచ్చుటకు నిశ్చయింపక పూర్వమే ఇండియాలో ఇంగ్లీషు ప్రోటెస్టెంటుల హక్కులకు భంగమురాకుండ జేయుటకు పార్లమెంటు రెండుసభలవారి నుండి ప్రత్యేక సంఘము నేర్పరచి వారి కీ విషయమై తెలియజేసెదరాయని గూడ నడిగిరి. 'ఇండియాచర్చి' విషయమై ఆలోచించు చున్నారనియు ఈ సంవత్సరము సిద్ధముగ ఏదియు జేలదనియు రిచర్డ్సుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

మెక్లారన్ వైమానికుడు

టోకియో, జూలై 25:—మెక్లారన్ వైమానికుడు పత్రికా పాపలస్కు జేరిరి.

బ్రిటిషువారి ఓపిక పట్టదల

సాహసము

ప్రపంచములో ప్రజలలో ఎవరికినిలేదు. వ్యాయామములందు ఇకనుండి తమరిని జయించునా రుండరని ఇంగ్లండు జెప్ప సాహసించెను. కాని పంజెములందు సాహసము తమకున్నట్లుల ఎవరికి ఉండరని జెప్పకొనవచ్చును. ఎంతటి కష్టములనైన సహించుకొనువారని టైమ్సు పత్రిక మెక్లారన్ గారి ప్రయాణమును కొనిగూడుచు నుడివెళ్ళె.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి

నెలపు చట్టము

'రిపోర్టు ప్లేజ్' వాటినది. నిన్నటిదినము కామన్సుసభలో (23.7.24) మూడవసారి చదువబడెను. ప్రభుత్వసభలో ఈచట్టమిదివల కేఅంగీకరించబడెను

సెవరేటిస్టులు మరల చెలరేగుట

లండన్, జూలై 24:—11.25. రాత్రి పలాటి నేటిలో మరల సెవరేటిస్టులు చెలరేగుచున్నారని టైమ్సుపత్రికా విలేఖరి స్పేయరునుండి తెలుపుచున్నాడు. సెవరేటిస్టు సంఘములు ఇంకను పనిజేయుచున్నవి. వీరు చుట్టుకుగ మొండికైర్మముతో ప్రవర్తించుచున్నారు. తనకు ప్రెంచివారు సహాయముచేసెదరని ప్రగల్భములను బలుకుచున్నారు. అందుచే ప్రజలు చాల భయపడుచున్నారు.

గృహసిద్ధాంత పనివాండ్రతగవు

లండన్, జూలై 24:—పనివాండ్రు, పనిలో ప్రవేశింపరాదను ఉత్తరువులను యజమానులు కొంతకాలము రద్దుజేసిరి. ఆ ఉత్తరువును మరల 26 తేదీనుండి ఆమలులో జెట్టివరలు.

దాసుగారి ఇంగ్లండు ప్రయాణము

లండన్, జూలై 22:—దాసుగారిని ఇంగ్లండుకు రమ్మని మీరు ఆహ్వానించిరా యని వెడ్జివుడ్ గారిసమగ వాసు గారిని కలిసికొనటకు తనకు సంతోషమేగాని ఇంగ్లండుకు రమ్మని ఆహ్వానింపలేదని వెడ్జివుడ్ గారు ఒదురిడిరి.

పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్య

గారిచే ఆమోఘముగా

కుదర్చబడిన వ్యాధులు

ఆయుర్వేద వైద్యమును చేయుచున్న పండితులవారిని నాకు కొంతకాలమునుండియు తెలియును. అతిమూత్రము, కుష్ఠము, మరికొన్ని చిక్కువ్యాధులు మొదలగువాటిని వారు బాగు చేయుటను చూచుభాగ్యము నాకు గలిగినది. వారి విశిష్టచే నాకు గొప్పలాభము గలిగినది. వైద్యబోషధములు మిక్కిలి తెలగలవి. అందువలన వైద్యకట్నముకూడ చాలా హెచ్చుగానుండును. వారు స్వంతముగానే బోషధములను తయారుచేయుదురు. వారు మిక్కిలి ఖండితముగా మాట్లాడినను అమిత ఉదారహృదయము గలవారు. మనఃపూర్వకముగా రోగుల విషయములో పాటుపడుదురు. రోగులకు వారి వర్చిచయము ఎంతహెచ్చిన రోగులు వారిని కూడ అంత్రఅధికముగా ప్రశంసింతురు. వారు తెలివిన వర్ధతుల ప్రకారము రోగి నడచుకొనుచున్నాడా లేదా అని తెలిసికొనుటకై వారు రోగికి బోషధమును స్వంతముగానే మిత్తురు. ఇతర బోషధములచే చిక్కువ్యాధి కుదరనివారు వారివద్ద విశిష్టచేయుచు కొనుట ప్రేయస్కరము

న కృష్ణస్వామిరావు,

దవాణ్ణవామూం రెడ్డిబల్లి జిల్లా అండు సెవన్ జడ్జి. తేనాం పేట, మద్రాసు, 13.11.1923.

వారిసలహా కట్నము రూ.15

రక్తాక్షి నందం ఆపాథమాన బంగం, శనివారము

“ఈశ్వరార్పణం కాదే- ఈజన్మఫలము?”

(వామరూఢు)

జన్మసౌఖ్యం బేది? - సార్థకం బేది?
సన్మార్గ మెయ్యది - చిరియింప మనకు?
కలదె సౌఖ్యము చూడఁ గలిమి భోగముల
జలబుద్ధులములట్లు - శుభభంగరములు
ఉచ్రావులకు గూడ - నొసరు కష్టములు.
సామాజ్య మది యేల - సౌఖ్యంబు లేక?
చిరసౌఖ్యమును లేదు - చెలులయందునను.
పరమాపథి యదేదో - పరికింపవలదే?
ఆచారనిద్రాది - వ్యాపారచయము
దేహధారుల యందు - దేజుంబు నడఁచు.
పశులక్షణములైన - పలువాంఛ లెల్ల
వశమునం దుంచి తా - బరిశుద్ధుఁ డగుచు
జిత్తుంబు వికసింప - జేసి నిశ్చలత
సత్తేజ చూర్జింప - సాదింపవలదే?
కామలోభములాది - ఘనశత్రువులను
ఏ మానవుడు గెల్పు - నీలోకమందు
వీరుఁ డాతఁడుసర్వ - వేత్త యాతఁడు.
చేరు సౌఖ్యము వాని - స్థిరశాంతిపూడ,
తలఁచినట్లుగ దాను - తత్త్వంబుఁ బలికి,
పలుకుచుండినీతి - బనుల దాఁజేయ
నతినిర్మలత నొందు - నాతఁ డెప్పుడును
శ్రుతితంత్రునాదంబు - శుద్ధహృద గాడే
దేవళం బాటచే - దేహ మాతృకును
ఈవిధంబుగ నెంచి - ఈలోకజనులు
శౌచంబు సత్కంబు - సద్ధర్మకర్మ
లాచరించినమీఁద - సంతిరింగియము
లవి యెల్ల వశమాను - అజ్ఞానతిమిర
మవియింపగా మార్గ - మది యాటఁజేసి
కరతలామలకమై - కలవిద్య లెల్ల
వరయోగసిద్ధులౌ - వశ మేల గావు?
ధ్యానంబు యోగంబు - తపములౌ జేసి
జ్ఞానంబు నార్జింప - గారాదె నరుఁడు?
మృత్యుభీతినిగూడ - మృగ్యంబుచేసి
నిత్య మాపదవి దా - నెగ డొంద వలదే!
సాధనం బాఁ గాదె - సద్ధర్మకర్మ?
సాధనంబులు కావె - సకలసంపదలు?
వెలచి ఈడఁగ లేని - సిటికివారలకు
తరియింప సాధనౌ - తగునాక లరయ-
ధీమరుఁడు దీక్షతో - తెట్లు వేయకను
నావ యేరితిగా - నదిని దాఁటించు?
తృప్తిదీర్చునిక్కెల్ల - తృప్తినే పెంచు
ఆప్తవర్గమునెల్ల - నాసింప నేలే?
ఇహవాంఛ నెటూడ - నెడఁచేల మనకు?
రహితమై ఫలవాంఛ - రహిని సత్కర్మ
జేయఁగా మన కబ్బు - స్థిరమైనశాంతి.
మాయ యామోహము - మది నిల్చుబోక
సృష్టి నెల్లను గూడ - జిద్విలాసముగ
దృష్టియం దుంచి తా - వ్రేమించునపుడు
తనయాత్మతేజమే - తా సర్వమందు
నణగి యుండుటఁ జూచి - యానంద మొంది
పరమాత్మనే చేరు - పరిపూర్ణుఁ డగుచు
పరిపూర్ణతౌ జెంద - ఫల మిద్ది కాదే?
శాశ్వతం బైనట్టి - శాంతినిందగను
ఈశ్వరార్పణం కాదె - ఈ జన్మఫలము?
ఓం కాంతి శాంతి శాంతిః

లేఖనప్రమాదము

[విద్యాన్ కే. వి. సుబ్బారావుగారు]

ఆంధ్రప్రతిక జ్యేష్ఠబ ౧౨ నాటి సారస్వతానుబంధ
ములో బ్ర|| పారనంది రామశాస్త్రిగారు తమ జ కారవాదము
ను సమర్థింపఁగలమను నొక దీర్ఘ వ్యాసమును బ్రకటించిరి.

రామశాస్త్రిగారి వాద సారాంశము

“జ్ఞాన” అనుపదములోఁ బ్రామాణికోచ్ఛారణమున మొ
దటిది జకారము వినబడుచున్నది గాని జకారము కాదు.

శబ్దవ్యూహమును దెలుపునది ప్రామాణికోచ్ఛారణము
కాని వేటొకటి కాదు. ప్రామాణికులట్లుచ్చరింపలేదని సాక్ష్య
మిచ్చినచో నాకేమియు వివాదలేదు. వ్యాకరణశాస్త్రము సిద్ధ
రూపనిష్పత్తిని దెలుపునది కాని శబ్దములను బుట్టించునది
కాదు.” అని.

నానాకమును గొంత వివరించి యీక్రింద వ్రాయు
చున్నాను.

“జ్ఞాన” అనుపదములో మొదటివర్ణము జ కారము కాని
జ కారము కాదు. ప్రామాణికోచ్ఛారణములోఁగూడ జ కార
శ్రవణము లేదు.

1. జ్ఞానం-జ్ఞా-భావే-బుధిః

జ్ఞః (జానాతీతి)

మా|| ఇనపదజ్ఞా ప్రేకిరః కః

దీనిన జ్ఞాధాతురూపములలో జకారము కలదని స్పష్ట
ము. దానినిజేసే “జఙ్ఘోజ్ఞః” అని సంస్కృతవ్యాకరణ సిద్ధాం
తము.

2. “ఇన్-జ్ఞానాన్” అనుచోట శాస్త్రిగారు చెప్పిన
ల్లంగీకరించినచో శుద్ధవ్యవహృత్తుట వీలు లేదు.

3. జ్ఞా ధాతురూపములు.

1. అ-జ్ఞిపత్ 2 జిజ్ఞాపయిషతి 3 జిజ్ఞాపయిషతి. లే-4.
జిజ్ఞాస నే 5. అనుజిజ్ఞాసతి.

ఇత్యాదిరూపములలో ధాతువులలో జకారములేనిచో
అభ్యాసము జకార మెల్లవచ్చును. “జిజ్ఞాసా” అను సన్నంత
రూపముకొర నుట్టిదే.

4 కోశకారాదు లందరు “జ్ఞాన” మున్నగురూపములను
చవర్ణలలో బరికించిరి. కాని వర్ణలలో బరికింప లేదు.

పాణిన్యాదిమహర్షులును, గోశకారాదులును సుచ్చార
ణకు విలక్షణముగా శబ్దనిష్పత్తిని జేసియుందురా?

క్రొత్తవిషయమును వైదికీయ సమకట్టిన రామశా
స్త్రిలుగాతే ప్రామాణికోచ్ఛారణ సాక్ష్యము నీయవలసియుండ
నాభాగమును నాపైఁ దెట్టుటగూడ విచిత్రముగానే యున్నది.
శాస్త్రులుగాతకభిప్రేతులను ప్రామాణికపండితులను గనుగొనుట
యెట్లో తెలియజేయవలెను. మహాశాస్త్రకర్తలఁ జే త్రోసి
రాజుకేసిని శాస్త్రులుగారికి దన్వతానుయాయులయిన నేటి
కాలపుఁ డితితులనూత్రము ప్రామాణికులగుదురా?

అయినను వారికోర్కెననుసరించి యీక్రిందఁ జేర్కొన
బడిన సుప్రధుపండిత శిరోమణులను బ్రతికాముఖమున సాక్ష్య
మీఁద సప్రజాముగా వేదమున్నాను.

1. హామహాపాధ్యాయ తాతా సుబ్బారాయశాస్త్రి
గారు, 2. నోర సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు, 3. నర్సయ్యల విన
సీతారామశాస్త్రిగారు, 4. మ. రావుసాహేబు గిడుగు
రామమూర్తిపంతులుగారు, 5. పురాణపండి మల్లయ్యశాస్త్రి
గారు, 6. వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు.

ఈ పండితశిరోమణులును, విచక్షణులగు నితరపండిత
శిరోమణులును, బై చర్చవిషయమై తమసాక్ష్యములను సాం

రత్నము*

[సో. సూర్యనారాయణ శర్మగారు]

శాఖామృగమునకు సద్రన్న మొక్కఁగు
లభియింప నది గంభీర బేము యనుచు
భక్షణార్హంబగుఫల మేమో యనుచుఁ
దొలుత నాశ్రమాణించి తొడిమి మించి
నాలుకతో నాకి నఖిముల గోకి
పండ్లతోఁ దాఁకియు ఫల మేమి గనక
“ఇస్సీ” యనుచు రోసి యిగిలించి మరల
పరమకోపంబున గిరవాటు వైచె—
కనులార దీనిని గాంచిననకవి
అంతరంగంబును ఆపఁగా లేక
పర్యతాగ్రమునుండి పల్కె నీరీతి
“పారిచై చెను కోతి దూరిన దనుచు
నేవగించినదని యీవిత తయేని
మానుమా! సద్రన్నమా! వృధ మదని
ఇంక నే మున్నదో యిందులో ననుచుఁ
బరివృప్తి నొందక భావంబునందు
బ్రద్దులుగొట్టఁగా బ్రయత్నింప లేదు
పాడినేయ రాతితోఁ గడఁగఁగా లేదు
ఇంతతో విడిచిన దీవానరంబు
ఇదియె మేలనుచు భాషంపుమా నీకు!”
ఆమాట వినబడ్డ యంతలోపలన
వాలవీసినమై వెలులు నాకోఁతి
లిండి తిప్పలు లేక నెండినకోఁతి
పండ్లు గాయలు లేక పనవెడికోఁతి
దుర్బలదేహయై తోచెడుకోఁతి
ఎత్తయినశాఖల నెక్కఁగా లేక
తుంగపర్యతముల దుముకఁగా లేక
సందేహాచి త్రయై చరియించి కోఁతి
ఆడట నకనకలాడెడుకోఁతి
జాలి నేలనె వినఁ జానకోఁతి
మరల నేమన్నదో యరయున ముగు
పరువెత్తి రత్నము బుట్టబోయెడిని
ఏమి నేయంగఁ దా నెంచుచున్నదియె
పగిలింపఁ గలదె దుర్బల మైనవంత
బలము లేకుంట - పగిలించు నేమి
ఆడట నుంట యత్నిము మానకేమి
ఏమైనఁ గాని పృథ్వీంబు గాని
దటిమి రత్నంబును కరమునఁ బూని
కరమొప్పుకోభం బ్రకాశింపరయ్య!
దివ్యవైభవమున దీపంపరయ్య!!

* జగన్నాథపండితుని శ్లోకము ననుసరించి వ్రాయఁబడినది.

ద్రవప్రతికకు దయచేసి మా వివాదను దొలగింతురు గాక యని
సాంజలిబంధముగా వేడుకొనుచున్నాను.

ప్రతికాధిపతులును జయవంతులై మోలగించుటకై పం
డితసాక్ష్యములను సంగ్రహించి ప్రచురింప వేదమున్నాను.
అట్లుకానిచో బ్రతికాధిపతు లాంధ్రులకు తాత్వికజ్ఞానమును
భంగపఱచి భ్రమను గలుగఁజేసినవా రగుదురని సవినయముగా
మనవిచేయుచున్నాను.

ఈసాక్ష్యములు వెలువడువఱకును శ్రీరామశాస్త్రిగారి
కితరాక్షేపణలకు ఋణగ్రస్తుడైనై యుం డెవను.

ఆంధ్ర గీతి

[శ్రీపాద రామమూర్తి శాస్త్రి గారు]

VI

ఆంధ్రభాషయొక్క స్వాభావిక మాధుర్యమువల్లనే, లేక కర్ణాటక సంగీతపద్ధతులు ఈ భాషకే తగియుండుట చేతనో, లేక సంగీతమున ప్రథమమార్గదర్శకు లాండ్రు లగుటచేతనోగాని, దక్షిణదేశమున, త్యాగరాజానంతరమున బయలుదేరిన వాగ్గేయకారకు లందఱును, వారి మాతృభాష అటవమైనప్పటికీ, ఉన్నతసంగీతమునకెల్ల ఆంధ్రభాషనే ఉపయోగించుచుండిరి. ఈ కారణముచేతనే, ఆంధ్రవైష్ణవులు తమిళనైష్ఠవులుకూడ వర్ణించుచున్న తిరువాయిమొలై (జి) అటవభాష నున్నట్లుగనే, ఉత్తరమునను దక్షిణమునను, చాల వరుస పశ్చిమముననుకూడ, గానభాష తెలుగుననే యుండుట ఆంధ్రభాషయొక్క మృదుమధురస్వభావమునకు ప్రబలనిదర్శనము. ఇందుచేతనే కొందఱు తెలుగు కీర్తనల రచించిన గ్రంథ కర్తలు తమిళులో నుండుట తట్టింపినది. వారు ఆంధ్రులు కాకపోయినను, వారు వచించినది “ఆంధ్రగీతి”యే గాన, వారినిగుఱించి యచ్చట వ్రాయట న్యాయము, అసరమువై యున్నది. త్యాగరాజు విజిపోయినపిదప, దక్షిణమునంతయు, మలేసంబంధమైన ఉత్తరములవలెనే, సంగీతోద్యమము దశ దిశల వ్యాపించెను. ప్రతివాగునకు మన త్యాగరాజు గానావృత్తమును బాగుగ రుచిచూచియున్నారగునకు, గానమయొక్క విశేషగుణమును గ్రహించి, వాగ్గేయకారకులకును గాయకులకును గౌరవము జూపుచుండెడివారు. అప్పుడే, ఆదేశపు ప్రజాసామాన్యమునగూడ జాననీలయందు గణ్యత తగ్గుటకు ప్రారంభించినదని చెప్పవచ్చును. ప్రతిగ్రామమునను మృదంగతాళములతో గానకాలక్షేపములు జరుగుచుండెను. అట్టి ఉద్యమముయొక్క నిదర్శనములలో యనునట్లుగా, త్యాగరాజశిష్యులు కొందఱును, తరువాత వారిశిష్యులు కొందఱును, వారికి సాధ్యమయినంతవఱకు కొద్దియే గొప్పయే కీర్తనరచనమును ప్రయత్నించుచుండిరి. వారిలో దీక్షితులవారుతప్ప మిగిలినవారు చాలమంది తెలుగుభాషయందే రచించినట్లు తెలియుచున్నది. ఇప్పటికికూడ, ఎక్కడనో దేవనాయగంపిళ్లగారు మొదలగు తమిళులు కొన్నిపాటలు అటవమున రచించిరిగాని, పండితులును, చాలభాగము పామరులుకూడ హర్షించునది ఆంధ్రగానమే. కొన్ని సంవత్సరములక్రిందట మధురతమిళసంఘమువారి విషయమును చర్చించినట్లును, తమిళదేశమున గానము ఆంధ్రమున నుండుట బాగుగలేదనియు అటవముననే కీర్తనరచన యుండవలెననియు వాటినే ప్రోత్సహపఱుపవలె ననియు తీర్మానించి నట్లు వినియున్నాను. కాని యీ తీర్మానము ఎంతవఱకు సఫలమైనదో తెలియుచుగాని, అనేకమంది తమిళులు, గాన మన్న తెలుగుననే యుండవలెనని చెప్పచుండగా వినియున్నాను. ఇంక, త్యాగరాజశిష్యులు మొదలగువారు రచించిన తెలుగు కీర్తనలన్నియు మనవరకు రాలేదుగాని, కొన్నికొన్నిమాత్రమిప్పటివఱకు అచ్చటచ్చట పాడబడుచున్నవి. అట్టి గ్రంథ కర్తలలో

వీణే కుప్పయ్యగారు

త్యాగరాజప్రియశిష్యులలో ఒక రనియు, వాలాజా నగరవాసియు తెలుగుబ్రాహ్మణుడనియు తెలియుచున్నది. వీరు కొంతకాల మైనతర్వాత త్యాగరాజునుండి విడిపోయినారని కొందఱు చెప్పుచున్నారుగాని, త్యాగరాజు చనిపోయిన పిదప కొన్ని గురుస్తోత్రశ్లోకములు సంస్కృతమున వారు రచించియున్నారు. కుప్పయ్యగారు రచించిన కీర్తన లెన్నియో తెలియదుగాని, యిప్పుడు వాడుకలోనున్నవి అయిదో ఆఱో ఉండును. అందులో, కాంభోజిరాగమున “హరియాడిన నాపై కోపమునేయ మేరా”యను కీర్తన అనేకచోట్ల మనము వినుచున్నాము. ఇది దాదాపుగా, త్యాగరాజు కాంభోజి రాగముననే రచించియున్న “ఓ రంగకాయీ” యను కీర్తనము ననుసరించి యున్నప్పటికీ, ప్రత్యేకగుణములు లేక పోలేదు. తరువాత, మనము తెలుచుగా గ్రామభాషలోను గాయకులవద్దను విని మెచ్చుకొనుచున్న “ఇంకా దయ రా లేదా” యను చక్రవాకకీర్తనమును, “జన్మమెందుకు భక్తిలేని సర” యను మలయమారుత కీర్తనమును కుప్పయ్యగారు రచించినవే యని ఒకరు వ్రాయుచున్నారు. ఈ కీర్తనల మాధుర్యము చదువరులు చాలమంది గ్రహించియే యుందురు. కాని, కొన్ని పుస్తకములలో ఈ రెండు కీర్తనలను పట్నం కుబ్ర బ్రాహ్మణ్యయ్యగారు రచించిరిని వ్రాయబడియున్నది. ఇది

యెట్లున్నను కీర్తనములయొక్క విశేషమునుగుఱించిమాత్రము భిన్నాభిప్రాయములేదు. ఇవి గాక, కుప్పయ్యగారు, “వరదేవి నీ పాదములే” (సురటి) “కరుణించుటకేదో” (సింధుమందారి) “వరమియ్య వయ్య” (ఉదయరవిచంద్రిక) “వెంకటేశశాస్త్రి” (బలహంస) “మనవి చేకొనవయ్య” (సరసాంగి) మొదలగుకీర్తనములనురచించియున్నారు. వీరితర్వాత వాగ్గేయకారకులలో, శ్యామాశాస్త్రిలవారు

ఒకరు వీరుఎక్కడివారో తమిళులోఆంధ్రలోకూడతెలియుటలేదు. వీరు విశేషముగా త్రిపురసుందరియంబను గుఱించియే పాడియుండిరిని తోచుచున్నది. కాని “ఎందు దాగినావో, సుందరశ్రీరామచంద్రా” యను అతాణాకీర్తనము వారు రచించినదే యని కొందఱివల్ల తెలియుచున్నది. వీరి కీర్తనములు గనుక లయ ప్రధానములై, మనోహరముగను స్వాభావికముగను నుండును. వీరి కీర్తనములలో, నిప్పుడు అచ్చులో నున్నవి ఏవనగా, “నిన్నువివర” (పూర్వకళ్యాణి), “తల్లినిన్నువర” (కళ్యాణి), “పాపిశ్రీగిరి” (ఆనందభైరవి), “బ్రోవనచ్చు” (మాంజి) “త్రిలోకమాత” (భరణి). దక్షిణగాయకులలో, కుప్పయ్యగారి కీర్తనములు పాడుజనులకంటె, శ్యామ శాస్త్రిలవారికి ర్తనములుగానముచేయువారే ఎక్కువగానున్నట్లు కనబడుచున్నది. వీరు గాక, సాన్నయ్యగారు, చిన్నప్పామి గారు, శిష్టప్పామయ్యగారు, వీరబ్రహ్మయ్యగారు, పల్లవి గోపాలయ్యగారు, మాతృభూతయ్యగారు మొదలగువారు రచించిన కీర్తనలు, మచ్చున కొకటిరెండు అచ్చటచ్చట పుస్తకములలో కనిపించుచున్నవి. కాని యీ కీర్తనము లేవియు ఆంధ్రదేశమున పాడుట యరుదు. వీరందరి తర్వాత,

పట్నం కుబ్రబ్రాహ్మణ్యయ్యగారు

బయలుదేరిరి. త్యాగరాజకీర్తనముల తర్వాత, సర్వవిధముల ను వాటితో నిందుమిందుగ పోల్చదగు కీర్తనములు వీరివే యని చెప్పవచ్చును. వీరి కీర్తనములలో నున్న “సంగతులు”, త్యాగరాజకీర్తనల “సంగతులు” కంటె కొంచెము కటువుగాను అచ్చటచ్చట కొంచెము బెట్టుగాను పలుకుచున్నవి గాని, మొత్తముమీదత్యాగరాజకీర్తనములతో సమానత్వమునుగలుగజేయుటకు కుబ్రబ్రాహ్మణ్యయ్యగారు విశేషముగా ప్రయత్నించినట్లుమాత్రము స్పష్టముగా కనబడుచున్నది. ఇంకొక విశేష మేమనగా, మనయాంధ్రదేశమున, త్యాగరాజకీర్తనములకంటె కూడ, వారి కీర్తనములే విశేషముగ పాడుటయు సన్నాముఖేయములలోకూడ వాయింపబడుటయు తఱుచుగ వినుచున్నాము. వీరు యాళతాబ్జప్రారంభమువరకు జీవించి యుండి, చెన్నపట్టణములోనే చాలకాలము నివసించి యుండినప్పటికీ, వీరి జీవిత విశేషములు దొరకుట కష్టముగానున్నది. వీరు పుదుచ్చిర (దావికులని కొందఱును, అష్టసహస్రకాళీయాలని కొందఱును చెప్పుచున్నారు. వీరు కీర్తనరచననిమిత్తమై ప్రత్యేకముగ తెలుగుదేశాన్ని పట్టు తెలియుచున్నది. వీరికీర్తనల విషయమై ఒక చిన్నచిన దాంశము కాన్పించుచున్నది. వీరిపేర పాడబడుచున్న కీర్తనములు వీరు రచింపనే లేదనియు, త్యాగరాజు బంధువుడగు వెంకటేశయ్యగారో లేక వెంకటసుబ్బయ్యగారో త్యాగరాజు వీర్పరచుకొని యున్న “మట్ల” ను కొన్నిటిని సంగ్రహించి వాటిక్రింద సాహిత్యమును కన్పించెననియు, అట్టి కీర్తనములను కుబ్రబ్రాహ్మణ్యయ్యగారు ఎటులనో సంపాదించి, తాము రచించినట్లే బయటకు బెట్టిరనియు, సంగీతవిద్వాంసులగు సి. ఆర్. క్రీనివాసయ్యంగారో ఎవరోగాని “హిందు” పత్రికలో కొంతకాలముక్రింద వ్రాసియున్నట్లు నాజ్ఞాపకము. కుబ్రబ్రాహ్మణ్యయ్యగారిని తాము స్వయముగ నెఱుగుదురనియు, వారి కింతవిశేషప్రజ్ఞ ఉండియున్నట్లు తోచదనియు కూడ వ్రాసినట్లు నాజ్ఞాపకము. కాని త్యాగరాజకీర్తన లన్నియు సహజభారవలె స్వాభావికముగా ప్రవహించుచున్నవిగాన, ముందుగా స్వరములతో “మట్ల” వీర్పరచుకొని కీర్తనలు రచించినట్లు త్యాగరాజువిషయమై చెప్పటకు వీలులేదని తోచుచున్నది. అట్లులే యుండినయెడల 6000, లేక 1000 కీర్తనలు 30 వ సంవత్సరము తర్వాత రచించుట యసాధ్యము కాదా? కాని త్యాగరాజు చివరకాలములో కొన్ని కీర్తనములు శిష్యులు సగముసగము వ్రాసికొని యుండుటకల్గును, అవి పూర్వకేయులోపున త్యాగరాజు మరణించియుండుటచేత కొన్ని కీర్తనము లేవలెనను తస్మించిరేమో యని మన మనుకొనవచ్చును. కాని కుబ్రబ్రాహ్మణ్యయ్యగారి కీర్తనములలో చాలభాగము, త్యాగరాజు పెద్దవాడై యున్నప్పుడు చెప్పిన కీర్తనములవలె గనబడవు ఈ విషయ మెటులున్నను, ఇప్పుడు కుబ్రబ్రాహ్మణ్యయ్యగారిపేర వాడబడుచున్న కీర్తనలు, ఎక్కువ

సముద్రగానము

[పంద్యారం వెంకటసుబ్బయ్యగారు]

ఓ యనూహ్యనభః కమనీయకాంతి
 మోసగించెద నటు నిటుఁ బోయి, తుణము
 తాళుము శరీరమునుమూర్తవములై న
 గీతములలోన ని న్నిటికించుకొందు
 చూడుమీ యమృతగభస్తి సోకినంత
 భావమున నిదురించిన ప్రవిమలాద్ధి
 కీకరపరంపరల విరజిమ్ముచున్న
 చూచి ముందుకు వెనుకకు నూయెలగలి
 నిజముగ నీ విట నుండిన
 గజిబిబియెనరువక నన్ను, గ్రక్కున నాచి
 త్తజలజము సొచ్చి నిలు వట
 సజీవగీతముల నల్లఁ జూచిన దాఁక.
 చాలి తనముద్రపీచికాస్యామునందు
 నామనోమగ్ధమృదునిష్ఠులంబు గోపి
 గీతముల నన్నిటిని మించు కీతి నేను
 పాడెదను నిన్నుఁ గలిగిన భావగతిని
 భావవలయిత మపు గాన పాశోర్వి
 తాంతరాళమ పిపు నాత్మ నిలిచి
 ప్రీతి గాంచి వివిక్తవనీతలమును
 దానిఁ జేయుము జనపదోత్తమమువోలె.

మాధుర్యముగా నున్న ననుసంగతి నిర్నివాదాంశమే. కుబ్ర బ్రాహ్మణ్యయ్యగారిపేర నున్న కీర్తనలు వారివే అయియుండవచ్చుననుట కొకచిన్ననిదర్శన మేవనగా, వారితెలుగు కేవలము అరవతెలుగువలెనే ఉన్నట్లు కీర్తనములలో స్పష్టముగా కనబడును. చదువరు లేవలెనను నాలుగైదు కుబ్రబ్రాహ్మణ్యయ్యగారు కీర్తనములను విమర్శించినవో, ఈవిషయము విశద మగును. త్యాగరాజకీర్తనములు విశేషముగ లేనిరాగములు కొన్ని కుబ్రబ్రాహ్మణ్యయ్యగారు తీసి అందులో కీర్తనలు రచించినట్లు కనబడుచున్నది. ఉదాహరణలు: “మరివేరెడి క్లెన్దరయ్యరామ” (మణ్యుఖప్రియ), “వరములొసగిబో” (మీరుదా, జగదాధార) (కీరవాణి) మొదలగునవి. జనసామాన్యములో విశేష ప్రీతిజనింపజేసినకీర్తనలుకుబ్రబ్రాహ్మణ్యయ్యగారివి చాలకనబడుచున్నవి. “ఎపుడు కృపగల్గును” (ముఖారి) “మనసు కరుగదేమి” (హంసధ్వని) “పరిదానమిచ్చితే” (బిలహరి) “క్రీస్తుబ్రహ్మ్యా” (కాంభోజి), “ఇదిన్యామనా” (మాళవి) “నామనవిని” (చక్రవాకము), “బ్రోవనయమిదే రామయ్య” (గౌరీమనోహరి), “యదుకులలకా” (చక్రవాకము), “ఏమని పొగడుదు, ఇనకులలకా” (తోడి), “ఎంతవేర్చినా సఫలమేమి” (సావేరి), “ఇంతకంటె కావలెనా” (కానడ) మొదలగునవి యనేకముగలవు. వారు దాదాపు 30,40 కీర్తనలు రచించినట్లు కనబడును. నవీనులలో, బోడా మొదలగు దేశములకు బోయి, అచ్చట కర్ణాటకగానముయొక్క ఘనతను నిలబెట్టి, పల్లవిమొదలగు వాటిలో వారి ప్రజ్ఞ, కనబరచి జయించుకొనినచ్చినవారు వీరికక్కరే. తరువాతమయియూహనవాసులగు,

సదాశివరావుగారు

కూడ కొన్ని కీర్తనములను తెలుగుననే రచించిరి. వీరి కీర్తనములు ఎక్కువగా పల్లవికీర్తనము లని చెప్పవచ్చును. వాటిలో, తెలుచుగా మనము గామిభాషలలో వినుచున్నవి కొన్నిగలవు. “నాచామగోచరుడని” (ఆతాణా), “ఎవరున్నారు” (బలహంస), “నిన్నువివాగతి” (బలహంస), “సాకేతనగరనాథ” (హరికాంభోజి), “నాతరమా” (భిమాను). సదాశివరావుగారి జీవితవిషయములుకూడ దొరకుట కష్టముగనేయున్నది. కాని వారికీర్తనలవల్ల, మనయాంధ్ర భాష కర్ణాటకదేశమునగూడ ఎన్నికగాంచె నని స్పష్టపడుచున్నది. ఆంధ్రదేశమున వెలసినవాగ్గేయకారకులను గుఱించి కూడ, ఏమియు సంగతులు దొరకుట దుర్లభముగానున్నది. కాని మన ఆంధ్రసోదరు లేవరయినను, వారిని గుఱించి వచ్చేసారస్వతానుబంధములో వ్రాయుట గోరుచున్నాను.

శిష్ట కృష్ణమూర్తి కవికృత
కంకణబంధము

[ప్రకాశకుడు పొక్కులూరి లక్ష్మీనారాయణగారు]
(రక్తాక్షి సం॥ ర ఆమాధమాన బలింగ శనివారము ఆంధ్రప్రదేశ్)
కా సారస్వతానుబంధము తరువాయి)

రామాయణకథా అయోధ్యాకాండమ్
నేకాలోకి మాస్థానాభ్యామోగేశం పాయాదేతం
రామే రాజానేతా దేవాళీనామాశాధానాధీనా॥ ౧౩॥

పాయాదే పా రక్షణం ప్రజాపరిపాలన మితియావత్
ఆయః తదాగతద్రవ్యలభః తయో రాదేః ౨౭౫॥ ఇకాలోకి
ఇత్త కశ్చ ఇకా మన్యసూర్యా తయోరాలోకః సౌందర్యం
ప్రభాచాస్య స్త్రీతి తథా రాజా రామేరాజానేతామాస్థా
నాభ్యామోగి మా లక్ష్మీ ప్రయా యుక్త మాస్థానం
రాజసభా తత్ర యే ఆభ్యాభ్యో ప్రతాపపరినిధి తాభ్యాం
యుజ్యతే తథా నా పురుషస్యక త మిశం దశరథం పా
పేతి శేషః దశరథేన తథా చింతిత ఇతి భావః దేవాళీనాం
రాజమంలీనా మాశా చ ఆధానాధీనా తత్తరణాధీనా॥ ౧౩॥

కాంక్షిమాస్థానాభ్యామోగేశంపాయాదేతంరా
మేరాజా నేతాదేవాళీ నామాశాధానాధీనానే॥ ౧౪॥

ఏ మన్యసూర్య ర అగ్నిసప్తశ్రీ అ విష్ణుసప్తశ్రీ సౌం
దర్యే తేజసి పరాక్రమ ఇ తీయం గాణీ మాస్థానాభ్యా
మోగేశంపా మాస్థానం లక్ష్మీస్థానం రాజ్యం తే నాభాకాంతి
స్తస్యారీ భ్యా పృథగ్ధనం యస్యా ప్రయామంధర యేతి
భావః యుజ్యతే యోగిని తద్యుక్తా తత్తేరితేత్యర్థః ఈశం
పా ఈభి ర్యాగ్ని శ్చంపా విద్యుత్ప్రాయ చంచలేతి యావత్
రామాభిషేకశ్చిరా సంజనితకుతుకా పూర్వం పశ్చాత్తద్దర్శ
భవశా త్రసంతరాయ ప్రేరణప్రసంగా తథా కరోమి త్యవదతి
రామాయణే సప్త మేవ దేవాళీనామాశాధానాధీనా దేవాళీ
నాం నామాని ఆశాశ్చ తదాధానే అధీనా ఆయత్రా అజానే
తా జనానా మిదం జానం తస్య తదితంచ గమనం మర్యాదేతి
యావత్ సవిద్యత్యతే త ద్యస్మాస్మా జనమర్యాదా రహితేతి
భావః విశేషణైః పృథగ్ధాచ్య కైకేయాతి లభ్యతే మేరా
మా యితి నిషేధే మే తీరావా గ్యస్యా స్తాదృశీ సతీ రామాభి
షేకనిషేధకాంతి భావః త మిశం పతి మాయా దిత్వన్య
యః తత్ర కో హేతురత్ర ఆహా కాలోకితి కాల స్తత్కాలః
అక్తి దురీతవా మ్కుటిల ఇతియావత్॥ ౧౪॥

లోకిమాస్థానాభ్యామోగేశంపాయాదేతంరామే
రాజానేతాదేవాళీనామాశాధానాధీనానేకా॥ ౧౫॥

తతః కి మానీ దిత్వత ఆహా మాస్థానాని లక్ష్మీవంశః తే
స్యభాభ్యామోగేశప్రతాప ప్రసిద్ధిగామి అగీ కూటప
త్యేన సూర్యవా రాజా దశరథః రామే పాయాత్పా పాల
సం ప్రజా రక్షణం తస్యా ఆయో లాభః తస్మా త దాగతే
శ మానందే ఏతం ఆదతం సమంతా త్ప్రేక్ష్యం లోకీ ఆలోకన
శీలః అధూ దితిశేషః అనేకా అనన్యా అధ వాన్యభా
యస్యాస్యా తథావిధా నభవతీర్తనేకా అతిసుందరీత్యర్థః
ఇనా ప్రస్థీ ౧ ఖ్లోప నియంత్రిత్యర్థః దేవాళీ దేవస్యరాజ్యః
అలీ సభీ జాలోతి భావః కైకేయా తుమాశాధానాధీనాసతీ
రాజ్యశ్రీప్రస్తాపావజాధీనాసతీ నేతా నాంగీకృతసతీ॥ ౧౫॥

కిమాస్థానాభ్యామోగేశంపాయాదేతంరామేరా
జానేతా దేవాళీనామాశాధానాధీనానేకా లో॥ ౧౬॥

తతః కిం జాయత మత ఆహా కీ తావత్పర్యంతం సుఖ
జాన్ మాస్థానాభ్యా యః మా లక్ష్మీ తస్యా స్థానం శ్రీని
తేతనం ఆభ్యామోగి విష్ణుః రామఇతి ప్రకరణాన్ జ్ఞేయం
అగీ పర్యవశాన్యవంశ్య వనపర్యతగోచరఇత్యర్థః కైకే
యాయతానసారేణ వనవాసాధీ అయ త్ప్రేక్ష్యం శంపా విద్యు
త్ప్రాయ కాం త్యేతి గాణీ తతఏవ ఈరా ఈం శోభాం రా
తీతిరా శోభాంతి రామా తద్భార్య చ జానే తాసతీ జ
నానాం ప్రాకృతజనానా మిదం జానంబుతంగతిర్యస్యాస్తా
దృశీసతీ అంతఃపురే నివాసయోగ్యాపి సర్వజనదృశ్యా తదాసీ
దితి భావః ఏతం రామ మనుస్మత్యేతి శేషః సీతారామయో
రుభయోరపి విశేషణ మేక మాహ దేవాళీనామాశాధానా
ధీనానేకాళీ దేవాళీనాం సుపర్యసమాహానాం నామాని ఆ
శాశ్చ తా ఆధతై పుష్టాతి తథా దేవాళీనా మాశాధానః
ఆధానీచితి తాదృశ్య తాదృశీచ అధీనః అనేకాన్ అనేకే
అలః ప్రత్యాహరణస్థా యస్య శబ్దాస్త్రోగోచరః పతంజలిః
శేషావతారీ భూతలక్షణఇతిభావః స యస్య యస్యాశ్చ

తథావిధ స్తథావిధా చ సలక్ష్మణా సీతారామా పురానిర్గతా
విత్కాశయః॥ ౧౬॥

మాస్థానాభ్యామోగేశంపాయాదేతంరామేరామా
నేతాదేవాళీనామాశాధానాధీనానేకాలోకి॥ ౧౭॥

మాస్థీ రామే మాస్థా రాజ్యలక్ష్మ్యా మాస్థాన నాస్తి
కింతు ఆభ్యామోగేశం ఆభ్యామోగి ర్గ్యగ స్సంగతి సో
స్యాస్తి ఈషేఈశం పరమృద్ధంపాయాదిపాపాలనం పితృవాక్య
పరిపాలనం తస్మా దాగతం ఏతం ఆ ఇతం ఏతం ప్రసిద్ధిః
అస్తీతి శేషః వనంగతవా నితిభావః రాజా దశరథః నన
ఇతి దేవాళీనాం రాజభార్యణాం ఆశా ఇతా గతాః
విభలా ఆధూన నితి భావః ఆధానాధీనా అనేకాలోకి
ఆధానం రాజ్యపరిపాలనం తత్రాధీనా ఆయత్రా కైకేయా తు
అనేకాలోకి అనేకా నాలోకతే అనేకాలోకి నీ తాదృశీ
ఈ వాగ్యస్యాస్తాదృశ్యధూ రితి శేషః అనేక మనోరథా
న్యాగ్యస్యాపారో మంధరాదిపురః ప్రకటయతీతి భావః॥ ౧౭॥
స్థానాభ్యామోగేశంపాయాదేతం రామేరాజా నే
తాదేవాళీనామాశాధానాధీ నానేకాలోకిమా॥ ౧౮॥

ఇ ర్మన్యసః లక్షణయా తద్వికారః స నాస్తి యస్య
అని తస్య సంబుద్ధిః ఆనే రాజణ్ స్థానాభ్యామోగేశం
పా స్థానేన స్థిరావస్థానేన ఆభ్యామోగి ర్గ్యగ సో స్యా
అస్తీ ఆభ్యామోగిని ఈ లక్ష్మీ ప్రయా యుక్తా శంపా
ఈశం పా సాచ సా ఈశం పాచేతి సమానాధికరణసమాసః
చిరావస్థాయ విద్యుత్సమకాంతి రితి గాణీ అత ఏవ రామా
మనోహరా ఇరాజా సీతా ఏతం శ్రీరామం అయా త్రాపత
మనుస్మత్యగచ్ఛ దిత్వర్థః తస్యా రామే సహగతాయాం
తాః పూర్వోక్తా దేవాళీనామాశా ధానాధీనాః ధాయాం
హేవనే అనాధీనాః న అధీనాః నాధీనాః తాదృశ్యనభ
వంతీ త్యనాధీనాః అధూన నితి శేషః తస్మామేవం గతా
యా మియం దేవీ రావణేన హీయతే తదానయనార్థ ముద్యు
క్త శ్రీరామా రావణం హనిష్యతీతి దేవా స్యాశా అధూ
నన్ తత్కృత ఇతి శంకాయా మాహ మాసీతా ఈకాలోకి ఈ
సంపత్తాంకం సుఖం చ ఆలోకతే తాదృశీ ఈ వా గ్యస్యా
స్తాదృశీ న ఇతియ త్తస్మా దితి భావః అథాంతరన్యాసా వా
నాభ్యామోగేశంపాయాదేతం రామేరాజానేతా
దేవాళీనామాశాధానాధీనానేకాలోకి మాస్థా॥ ౧౯॥

నేతి॥ ౨౦ హేరాజణ్ నాభ్యామోగి కాంతిః
ఆభ్యామోగి అయ శ్శుభామావిధిః తేషాం ద్వంద్వః తే న
సంతి యస్య ఆభ్యామోగి తాదృశో న నాభ్యామోగి
అధికతరకాంతిభ్యామోగిసభనాన్ సః రామే రాజానేతాపన్
రామాసీతా ఇరా వాచ తాను జాయతే ఇరాజా తాదృశో
అః గౌరవో యస్య ఇరాజా శేషః యస్మాత్తరం మునీనా
పామీమాణ్య మిత్తుక్తత్వాత్ లక్ష్మణ ఇతి భావః తయో
స్సీతాలక్ష్మణయోః నేతా నాయక స్సన్ ఏతం తస్యబిదహి
తం లక్ష్మణయా అగీశం అగాః ప్రత్యంతపర్యతా ఏషాంసంతీ
త్యగిణః పర్యతాః తే వ్యీళ శ్రేష్ఠః చిత్రకూట ఇతి భావః
తం ఆయాత్ పామీ దేవాళీనా మాశా దేవాళీనాం రాజస
మాహనా మిణః రాజరాజో దశరథః తస్య ఆమా అపక్వా
ఆశా రామాభిషేకజనిత కాతుకాశా ఆధా ఆసమంతా ధ్వా
పోషణం యస్యా స్తాదృశీ ననాధూత్ మాస్థా లక్ష్మ్యా ఆస్థా
నం రాజా సః అధీనానేకాలోకి అధీనః అధీశ్వరః అనేకా
లోకి ఇంద్రో యస్య సః అధూత్ స్వర్గం జగా మేత్యర్థః॥

భాభ్యామోగేశం పాయాదేతం రామే రాజానేతాదే
వాళీనామాశాధానాధీనానేకాలోకిమాస్థానా॥ ౨౦॥

అ విష్ణుకుల్య శంప సుఖపాలక రాజన్ భాభ్యా
మోగి ఆభ్యామోగి యోగ స్సంబంధః భస్య భవద్భస్య ఆ
భ్యామోగి సో స్యా స్తీతి భాభ్యామోగి భరత ఇతి భావః
వాళీనామాశాధానాధీనానేకాలోకిసన్ వాలః అశ్వానా
మిభానాంచ పుష్టా స ఏషా మస్తీతి వాలిసః అశ్వా ఇభాశ్చ
తేషా మినః ప్రభవః సాదినో హస్తీపకా శ్చ తేషాం న విద్య
తే మా మానం యస్యతత్ అమం మితిరహిత మిత్వర్థః తాదృ
శ మాశాసు దిక్షు ఆధానం స్థాపనం తత్రాక్షీనాః అధికారిణః
తాదృశా అనేకే ఆలోకినః ప్రతాపవంతో యస్య తథావిధ
స్సన్ ఆన్ గౌరవాత్ రామే రాజానేతా శ్రీరామచంద్ర సీ
తానయనీలః ఏతం పూర్వోక్తం చిత్రకూట మయా త్రాపత
తత్కృత ఇత్యాకాంక్షయా మాహ మాస్థా రాజ్యలక్ష్మ్యా
మాశా నాస్తితి॥ ౨౦॥

భాభ్యామోగేశం పాయాదేతం రామే రాజానేతాదే
వాళీనామాశాధానాధీనానేకాలోకిమాస్థానా॥ ౨౦॥

అ విష్ణుకుల్య శంప సుఖపాలక రాజన్ భాభ్యా
మోగి ఆభ్యామోగి యోగ స్సంబంధః భస్య భవద్భస్య ఆ
భ్యామోగి సో స్యా స్తీతి భాభ్యామోగి భరత ఇతి భావః
వాళీనామాశాధానాధీనానేకాలోకిసన్ వాలః అశ్వానా
మిభానాంచ పుష్టా స ఏషా మస్తీతి వాలిసః అశ్వా ఇభాశ్చ
తేషా మినః ప్రభవః సాదినో హస్తీపకా శ్చ తేషాం న విద్య
తే మా మానం యస్యతత్ అమం మితిరహిత మిత్వర్థః తాదృ
శ మాశాసు దిక్షు ఆధానం స్థాపనం తత్రాక్షీనాః అధికారిణః
తాదృశా అనేకే ఆలోకినః ప్రతాపవంతో యస్య తథావిధ
స్సన్ ఆన్ గౌరవాత్ రామే రాజానేతా శ్రీరామచంద్ర సీ
తానయనీలః ఏతం పూర్వోక్తం చిత్రకూట మయా త్రాపత
తత్కృత ఇత్యాకాంక్షయా మాహ మాస్థా రాజ్యలక్ష్మ్యా
మాశా నాస్తితి॥ ౨౦॥

భాభ్యామోగేశం పాయాదేతం రామే రాజానేతాదే
వాళీనామాశాధానాధీనానేకాలోకి మాస్థానాభా॥ ౨౦॥

భాభ్యామోగితి పద మననరసీయం పాయాత్ పా
పాలనా తత్ర యః అయ శ్శుభామావిధి స్సస్యాత్ ఏతం
ప్రాప్తం తస్మి నిర్వరజ్య చిత్రకూటం గతం తం భాభ్యామోగేశం
భాభ్యామోగిసః భాభ్యామోగిసః తే వ్యీళ శ్రేష్ఠ స్తం రామం
రామ ఇరాజానే భూపతేదేవ అ విష్ణుకుల్య తాః పితృకా
తే పూర్వం ప్రసిద్ధామాశా రాజలక్ష్మీవంబధ్యాశా క్యా
పి విలేనాః సంప న్మయ నామరత్తేతి భావః ధా ప్రజాపాప
ణం అధీనా మదధీనా న స్థానా భా స్వస్థానీభూతనా కేతపుర
కాంతిః అనేకాలోకి ఆలోకినాం ప్రతాపవతాం ఈ య
శ్శోభా అనేకాస్తా యస్యాం తాదృశీ మా న ఇతి బ్రహ్మీ
స్మీతి శేషః॥ ౨౦॥

యోగేశంపాయాదేతం రామే రాజానేతాదేవాళీ

నామా శాధానాధీనానేకాలోకిమాస్థానాభ్యామోగి ౨౧

నామాశాధానాధీనా నిమ్మిప్రతిష్ఠాయా మాశాతదాధా
నాధీనేతి సంబుద్ధిః అనే అమనవిక్రీయః శం పాతీతి శంపః
తావత్తే అయశ్శుభామావిధి ర్యేషాం తే శంపాయాః తేస్య
దిః తత స్సంబుద్ధిః యోగీ మునివేషధారి శ్రీరామచంద్రః రాః
ద్రవ్యం మా అజాదేతా అజ స్సాయ మాజః పితా దశరథః
తేన ఇతా ప్రాప్తా స నేతా నేతాన అనేతా పితృధికారికా
ఇరా భూశ్చ సా దేవాళీ సకలదేశీయరాజపక్షి శ్చ
మా అక్తి పాపవాక్ అకాలః చ మా స్థానాభ్యామోగి
స్వస్థానే సాశేతే ఆభ్యామోగి అధికభ్యామోగి మా మైత త్త
గ్యం పితృజ్ఞాపరిపాలనాన్మూలత్యా దనపేక్షిలమితి భావః తం
భరతం ఇతి బ్రహ్మీ స్మీతి శేషః॥ ౨౧॥

గేశంపాయాదేతంరామే రాజానేతాదేవాళీనా

మాశాధానాధీనా నేకాలోకి మాస్థానాభ్యామోగి ౨౨

శంపాయాదేః దేవాళీనా అ విష్ణో గీ గానవాన్ సర్వ
జగీయమానఇత్యర్థః రామేరాజానేతా శ్రీరామచంద్రః మా
శాధానాధీనానేకాలోకి మా రాజ్యలక్ష్మీ త్యర్థః తత్రా
ధానం చతుర్దశవత్సరపర్యంతం స్థాపనం తదధీనః తత్రావత్సర
వాన్ అనేక మసక్త దాలోక దే తథా ప్రాత్యవీరహజని
తభేదస్య స్వమాకో చిక్షమాణ ఇత్యర్థః ఉ ఇతి సంబోధనే
మాస్థానాభ్యామోగి మాస్థానేషు సకలదిద్దేశాధిపతిషు లక్ష్మీవత్సు
ఆభా యస్యా స్సా తాదృశీ ఆభ్యా యస్య సః తస్యసంబుద్ధిః
అయ గచ్ఛ ఇత్యువాచేతి శేషః॥ ౨౨॥

శంపాయాదేతంరామేరాజానేతాదేవాళీనామా

శాధానాధీనానేకాలోకి మాస్థానాభ్యామోగి ౨౩

శంపేతి అజానేతా అజయా మాయయా నేతా అప్రాప్తా
అమాయికేత్యర్థః దేవాళీ దేవానాం సభి ప్రాయా రామే రామ
చంద్రవాన్ ఏతం భరత శంపాతీసుఖభవస్ససతీ ఆయాత్ భా
భ్యామోగీనా భరత శాధానాధీనానేకాళః శం సుఖం తదా
ధానేన ధీ ర్మన్య తథా తథావిధః ఇనశ్చ అనేకానియర్తే గ
చ్ఛతీ త్యనే కాళః విశేషా సమాసః అక్తి దుఃఖవాన్ సన్
మాస్థా రాజ్యలక్ష్మీస్థాన మహూత్ శంపా ఇతి వాగ్యిశేష
ణేన వాచకావాసమాధానా ర్యక ప్రస్థాపనం గచ్ఛతే
॥ ౨౩॥ ఇత్యయోధ్యాకాండః॥ స శేషము.

గ్రంథ పరిచయము

బాలాసహస్రనామస్తోత్రము:— చికిత్సానామా
వళీసహితము. బ్రహ్మక్రి వెంపటి కుటుంబయ్యశాస్త్రిగారిచే
ప్రకటింపఁబడినది.

ఇందుచాలా కవితము, బాలాస్తవరాజము, బాలాష్టో
త్ర శతనామస్తోత్రము, 1 మొదలు 12 వరకు దిన మాస సప్త
త్వరములయందు శివులతరుంగలిగెడు బాలగ్రహచేష్టలకు దగిన
చికిత్సలు (తెనుగున, శ్రీశైలప్రమరాంచా పంచరత్నములు
(పద్యములు) నైతము గలవు. దీనివల రు 0-6-0. మాంబలం,
రంగవలసము అనిగాని, ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయమనిగాని
ప్రాయవగును.

హిందీ - తెలుగు
తెనుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు
వీలయిన సులభతైలిని ప్రాయబడినది.

బాలశిక్ష 0-6-0
ముదటి వాచకం 0-6-0
హిందీ పాఠ్యు డిక్షనరీ ౧-౦-౦.
మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము- తెన్నపురి

ఆంధ్రవ్యాకరణసారసహస్యము

[కాశీభట్ట కృష్ణరాయతామ్ర]

(గర్వ సారస్వతానుబంధము తిరునామ)

“యోగ్యము” దాని నుదాహరణము. ఈ హ్యమో లక్ష్యమో? “నిర్వహింపబడి నిర్వహణము” ఇత్యాదులకారం ప్రత్యేక ఇకారమునకు ఎకారమునిమిత్తము నికారముగ వచ్చిన డు. “యో” కార మున్నచో రాదా? దీని నెట్లు నిర్ణయింపఁబడును? ఎట్లెట్లు నవహారములతో “ఆద్యగయ కారస్య ప్రాణ్యం శోఽనుపపన్న ఇతి తత్త్వాగో వక్తవ్యో” అని చెప్పి యధర్వణుని శ్రీకవిని కేరం దీని యావాదము విరమించెను. అప్పకవి పదాక్షర యప్రసంగమే యెఱుంగఁడు. కవిజనాంజనకరు డెరుగును. శ్రమించుటయు నతడెరుగును. ఈ కారమునకు సంధిపైకల్పితము చెప్పినవాఁడు. క్రీబలారిసింహ, నరసింహ, రాజసింహుడు వ్రాసెను. గ్రంథ ముపకారకమేగాని యంధవిశ్వాసనివృత్తము. తులందందుండు, మానవకృత మనుటకు దారాగణ. ఆపాదమానము వ్రాయనేల? విజ్ఞు లరయుముగాక. అప్పకవి యిది యెఱుంగక పోవుటయే కాక “వికృతిపదాదౌ ప్రథమా వ్యవృత్తీయనునానితో నస్త్ర” అనుపాదమున్నదని తెలియఁజెను. సర్వత్రాజ్యత్కార్యం ... పాఠమే లేదు. అధర్వణుడు లేదనియెను. సర్వలక్షణసారసంగ్రహకర్త యు నప్పకవిపాఠమే సంగ్రహించెను. ఇందరు వ్యాకరణకర్త లాగాదన్న నన్నయభ టులున్న దనిననభినవ నన్నయభట్టుచే కొనిసిరాకరించి యప్పకవిపాఠమును మెచ్చెను.

గీ|| తాయెతులు నుయ్యలయు బయ్యెదయును దక్క
గలుగ జేర్చెంబు మధ్య యకారమునకు
దుదను గ్రియ దక్క సేత్వంబు గలియ వాది
నన్య మొందదు తెనుగున నబ్జనాథ.

(మద్దరాజు రామన్న)

గీ. తెనుగుశబ్దాది జనియెనఁ జనియె జనియె
ద ననునానాక్రియాపరి తాయెతులును
బయ్యెదయు నుయ్యలయు దక్క బరగ చేత్వ
మత్వ మే కాని యత్వంబునందు భర్త.

ఎవరో పాఠాంతరము లుండె ననుట కిట్టిపదములు సా
త్కములుగదా. ఇక నిందలు చెప్పినవానిని బర్యాలోచించి
సిద్ధాంతము నేయవలెను.

ఆద్యగ పాఠము లేదందుమేని వివాద మక్కఱలేదు. ఉన్న
దందుమేని విమర్శింపవలెను. పాఠమున్నందులకు నిదర్శనము గొం
దరు శేర్మీనులుయే మానము. అప్పకవి పాఠ మహాబలపతిపా
ఠమును దక్క మనకు వేలొందు పాఠము తత్కూర్వప్రయుక్త
ము గనపడవలెను. అధర్వణకారకలఁ జూచి చింతామణిపాఠ
మిట్లుండె నేమో యని యనుమానింపవలసివచ్చును. ఇంతకు నా
పాఠ మున్నదని యొప్పుకొందును. నూ|| ఆద్య క్రియాను భూ
తార్థద్యోతన మాద్యగంవి నా సర్వ|| ప్రేమాత్రములోని పద
ములు సంజేహాస్పదములైనచో దీని వివరింపకొంపము ఆత్ X
యః - ఆద్యః ఆత్ అయట నకారవంత మని యర్థము నేయ
వలయును. తవరకరణబలమున ప్రాస్యాకారమాత్ర మని బోధ
పడక మాననా? ఆద్యగం పదాద్యగం బని యర్థ మెట్లు నేయ
నేర్చిరి? నన్నయభట్టాశయం బిదియేనా? అగునని యన్నను
శాస్త్రమర్యాదకు బద్ధము గావలయునుగా? పద, నామ, అను
నీచెంటిలో నేదేని నూత్రమున నధ్యాపృథము కావలయు.
నన్న నీనూత్రమునకుఁ బూర్వపర నూ త్ర ము ల సం బం
ధముగాఁ బదప్రయోగము కావరాదు. ఆద్యగం పదాద్యగమని
చెప్పటకు మాన మేమి? ప్రయోగము లందుమా ఒక్కఁడేనిగా
నము. ఇక నర్థ మెట్లును? పదాద్యగత్వ మొప్పుకొంద మన్న
నూత్రావ్యయము బాగుగలేదు. ఎత్తవిధి నెఱ్ఱెఱుంగుట? ఈ
సోత్రమువలన నాంధ్రపదసర్వస్వరసాస్యము బయల్పడలేదు.
అదియు నొకసుకృతమే. భాగవతే బ్రబంధ మతిభాగసురతక
అనుపద్యము వీరభద్రవిజయములో నున్నంతమాత్రమునఁ దత్పు
లతిడికగన్దని యాగ్రంథ మొందరుపండితు లామూల్యగ్రము వల్లిం
పలేదు. “ఆద్యగ మనుపదమునకు గలియేమి? చిన్తామణిని
ప్రశ్నింపవలయును. ఆంధ్రుడేమో మాతము.

1. నూ|| శాస్త్ర మహారుష మాద్యం ప్రాయకనిత్యప్రయో
2. నూ|| ఆద్యప్రకృతిః ప్రకృతిశ్చాద్యే [గలక్ష్మ]
3. నూ|| ఆద్యాయాః పంచాశ్వర్థాః
4. నూ|| ఇంద్రాద్యాః అపి చ గణాః
5. నూ|| పరిరాధ్య మనంత రాక్షరం ప్రాసః

6. నూ|| తిజ్యవ్యక్తేషు మహిషిసు సుర్య ప్రవచనీయవిభక్తిః
క్వాకిలః తూష్టి మాద్యా నభిదధతి

7. నూ|| ఆద్య స్వామేషిత్వే వ్యలోపశ్చ

8. నూ|| ఉపమానో త్తర పదలోపయాప కాఖ్యాద్యాః

9. నూ|| నాద్యస్యాదేః తోమిషిచోటులఁ బ్రయోగించెను.
ప్రకృతవాద్య మను నాద్యపదముతోఁ బదితాలపు
జేర్మీనులుచే వానినుండి తాత్పర్యము గ్రహింపవలయును.

(1) ఆద్యం, తొల్లిటియర్థము. పురుషకృత మనరాదు. అది యాద్యమైయున్నదియని ప్రకరణముచేత తొల్లిటిది యని యర్థము నేయుటయే యన్నివిధముల బాగు.

(2) (ఏ) ఆద్యప్రకృతిః, (బి) ఆద్యే, (ఏ) కనుగొన నాద్యప్రకృతి యనియు, సంస్కృతభాషామహర్షాయప్రయుక్తమనియు చెయుదుము. (బి) తొల్లిటివి. సంస్కృతప్రాకృత ములు. ఆచంటికిని “ఆద్యే” అని సప్రమాద్యవచనమునఁ బ్రయోగించెను

(3) ఆద్యాయాః|| ఆద్యప్రకృతికి (సంస్కృతమునకు) అని యర్థము నేయవలయును.

(4) ఇంద్రాద్యాః, ఇంద్రాదులని యర్థము. ఇంద్రాద యో అనిన బాగగును. అట్లులేదు మొదలగునవి యని యర్థము.

(5) ఆద్యం మొదటిది. అనంతరాక్షరమని యందుండుట చే మొదటిది యని యర్థము నేయఁడును.

(6) ఆద్యావ్, ఆదులను అదీకా ఆన్న బాగు. “ఆద్య స్య” మొదలంబు దానియొక్క యని యర్థము తొలి పదమునకునని యర్థము నేయుదుము. ఇక్కడ విశేషణమున్నది. ఆద్యగ్యపదస్య, అని యర్థముకాని పదాద్యస్య, యనియర్థముకాదు. ఇట్టిసాంప్రదాయముగలదు. ప్రథమాయాః అనగా ప్రథమాయాః విభక్త్యాః, అని యర్థము చెప్పదుము. అట్లే ఆద్యస్య, అనుదానికి పదస్య అనిచేర్చిరి. అది యుంఁగాక ఆమ్రేషిత్వే, అని సప్రమేకవచనస్థపదముండుటవలన పూర్వస్య అనునది గృహీతంబగుటను ఆమ్రేషితత్వద్విరుక్తం అనున్యాయమున ద్విరుక్తపదంబై యాద్యస్య యనుదానికి బహుస్య యనునది చేర్చవచ్చునేమో? అంత్యలోపము విధించుచుండుటచే ఆద్యంతములు గ్రాహ్యములు కావున నిట సంశయింపఁబనిలేదు.

(8) ఆద్యాః ఆదయః మొదలగునవి యని యర్థము. ఇట్లే యనిమిది నెలపుల నెలయు నీయాద్యపదం బరయఁ జింతామణికి ర్తృభిః ప్రేరేపించియని తెలియవచ్చును. మొదలగునవి యనునర్థ (ప్రభృత్యర్థము) కావలసియెడల వ్యస్తముగఁ బ్రయోగింపలేదు. అది సాంప్రదాయము. దానిగుఱించి వివాదముండును. తొల్లిటియం దనునర్థమున నెంచెంగుఁ బ్రయుక్తమయ్యెనో యందందు తొల్లిటి యను నర్థమునకు నవకాశము గలుగునట్లు అనంతర ఆమ్రేషిత ఇత్యాదిపదంబుల నుపయోగించి తొల్లిటి యను నర్థమునకు జ్ఞాపిక చేసెను. అసౌరుష మాద్యం అనుచోఁ బ్రకరణమే యాధారము. అదియునుగాక శాస్త్రపారిభాషికపద మున్నను బ్రవేశము గానియెడల లోకికార్థముఁ జెప్పవలయును. ఇక్కడ ‘ఆద్యం’ అనుపదమునకు తొల్లిటిది యని లోకికార్థము చెప్పవలసివచ్చెను. అర్థవాద మున స్పష్టము కాగలదు. ‘కాలాధ్వనో రత్వంతం యోగే’ యను నపుడు లోకికాలతద్భాగమనియు నిత్యస్థలములఁ బారిభాషిక కాృ భాషాధ్యమనియు నెరుంగుదుముగదా. అట్లే అసౌరుష మాద్య మను దానియందు ఆద్య పదమునకు నర్థము నేయవల వలయును. ఇకఁ గ్రియాపదములకుఁ జెప్పసందర్భమున నాద్య స్వాదేవ అను దానియందు ఆద్యస్య యని ప్రయోగించెను. క్రియాప్రకరణము గావున నీ ఆద్యస్యకుఁ గ్రియా ప్రకరణ సంపర్కార్థము చెప్పవలయును. తత్త్వద్వితీయ తుర్యా యా అనునూత్రమునందు ద్వితీయతుర్యా అనుపదము “నాద్యస్య” కర్థము నేయఁగలదు. కావున “తద్ధర్మాగ్గోఽనియర్థము చేయుటలో నాతంకంబులేదు. కాని “ఆద్యగం” అనునపుడు సంజేహ మున్నది. ఈసందర్భమున గలుగుననుపత్తు లన్నింటిని వ్రాసి యుండితిని. ఇక నర్థముచేయుటకు నాధార మరయుదుము. “ఆద్యః ప్రకృతిః” అనునూత్రములోని “ఆద్యే” అనియున్నది. సంస్కృతప్రాకృతంబులని యర్థము స్త్రీలింగమందున్నది. విశేషణముగఁ బ్రయోగింపబడెను. ప్రకృతిపదములకు విశేషణములకు విశేషణము గావున “ఆద్యే” అనియున్నది. విశేష్యముల ను నపుంసకత్వ ముండిన పుంలింగత్వ ముండిన “ఆద్యే” “ఆద్యా” అని ప్రయోగింతురు. ఆద్యాయాః అనునపుడు కూడ ప్రకృతికి విశేషణముగఁ బ్రయోగింపఁబడెను. “ఆద్య” అనుపద ము వ్యస్తముగఁ బ్రత్యేకించి ప్రయోగింపబడునెడల సంస్కృత ప్రాకృతములలో నొక్కదాని కర్థమగునని చిన్తామణిలోని ఆద్యప్రకృతిః ప్రకృతిశ్చాద్యే అనునూత్రములోని “ఆద్యే” పద

ము చెప్పుచున్నదని నాయభిప్రాయము. లింగభేద మున్నను “ఆద్య” పదమునకు సంస్కృతప్రాకృతార్థము గల దందును. లింగభేదముగఁ బ్రయోగింపబడుటను సోదాహరణంబుగ నింకెప్పుడైన గావలసివచ్చినఁ జర్చించెను. ఇక దానియర్థ మేమి? నూ. ఆద్యః క్రియాను భూతార్థద్యోతన మాద్యగం వి నా సర్వః “క్రియాను” క్రియలయందు క్రియాధాతుఁ అనుదానివలన ధాతువులయందని యర్థము చెప్పవలెను. ఆంధ్రవిషయముని తెలియఁజేయుటకు “క్రియాను” అని ప్రయోగించెను. సంస్కృతవిషయం బగుచో “ధాతు” వని ప్రయోగించెను. “పడుక్రియా” అనియర్థము క్రియాశబ్దము ధాతుపర్యాయమున నేయేతావుల నునిచెనో యాయాచోటుల నాంధ్రవిషయము జ్ఞాపకమునేయుటకు ప్రయోగించెనని యెఱుంగవలయును. ధాతువులయందు (క్రియాను) భూతార్థకద్యోతకమగు యకారమును “ఆద్యగః” సాంస్కృతికయకారమును సంస్కృతిపదములయకారమును దక్కనంతలు “యః” యకారము మిగిలినవట్టులయకారము “ఆత్” అకారము వంటిది. అనఁగా నకారము నకుఁ గలిగిన స్వభావము (అత్త్వము) గలది యగునని యర్థము. ఇందలి పాఠముగూడ “ఆత్” గాక “ఆచ్” అని యున్నదేమో? “ఆత్” అనమానమేమి “నూ” ఆద్యక్రియాను భూతార్థద్యోతన మాద్యగం వి నా సర్వః అనియే పాఠమున్నదని నాయభిప్రాయము. ఈనూత్ర మేసందర్భమునకు నూత్రితమయ్యెను? లఘు లఘుభేద నిర్ణయసందర్భమున నున్నది. కావున లఘులఘుభేదము చెప్పిననుట మంచిది. అగమయకారము లఘువనియు నితరం బలఘువనియు నాదేశవకారము లఘువనియు నితర మలఘువనియుఁ దెలియుటచే దానిఁ జక్కఁగ నిర్వచించెను. “లఘువోఽలవవశ్చేతి ద్వేధాంత స్థాన్వంతరి కాస్తారః ఆశ్చేఽన్య వ్యాకరణస్పష్టా. ఇత్యాది నూత్రములఁ జూచినను “పర్యాప్తో మన్యలేతు సంశేతః” అనునది విచారించినఁ గ్లుప్తముగ నన్య వ్యాకరణాదృష్టాంతములను మాత్రము నూత్రింపఁ బ్రయత్నించెనని చెప్పవచ్చును. యరలవలలో యకారము లఘులఘుభేద మాగమాగమేతర యకారమాత్రం బగుటచే సర్వత్ర వ్యాపింప గొన్నింటి నిషేధించుచున్నాడు. రవర్థ మాకారభేదమున ద్వైవిధ్యము నొందెనిక నిషేధింపలేదు. లకారభేద మాకృతిగమ్యంబును “లోక” యను నూత్రమువలనను ద్వైవిధ్యత స్పష్టముగాన నెక్కుడు శ్రమనందక విరమించెను. ఎకారవిషయమున నిషేధములేదు. కావున మానెను. యకారమున కట్లుగాక విశేషము లుండుటచే స్పష్టపఱచెను. క్రియలలో భూతార్థకప్రకాశక మగు యకార మాగమ యకారంబై నను లఘుయకారముగాదు. హల్వాత్రికంబై యని యెఱుంగుడు. కావున లఘుత్వ మనివారిత మయ్యెను. ప్రక్రియ నరయును.

వచ్చు + ఇక్వా భూతయోః క్రియాన్తత్వే; నే విచ్చి + బ (ప్రథమైక స్త్రీత్ భవేచ్చ భూతార్థే మతియును) (వర్ణాగమోవిశేషః) అని యనుటచే రూపసిద్ధి వచ్చు + ఇ + ఎ (అవోఽచిక్వత్రచి ల్లోపో బహుళం స్వాత్మయోగతః) వచ్చె అనియు. చనుధాతువునకు రూపద్యయాపత్తి కలుగుచున్నది. చను ఇ + య + ఎ = చనియే అని రూపమగుచున్నది. ఇందలి యకార మాగమయకార మగుటచే లఘుత్వమురాఁగ, దానివారింప నెంచి క్రియాను భూతార్థద్యోతన మని చెప్పెను. తత్త్వపదములయందలి యకారము హల్వాత్రికం బగుట నలఘుకే. దాని గుఱించి సంశయము లేదు. “నాయకః” యకారము లఘువు కాదు. యమః లఘు యకారము గాదు. మిగిలినవోట్ల నాగమముగ వచ్చిన యకారమజంశం బాగమం బగుట లఘువనియును విధించెను. ఇదియే నిశ్చయము. భూతక్రియలయందలి యకార మాగమయకారం బై నను లఘుయకార త్వసంపాదకాజంశముగ నున్నదని యనవలవనియు సంస్కృత పదములలోని యకారము లెట్టివియైనను మన కలఘుయకార మనియు నన్యయకార మెందున్నను నాగమత్వంబు లఘు వేయనియు తాత్పర్యము. అత్రుతి మార్యాల్పయం ప్రచందం తి ప్రాణతః పరం ప్రాణం, ప్రాణముకంటె బరమైన ప్రాణము యత్రుతి మంతమై లఘుయకార మగును. కావున నాగమ యకార మని స్పష్టమయ్యెను. అంశేకాని యచ్చతో వ్రాయమని చెప్పలేదు. చింతామణికిఁ బూర్వమే యాగమయకారము నకు లఘుత్వము స్థాపితమై యుండుట ననహమహామిక్ముగ నార్యావదంతి యని చెప్పెను. ‘యత్రుతి’ అని ప్రయుక్త మగుటయే ప్రమాణము. ప్రాణముకంటె బరమైన ప్రాణము యత్రుతిమంతం బగునని నొక్కి చెప్పఁ గాదనుట యెట్లు? పదవి భాగము చేయుచో ‘యత్రుతి’ ప్రయోగబలమున నజంశముగ విభాగింపవచ్చునని తెలియవచ్చుచున్నది. ఇదియే యర్థము. దీనికి నధర్వణుఁ డేమనెనో విచారించెదను. (నశేషము)

చిత్రకళాసంగ్రహము

రు 30,000 విల వగల వస్తువుల సహాయము

బొంబాయి, జూలై 23:— 30 వేల రూపాయల విల వగల వస్తువుల సహాయమునివారని కేంద్రము వెస్ట్రాఫ్ర ఆర్ట్ మెయింటెనెన్స్ కమిషన్ కేసును ప్రధానరాజధానిమేజిస్ట్రేటు ప్రాంత అలివియన్సుగారు విచారణప్రారంభించిరి. ఫిర్యాది తగిల్గిన యిది:—

ఫిర్యాదీయైన కేంద్రము ఆంగ్లాండులో నివసించుచుండెను. ఇతడు చిత్రకళలకు సంబంధించిన వస్తువులను ప్రోత్సహించుటయందు అభిలాష గలవాడు. మంచివిలువగలిగిన వస్తువులను కొన్ని సంవత్సరములుగా ప్రోత్సహించి గడిచిన మార్చి నెలలో తనతో నివసించుచుండిన మొదటి ముద్దాయికి వానిని దూపించెను. ఫిర్యాదికి జబ్బుచేసి 3 వారములు ఆస్పత్రిలో నుండెను. అతడు యింటికిరాగానే మొదటి ముద్దాయి యీలాగా కీర్తిమన్య రోజువారీకి వెళ్లి కాపురముండెనని తెలిసెను. పూనానండి ఒక ఆహ్వానము రాగా ఫిర్యాది తనవస్తువుల నన్నింటిని ఒక పెట్రోయందుంచి తాళమువేసి వెళ్లి పోయెను. అతడు తిరిగి యింటికివచ్చినట్టికి కిటికీ అద్దములలో నొకటి బ్రష్లై యుండెను. ఇంటిలో వస్తువులు లేవు. కావున ఆతడు వెంటనే యీవిషయమును పోలీసువారికి తెలియజేసెను.

మొదటినుండియు ఫిర్యాదితో సానుభూతి మిపించుచుండిన మొదటి ముద్దాయి, దొంగలను యెడలకేసిన తనకు తెలిసెననియు, ఒక యూరపియను స్వాధీనము—నున్న కొంత యిందిపతాను తీవ్రంగాతనమును చేసిననియును చెప్పవచ్చును. తరువాతి వస్తువులను పట్టి తెచ్చుటకై కొంతచెతివచ్చు ఉండవలెనని చెప్పి 24 రూపాయ లికి తీసికొనెను. మరియు కొంత కాలము తరువాత మొదటి ముద్దాయి, ఆ వస్తువుల నిచ్చుటకు దొంగలు 2 వేల రూపాయ లనుచున్నారని ఫిర్యాదికి చెప్పెను. తరువాత కేంద్రము వెస్ట్రాఫ్ర పోలీసువస్తువులలో కొన్నింటిని ఫిర్యాదిదగ్గరకు తీసికొనివచ్చి చూపి 500 రూపాయల నీయమని అడిగెను. అందుకు ఫిర్యాది యేసమాధానమును చెప్పలేదు. పోలీసువస్తువులలో తిరిగి మరికొన్ని వస్తువు లాతనిదగ్గరకు తీసికొని రావడెను. పతానులవలన తీవ్రములయిన గాయములు పొందియుంటినని మొదటి ముద్దాయి అప్పడుచెప్పెను. దానిపై ఫిర్యాది కేంద్రము వెస్ట్రాఫ్ర పరానులవలన అపాయనితీలిలో నున్నాడని పోలీసువారికి వ్రాసెను. కేంద్రము వెస్ట్రాఫ్ర పోలీసువారి చేతులనుండి ఆకేసును తీసివేయునని అడిగెను. ఫిర్యాది నిరాకరించెను. ఇంతవరకు అభివృద్ధిపొందినదని పోలీసువారికి తెలియగానే కేంద్రము వెస్ట్రాఫ్రనువానిక్రింద స్టాపు సార్జెంటుగానున్న రెండవముద్దాయినికూడ పోలీసువారు అరెస్టుచేసిరి. వస్తువులు రెండవముద్దాయి యింటిలో దొరికెను.

ఫిర్యాదితరపున మాట్లాడిన యిన్స్పెక్టర్ గౌడరు ముద్దాయిలను సెషన్సుకు పంపవలెనని లేదాయనుప్రశ్నను పూర్తిగా న్యాయమూర్తి చేతులలోనే విచరింపజేయవలెనని కోర్టువారితో చెప్పెను.

భాండీ, పికాసుగార్లు మొదటి రెండవముద్దాయిల తరపున పనిచేయుచున్నారు. అ॥ ప్రె॥

తూర్క, కొలతమానముల విచారణ సంఘము

సూచనలు ప్రకటించుట

బొంబాయి, జూలై 25:—1923 లో బొంబాయి ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిన తూర్కకొలతమానముల విచారణసంఘమువారు నివేదించుచు నికరమైన తూర్క, కొలతమానములు ఏంగాలకొలతల ప్రకారముండి రాజధానికొంతకును ఎక్కింపవలెనని చెప్పిరి. ఇంకను వారు నివేదించుచు రాష్ట్రీయ చట్టమును గావించవలెననియు లేదా జిల్లా మునిసిపలు చట్టములందు మార్పులగుజేసి మ్యునిసిపాలిటీలు ఆయా ప్రదేశములలో బొంబాయిలో అంగీకరించిన తూర్క, కొలతలనే ఉపయోగింపవలెననియు, అట్లుగానున్న కిక్కిరింపబడుచుననియు నిర్ణయించునటు మ్యునిసిపాలిటీల కధికార వియవలెననిచెప్పిరి.

(అ. ప్రె.)

లాహోరు హైకోర్టు

లాహోరు హైకోర్టు వేసంగి సెలవులకై నేడు మూయబడెను. మరల అట్టవారు 8 వ లేదీని తెరువబడును. జస్టిసు మార్షా, జస్టిసు కామెలుగార్లు సెలవులలో జడ్జిలుగ నుండురు. (అ. ప్రె.)

కాలనీల కమిటీ

భారతప్రభుత్వ సానుభూతి

కాలనీలకమిటీవారు తమ కార్యభారము నతి నిపునతో కుశాగ్రబుద్ధితో నిర్వహించినందులకు కృతజ్ఞతా సందేశమును బంపుచుభారతప్రభుత్వమువారు యాకమిటీ కలలోనియలు కార్యాలయమునకు నివేదించిన కవియములవలన అన్నిసంగతులును చక్కగ పరిష్కారముగా విచ్చుననియు సూచించినటుల దెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

జస్టిసు చంద్రశేఖరయ్యగారు

బెంగాళూరు, జూలై 25:— మైనారు ఫీపు జస్టిసు చంద్రశేఖరయ్యగారికి పించు బుచ్చుకొనుటకుముందు నాలుగు మాసములు సెలవయబడెను. రెండవజడ్జి జస్టిసు ప్లామరుగారు వారిస్థానమున నియోగింపబడిరి. (అ. ప్రె.)

కాశీపోస్టాఫీసు నేరము

కాశీ, జూలై 21:—బెనారసు కాంటన్ మెంటు పోస్టాఫీసులో సామ్యపహరింపబడిన పేదనీరము కనుగొనబడెను. బెనారసు మిలిటరీ అధికారులు పోస్టుమాస్టరు పరముగారు 16,000ను చెక్కుద్వారాను, మిలిటరీ పింఛను గారులకును యితరులకును పంపవలసినదని 880 మణియార్దలను పోస్టుఆఫీసుకు పంపిరి. ఇవి అసలు పంపబడనేలేదు. మరియు 10,000 రూపాయలకు పోస్టుమాస్టరు బ్లాష్ ఫిల్లుగారు లెక్క చెప్పలేదు. విచారణ అయ్యేవరకు వీరు సస్పెండులో నుంచబడిరి. (అ. ప్రె.)

హైద్రాబాదులో కలరా

హైద్రాబాదు, జూలై 24:—వాడీ శిశుహైద్రాబాదుల మధ్య యెస్. జి. యస్. రైల్వే ప్రాంత గ్రామములలో భయంకరమైన కలరా బయలుదేరినదని వార్తలు వచ్చినవి. ఆ గ్రామములలో చాలభాగము ప్లాగు కంట్రోలులో నుండియున్నందున యీ వ్యాధి ఆ గ్రామములలో యెంత అభివృద్ధి పొందినదో తెలియదు. కాని రైల్వే ఫీఫ్ మెడికలు ఆఫీసు మొండరు సను పొంటుగాను రైల్వేహాద్దలలో యీ వ్యాధి అభివృద్ధి చెందకుండ ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. మంగళవారమునాడు శరవద్ద 8 మంది చనిపోయిరి. శరవకు యీ ప్రక్కగాని ఆ ప్రక్కగాని తిరిగి యెవ్వరును చనిపోలేదు. (అ. ప్రె.)

బహుమూత్రము, మధుమేహము, బలహీనము, జ్వరము మొదలగు వాటికి నమ్మకమైన ఔషధము

నేను బహుమూత్రమువలన 1916 సంవత్సరమునండి బాధపడుచుంటిని. నేను 1916 లో ఔషధసేవకు గడంగి పథ్యము వుంచబడితిని. చక్కెర గాని ఉష్ణపదార్థములు గాని తినగూడదని చెప్పబడితిని. ఈ ప్రకారము 2 సంవత్సరములు పథ్యముండి మల మూత్రపరీక్ష చేయించగా వ్యాధి యింకను వుండెను. తర్వాత పథ్యము వదిలివేసితిని. 1920 మే నెలలో సంతుజ్యము 85 రోజులు వచ్చెను. డాక్టరుగారికి చూపి నంతట మూత్రములో ఎక్కువభాగము తీసివుండెననిచెప్పిరి. 1920 అక్టోబరులో ప్రస్తుతము మద్రాసు అర్బినియన్ వీధిలో నెం 72 రు భవనము బార్టిమెంట్ నందు తిరునల్వేలిజిల్లా కృష్ణాపురవాసి యగు పండిత స్వామి శ్రీనివాసయ్యగారిని చూచినంతట వారు యీ వ్యాధిని బలహీనము పోగొట్టెనని పూచీపడిరి. కొంత కాలమునకు చాల బలవంతుడనైతిని. 26 నవంబరులో మరల మూత్రపరీక్ష చేయించగా యే విధమైన వ్యాధిసంబంధములు లేవని చెప్పిరి. పండితులవారి చికిత్సలో నుండతరి 8, 9, 10 రోజులు జ్వరమువచ్చెను. జ్వరములకు 2, 3 రోజులు ఔషధ మిచ్చి నివారించిరి ఈ పండితులవారు ఎవ్వరి యింటికి వెళ్లరు. కాని వ్యాధిగ్రస్తులే వారింటికి వెళ్లకలెను. వారు మొదట అభిప్రాయము తెలియపరచుటకే 15 రూపాయలు వుచ్చుకొండరు. మందులకూడ అధిక ఖరీదుగలవి, వీరు మూగ, గ్రడ్డి, ఏనుగు కాలు, కప్ప, మొదలగువాటిని కూడ నికరచేయగలరని అచ్చటికి వచ్చిన ఆకేసుల నుండి తెలిసికొంటిని. (ప్రకటన నెం 5)

8-12-2),

జె. బ్రౌన్,

డిప్యూటీ ఎడ్వామిస్ మిలీటరీ అకాంటు డిపార్టుమెంటు.

వారి సలహాకట్టం రు. 15-0-0

సర్ రతన్ తాతా ఔషధాలయము

నాగపూరు, జూలై 24 — ఈ రాష్ట్రగవర్నలైన సర్ ప్రాంతస్వయ్యగారు నేటి యువయమున ఆనేక మంది సభ్యులయొడుగు సర్ రతన్ తాతా ఔషధశాలను తెరచిరి. దానిని తెరచుచు, అన్ని సంఘములకును శ్రీలకును శిశువులకును వైద్యసహాయముజేసి యీ సంస్థకి రిగిశించినదని చెప్పి సర్ ప్రాంతస్వయ్యగారు యీ ఔషధ శాలకు 30 వేలరూపాయలనిరాళము నిచ్చిన సర్ రతన్ తాతా ఔషధశాలకు వందనము లర్పించెను. (అ. ప్రె.)

రాజప్రతినిధి పర్యటనము

హిందూ, జూలై 25:—వచ్చేనెలలో పనియెక్కువగనుండుటవల్లను ముఖ్యపట్టణములలోనే ముఖ్యములగు పనులుండుట వల్లను రాజప్రతినిధి ఆగస్టులో పూనానబోవుటను మానివేసి బొంబాయిరాష్ట్ర పర్యటనమును మరొకసారి యేర్పాటుచేసెను. (అ. ప్రె.)

వాతావరణ స్థితి

1924 సం॥ జూలై నెల 26-వ తేది శనివారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	మే 24 Xంటులలో అత్యధిక వర్షము	మే 24 Xంటులలో అత్యల్ప వర్షము	మే 24 Xంటులలో వర్షము	జూలై 1-వ తేదినండి వర్షము	జూలై 1-వ తేదినండి వర్షముగా సం॥ సగటు
గోపాలపురం	88.8	79.1	0.55	5.68	44.96
విశాఖపట్టణము	92.4	80.9	...	1.64	87.09
కాకినాడ	91.8	79.9	0.02	8.61	89.09
మచిలీపట్టణము	94.2	80.1	0.18	6.57	41.59
కర్నూలు	86.2	...	...	3.00	26.01
బళ్లారి	91.1	76.7	...	2.89	20.51
కడప	98.5	79.5	...	4.92	81.28
నెల్లూరు	99.9	80.8	...	8.08	87.98
మద్రాసు	95.6	79.1	0.01	9.06	50.74
కడలూరు	101.9	82.9	...	2.85	52.94
సేలము	94.6	73.8	...	6.46	89.80
కోయంబత్తూరు	88.5	70.8	...	19.27	22.29
తిరుచనాపల్లి	98.9	78.5	...	0.18	88.18
నాగపట్టణము	93.6	79.8	...	0.67	54.98
మధుర	95.1	77.4	...	8.79	88.58
పాంబక్	90.8	78.9	...	0.42	87.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	2.28	28.84
తిరుచేండూరు	80.1	72.2	1.49	45.86	64.51
కొచ్చిన్	...	...	...	...	114.51
కాలికట్టు	86.8	75.7	0.24	...	117.16
మంగళూరు	87.0	74.2	1.19	...	125.68
బెంగుళూరు	88.3	67.2	0.02	8.58	85.87
మేర్ కార	...	...	...	...	125.46
కొడైకనూర్	68.4	58.4	0.05	17.39	62.18

సర్కారులు:—వర్షము సామాన్యముగ అంతటను ఉన్నది. గోపాలపురంలో 0.55 మచిలీపట్టణములో 0.18 వర్షించెను. కాకినాడలో చినుకులు బడెను. దక్షిణమున మేఘములు ఒకమోస్తరుగనున్నవి. ఉత్తరమున విస్తారముగ నున్నవి. గోపాలపురంలో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. విశాఖపట్టణములో పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. దక్షిణమున 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. విశాఖపట్టణములో రాత్రివేడిమి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కణ:—మేఘములు పలచగ నున్నవి. కడపలో పగటివేడిమి 8.8 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కర్నూలులో 4 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—మద్రాసులో చినుకులుపడినవి.కడలూలోమేఘములు దట్టముగ నున్నవి. తక్కినప్రాంత మేఘములు పలచ నున్నవి. నెల్లూరులో ఆర్ద్రత తక్కువ. పగటివేడిమి ఇచట 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కడలూరులో పగటివేడిమి 7 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

పడమటి తీరముననే వర్షముపడెను. గాని అచటపట ఘానిక చినుకులు పడవచ్చును.

యస్. ఆర్. సామ్రా.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు, మద్రాసు

సుబ్రహ్మణ్యశివకేసు

రాజద్రోహకరముగునుపన్యాసముల

నెనగినందులకు నేరారోపణ

కడచిన మేనెల 4, 11 తేదీలందు తిరువల్లిక్కేజి వీచి ఎద్ద రాజద్రోహకరములగు సుబ్రహ్మణ్యశివకేసు వై. వి. సి 124 ఎక్రింబ చార్జిచేయబడిన సుబ్రహ్మణ్య శివ కేసు నేడు ఉదయము 12 గంటలకు ఎక్కువ చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో విచారణకు వచ్చెను.

ముద్దాయిపక్షమున ఎన్. సత్యమూర్తి గారు, ప్రభుత్వ పక్షమున క్రాసు ప్రాసిక్యూటరు కే. సి. ఎం. మినహాగాను హాజరైరి.

మొదట ప్రభుత్వపు తమిళబ్రాహ్మణీకరను క్రాసుపరీక్ష చేయవలయుండెను. కాని తమిళ ఉపన్యాసప్రతియు వాని ఇంగ్లీషు అనువాదముల ప్రతులను నిన్ననే తమకు చేరి నందున, సంపూర్ణముగ వాని భాషాంతరీకరణమున పరిశీలించుటకు వీలులేదనియు, అందుచేత ఈసాక్షిని క్రాసుపరీక్ష చేయుటకు వాయిదాకోరగా, మేజిస్ట్రేటుగారు ఆగస్టు 2 వ తేది నాడు తమిళబ్రాహ్మణీకరగు మరల రావలసినట్లుత్తరవు చేసిరి.

ముద్దాయిపక్షమున రెండవసాక్షి ఎన్. రామనాథపిల్లై సి. వి. డి ఇన్ స్పెక్టరు సత్యమూర్తిగారిచే క్రాసుపరీక్ష చేయబడగా, సాక్షి ఇట్లు చెప్పెను:—ప్రభుత్వమువారు నన్ను ఈప్రాసిక్యూషను గావించుమని కోరిరి. ప్రభుత్వకార్యదర్శి మార్గబ్యాంక్కుగారి సంతకము నే నెరుంగుదును. ఆ ఉపసంతకముతో నుండు కాగితములు పోలీసు కమిషనరువద్ద నాకప్పుడప్పుడు వచ్చుచుండును మార్గబ్యాంక్కుగారు సంతకము చేయుచుండ నేను స్వయంగా నెప్పడును చూడలేదు. నేనెప్పుడును ప్రధానకార్యదర్శిగ స్వయముగ నుత్తరముల వ్రాయలేదు. వ్రాయించలేదు. మా సి. వి. డి. మదరాసునందు ఇద్దరు ఇన్ స్పెక్టర్లున్నారు. మార్గబ్యాంక్కుగారు ప్రధానకార్యదర్శియై రేక 4 మాసము లై యుండును. పోలీసు కమిషనరుకోరగా నేను ఈకేసును దాఖలుచేసితిని. కేసును గూర్చి విచారణచేసి తరువాతి దాఖలుచేసితిని. ముద్దాయిపై నేమైన చర్యవుచ్చిన దగునా యని మొదట పరిశోధన గావించవలసి వచ్చెను. కేసు రిపోర్టును నాకు సార్వహండు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు పంపెను.

మాడవసాక్షి ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు, సార్వహండు పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు.

సత్యమూర్తిగారు:—సార్వహండు బ్యూరోలో మీ రొకరని తెలుపబడెను. ఆబ్యూరో ఎట్టిది?

సాక్షి:—వేలూరులో నొకబ్యూరోగలదు. సార్వహండు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరులు సుమారు 82 మంది గలరు. వారి నప్పుడప్పుడు బయటకు బంపుదురు.

సత్య:—తమిళసార్వహండు రిపోర్టు లెందరున్నారు?

సాక్షి:—సుమారు 15 మంది.

సత్య:—బ్యూరోలో చేరుటకు పూర్వము మీరెచ్చట నుండి?

సాక్షి:—మధురలో సాధారణపు పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుగనుంటిని.

సత్య:—అయితే మీరు సార్వహండును నేర్చుకొనినది 1918వ సంవత్సరములోనేనా?

సాక్షి:—నేను అంతకు పూర్వమే నేర్చుకొంటినిగాని నన్ను బ్యూరోలోనికి ఆసంవత్సరముననే తీసికొనిరి.

సత్య:—మీరు 1918 నకు పూర్వము ఏపరీక్షకును పోలేదా?

సాక్షి:—అప్పుడే ఎల్.మెంటరీపరీక్షయం గుర్తింపబడెనని

సత్య:—అయితే మిమ్ము బ్యూరోలోనికితీసికొనుటకు ఎల్.మెంటరీ పరీక్షయొక్కతయే చాలియుండెనా?

సాక్షి:—బ్యూరోలోనికి పోవుటకు యొగ్యులేదు.

సత్య:—యొగ్యులేనదే మీరు ప్రవేశించితిరా? మీరు తమిళసార్వహండు నెక్కడ ఎప్పుడు నేర్చుకొంటిరి?

సాక్షి:—1918 వ సం॥ న వేలూరులో.

సత్య:—ఎవరివద్ద?

సాక్షి:—శ్రీనివాసరావుగారు.

సత్య:—మీకు తమిళసార్వహండు నేర్పుటకు ఆయన కెట్టియొగ్యత యుండెను.

సాక్షి:—తమిళ సార్వహండును కనుగొనినది ఆ యనయే.

సత్య:—నిమిషమునకు 100 మాటలు వ్రాయగలుగు చుండినట్లు తెలుపబడెను. అందులకు పరీక్ష/ఏమైన జరిగెనా?

సాక్షి:—అవును. పోలీసుస్కూలు పరీక్షయే జరిగినది.

సత్య:—పరీక్షచేసిన దెవరు?

సాక్షి:—శ్రీనివాసరావుగారు.

సత్య:—ఉపాధ్యాయుడును, పరీక్షాధికారియు, ఒక్కవ్యక్తియేనా?

సాక్షి:—అవును.

సత్య:—ఆపరీక్షాఫలితములు ఫార్ము నెంట్లు బార్డింగ్ టునందు ప్రకటింపబడునా?

సాక్షి:—పోలీసు గెజెటునందు ప్రకటింపబడును.

పుస్తకము వ్రాసినవారు, చదువునేర్పినవారు, పరీక్ష చేసినవారు ఒక్కరే యైయుండుటచే ఆపరీక్ష ఎంతటి పరీక్ష యని సత్యమూర్తిగారు చెప్పిరి.

సత్య:—పరీక్ష అయినందులకు మీకేమైన అలెనెన్ను నిత్తురా?

సాక్షి:—ఇట్లు.

సత్య:—మే 4, 11 తేదీల ముద్దాయి ఒసగిన తరువాత ఉపన్యాసములకు సార్వహండును నోట్సును మీరు తీసికొంటిరా?

సాక్షి:—తీసికొంటిని.

సత్య:—మీరుగాకను మరియే పోలీసు ఆఫీసరుగాని ఆసభకు వచ్చియుండెనా?

సాక్షి:—నాకు తెలియదు. తమిళ సార్వహండును సబ్ ఇన్ స్పెక్టరును నేనొక్కడనే సభయం దుంటిని.

సత్య:—ఇంగ్లీషు సార్వహండునకై ను ఇన్ స్పెక్టరువరైన నుండెనా?

సాక్షి:—అవును, ఒక్కరు వచ్చియుండిరి.

మేజ:—ఆతడు ఖులాసాగా మార్చుని విన్నోదము చూచుచుండెను కాబోలు.

సత్య:—మీతమిళరిపోర్టు ప్రతి నా సగబడినదాని లో అక్కడక్కడ కొన్ని ఇంగ్లీషుమాటలు గలవు. అవి మీవియేనా?

సాక్షి:—(చ చ) నావికావు. ఎవరూ వ్రాసిరో నాకు తెలియదు.

సత్య:—రిపోర్టు తీసికొని ఏమి చేసితిరి?

సాక్షి:—పోలీసు అసిస్టెంట్ కమిషనరుకు తీసికొని పోతిని.

సత్య:—ఉపన్యాసములు ఆక్షేపణీయములని మీరు పోలీసుకమిషనరుకు తెలియజేసితిరా? ఎప్పుడు తెలియజేసితిరి?

సాక్షి:—ఉపన్యాసములందు ఆక్షేపణీయమైన భాగములు గలవనియు, సంపూర్ణమైన యుపన్యాసముల వ్రాత ప్రతి త్వరలో పంపిండుననియు నేను అప్పటికప్పుడు పోలీసు కమిషనరుకు వెంటనే తెలియజేసితిని.

సత్య:—మీరు రెండు ఉపన్యాసములను సార్వహండునుండి తమిళమునకు ఎప్పుడు వ్రాసి కమిషనరున కెప్పుడు పంపితిరి?

సాక్షి:—మొదటిదానిని మే 8 వ తేదీనను, రెండవదానిని 11 వ తేదీనను వ్రాసి, ఏదినముల వ్రాసితిని, అప్పుడే కమిషనరుకు బంపితిని.

సత్య:—ఆతమిళరిపోర్టునకు ఎన్నిప్రతులు వ్రాసితిరి? వాని నేమిచేసితిరి?

సాక్షి:—రెంటిని వ్రాసితిని. ఒకటి ఇప్పుడు దస్తావేజుగ నుండునది. రెండవది పోలీసుకమిషనరు ఆఫీసు రికార్డు అయియున్నది.

సత్య:—మే 4 వ తేదీనాటి సభకు ఎవ రధ్యక్షత వహించిరో, చెప్పగలరా?

సాక్షి:—ఎన్. శ్రీనివాస అయ్యగారు.

సత్య:—ఆనాడు సుబ్రహ్మణ్యశివగారు ఉపన్యాసంపండున విషయ విషయని ముందుగ ప్రకటింపబడిన విషయము మీకేమైన తెలియునా?

సాక్షి:—పత్రికలలో ముందుగ ప్రకటింపబడెను. కర పత్రములు తమిళమునందు అచ్చొత్తించి ప్రకటింపబడెను.

సత్య:—“స్వరాజ్యమును సంపాదించు సాధనములు” అను విషయమునుగూర్చి గదా.

సాక్షి:—ఉండవచ్చును.

మేజ:—మీరు నోట్సును, తమిళవ్రాతప్రతిని వ్రాసిన పిమ్మట సరిమాచుకొంటిరా?

సాక్షి:—నేను సరిమాచుకొనుట మామూలేగాని ఈ పర్యాయము చూచినట్లు నాకు జ్ఞాపకములేదు.

కేసు జరుగునని సాక్షి యూహించి యుండకపోవచ్చు నని క్రాసు ప్రాసిక్యూటరు చెప్పెను.

కేసు వచ్చుచు ఒకరిపోర్టును దానిలో మరియొకరిపోర్టును ఉండుట ఆచారమును విషయము ఇప్పుడు ఎమకు క్రొత్తగా తెలిసినదని సత్యమూర్తిగారు హాస్యముచేసిరి.

సత్యమూర్తిగారు సార్వహండు రిపోర్టును, తమిళవ్రాతప్రతినిగల భేదములను ఆకాశతవలను చూపుచుండిరి.

కేసు ఇంకను జరుగుచున్నది.

ఆంధ్రసారస్వత పరీక్షాసంఘము ప్రొద్దుటూరు

కవి అను విషయమును గురించి పోటీకివచ్చిన అభ్యర్థుల సంఖ్య ౧౦. ఏడుగురు పంపిన దరఖాస్తులను సంఘమువారు స్థిరీకరించిరి. ఏలయన, వారు యుక్తకాలమున రిజల్టర్లుపోర్టు ద్వారా దరఖాస్తులను బంపలేదు. ఏ. వి. రాఘవయ్య అను పోటీదారుడు కూడ దరఖాస్తును పంపెనే కాని వ్యాసమును యుక్తకాలమున బంపనందున సతని వ్యాసముకూడ నిరాకరింపబడును. ఈ క్రింది దరఖాస్తుదారులు పంపినవ్యాసము లంగీకరింపబడెను. టి. యస్. డి. రామానుజాచార్యులుగారు డి. ఏ. మిలటరీక్లబ్, మింటుస్ట్రీబ్ మద్రాసు: వై. వెంకటరావుగారు డి. ఏ. అనంతపురము, డి. ఎస్. శేషచలపతి రావుగారు డి. ఏ. ఇన్నీసుకేట రాజమహేంద్రవరము, కె. వి. యస్. రెడ్డిగారు పల్లపాడు, కవిరత్న చెమికల చెన్నారెడ్డిగారు పల్లపాడు, వెంపరాల నూర్యనారాయణమూర్తిగారు విశాఖపట్నము, అనుముల వేంకటశేషయ్యగారు నంద్యాల, తెలిదేవర అప్పారావుగారు కురుపాం, జి. వెంకట రంగారావుగారు గంటూరు, టి. వి. శర్మగారు నెల్లూరు. పరీక్షాఫలితము నవంబరునెల ౧౦ తేది చార్టర్పత్రికల యందు ప్రచురింపబడును. కార్యదర్శి వ్యాసములపై సర్వాధికారమును గలిగియుండును.

ఏ. కె. ముని.

ఆంధ్రసారస్వత పరీక్షా సంఘకార్యదర్శి-ప్రొద్దుటూరు.

అతిమూత్రవ్యాధిని త్వరలో కుదుర్చు ఔషధరాజము

నే నుక వైశ్యుడను. నావృత్తి వర్తకము. నేను ప్రస్తుతము మద్రాసు, గోవిందప్ప నాయక విశిలో కాపురమున్నాను. నేను గడచిన రెండు సంవత్సరములనుండి తీవ్రమైన అతిమూత్రవ్యాధిచే బాధపడుచున్నాను. నామూత్రముయొక్క స్పెసిఫిక్ గ్రావిటి సంఖ్య 1036 గానుండి, మూత్రము నందు తీపును, శ్వేత ధాతువును (అల్బుమెన్) అమితముగా నుండెను. నేను అనేక ఆంగ్లవైద్యుల వద్ద ఔషధమును సేవించితిని. మిక్కిలి కఠినపథ్యము చేయవలసినట్లు వారు నాకు నలహానిచ్చిరి. ఆ ప్రకారమే చేసితిని. కొన్నిసంవత్సరముల క్రిందటనే వరియన్నమును, 'కాఫీ'ని మానితిని. నావ్యాధికించెముకూడను కుదరలేదు లేక నామూత్రమునందుండు తీక్, లేక శ్వేతధాతువు లేక స్పెసిఫిక్ గ్రావిటి యేమూత్రము తగ్గలేదు.

నేను మిక్కిలి నిరాశచెందితిని. తుదకు కృష్ణాపుర నివాసియును ప్రస్తుతము మద్రాసు అర్బిని యన్.బీ.డి, నెం 72 రు గృహములో నుండు శండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారివద్ద 8-7-24 తేది నుండి చికిత్స ప్రారంభించితిని. నదరు తేదీనుండి వరియన్నమును కాఫీని పుచ్చుకొనుచున్నాను. వారు అతి స్వల్పకాలములోనే అనగా 15 దినములలోనే నా వ్యాధిని పూర్తిగా బాగుచేసిరి. ఇప్పుడు అనేక ఆంగ్లవైద్యులు నామూత్రమును పరీక్షించి క్రమముగానే యున్నదని తెలిసిరి.

(ప్రకటన) టి. వరదరాజులు చెట్టి,

209 గోవింథప్పనాయకవీధి, మద్రాసు, 26-7-24.

వారిసలహాకట్టుము రు. 15-0-0

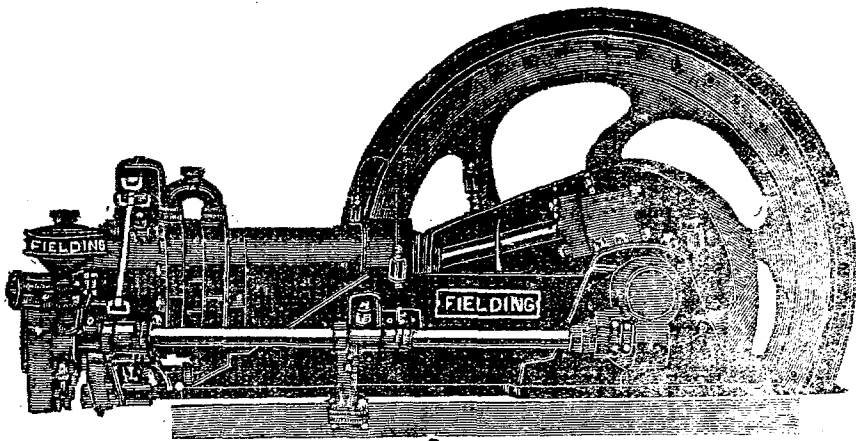

“ఫీల్డింగ్”

ప్రసిద్ధి కెక్కిన క్విక్ స్టార్టింగు

వేటెంటు శమిడిశల్ క్రూడు ఆయిలు యింజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

యా యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేపరై జరు చల్లని స్థితిలో నుండగనే ప్రార్థ కాగలదు.

యెటువంటి క్రూడు ఆయిలుతో నైనను అతి సంతృప్తికరముగా పనిచేయును. క్రూడు అయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యా యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును, యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ యేజెంట్లు:-

శుభ్రాఫీస్ డి. యల్. శాస్త్రి అందుకో., పోస్టుబాక్సు నెం 690 రు. 12, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు. పోస్టుబాక్సు నెం 203 రు.

ది ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అస్సూరీ కంపెనీ లిమిటెడ్

బొంబాయి

విక్రీలనమృతమైనవి ఆడంబరములేని పాలిసియని ప్ర పంచమందు ఆంతటను తెలియును.

పాలిసీలను మంచిక్రమమునకు యిచ్చుటకు వీలు గలదు.

ప్రీమియములు చాల తక్కువ కాలము గడచిన పాలిసీలు పునరుద్ధారణచేయబడును.

షరతులు సులభమైనవి. సామర్థ్యములకు సకాల మున ప్రైకమివ్వబడును.

గడిచిన సంవత్సరపు బాలన్సుషీటుకు, ప్యాస్వర్డుకు ఈదిగువవిలాశమునకు వ్రాయుడు.

జెంగుహారుబాగ్చి 152 కమ్మర్షి యల్వీధి

మద్రాసుబాగ్చి 9/10 సెకండులై నుబీచి

కొలదిప్రతులు మాత్రమేయున్నవి, త్వరపడుడు ?

మహద్విదేవేంద్ర నాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త:- మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు ధర రు 2 8 0 నిండుక్యాలికోబైండు థెడర్ వైటుకాగితములు పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము తపాలవెట్టె నెం 212, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి మద్రాసు.

మలేరియాయును, మరియితర జ్వరములన్నియును

“ఇ స నా థె లి” చే అతిత్వరలో నివారించును

క్వినాజిన్మును తత్కాలమునకు మాత్రమే అపివేయును. అయితే ఇ స నా థె లి 15 దినములలో జ్వరమును, పూర్తిగా వేరుతో తీసివేయును. అన్నివిధముల మలేరియా జ్వరములను “ఇ స నా థె లి” అత్యద్భుతముగా బాగుచేయును. అని ప్రసిద్ధి చెందినది. గమక మలేరియాకు అతి సమృద్ధమైన ఔషధమని పేరుపచ్చినది.

మలేరియా రాకుండ అటంకపరుచుటకు ఉదయము సాయంత్రములందు ఒక్కొక్క మాత్రమేతన నేవించిన చాలును.

పూర్తిగా గుణము గలుగుటకు 2 బుడ్లు 15 దినములు నేవించినచాలును.

పసిబిడ్డలకు “ఇ స నా థె లి”ను (ద్రవరూపము గానున్న “ఇ స నా థె లి”) వాడవలెను.

ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సోల్వజెంట్లు,

Gorio Ltd., Post Box 159, Fort, Bombay.

జూ బు లు

హిందీప్రచారము

ఆంధ్రదేశమున నూతనముగా సమైక్యము స్థాపింపబడిన పిదప ఇదివరకు ప్రయాగ హిందీసాహిత్యసమైక్యము తరపున నున్న కాఖాకార్యాలయము ఎత్తి వేయబడినదని కొందరు తలంచుచున్నారు. కాని అట్లుజరుగలేదు. సాహిత్య సమైక్యమువారి మద్రాసుకార్యాలయముతో సంబంధమున్న కాఖాకార్యాలయము తెజవాడయందున్నది. యధావిధిగానే ఈ కార్యాలయము తరపున సుమారు 20 మంది ప్రచారకులు వివిధ కేంద్రములలో ప్రచార మొనర్చుచున్నారు. సుమారు 500 లకుపైగా ఆంధ్రదేశమున ఈ కార్యాలయముద్వారా ఖర్చు అగుచున్నది. రు 800-0-0 పైగా ఆంధ్రదేశమున ప్రచారకులెచ్చుపెచ్చులు పనిచేయుచున్నారో అచ్చటి జనులు ప్రజాసంస్థలు మాకుసహాయముచేయుచున్నవి. కాకినాడ కాంగ్రెసు జరిగినప్పటికి అనేకులు హిందీ హిందూస్థాని యొక్క ఉపయోగమును తెలిసిని శ్రద్ధతో చూపుచున్నారు. మహాత్ముడుగూడ త్వరలో ఆంధ్రదేశమునకు నున్నాడు. మహాత్ముడు ఈ పర్యాయము తప్పక హిందీని యుపన్యసించి ఇదివరకు తానిచ్చినగడువు ప్రకారము దక్షిణభారతీయులు హిందీ హిందూస్థాని నెంతవరకెభ్యసించిరో పరీక్షించుట నిక్కము. మాదగ్గర ఇప్పుడు ప్రచారకులు సిద్ధముగా నున్నారు. ప్రచారకులు కావలసినవారు కనీసము రు 25-0-0 లైసెన్సు సహాయ మొనర్చిన మేము యోగ్యులగు ప్రచారకులను పంపగలము. ప్రయాగవ్యయములగుడ వారేభరింపవలయును. ప్రచారకులు చాల తక్కువమంది యుండుటచే ప్రచారకులను గోరువారు త్వరపడుట అవశ్యకము. కావలసినవారు వెంటనే ఈ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయుదురుగాక. హిందీయందు మంచి యోగ్యతగలిగి ప్రచారమొనర్చునున్న ప్రచారకులకు గూడ మేము స్థానములు చూపగలము. వారుగూడ తమతమయోగ్యతలు, కావలసినవేతనము తెలుపుచు వెంటనే మాకువ్రాయవలెను.

మోటూరి సత్యనారాయణ,

వై.వ.స్థాపకుడు.

శ్రీ గిరిరాయ పతనమందిరము-మదనపల్లె

1924 సంవత్సరము, జూలై నెల 20 తేదీ సాయంత్రం 5 1/2 గంటలకు శ్రీ వేంకటరమణస్వామివారి ఆలయముఖమంటపమున శ్రీమాణి రామచంద్రభట్టర్ గారి అధ్యక్షతక్రింద నొక గ్రంథాలయము స్థాపించునని ప్రముఖ జరుపబడినది.

శ్రీమాణి కా. శ్రీనివాసాచార్యులువారు గ్రంథాలయములనుగరించి, పత్రికాపఠనమువలన ప్రజాసామాన్యమునకు కలుగు లాభములనుగరించుచు నుపన్యసించి సభాసమావేశోద్దేశ్యమునుగరించి కొంతవరకు మాట్లాడి ఆరోగ్యవిద్యాది సర్వవిషయముల మదనపల్లె, ఎట్లు ఒక ఆంధ్రరాష్ట్రమునకే గాక భారత, తదితరదేశములందంతటను ప్రఖ్యాతినిొందుటకు, తాగమూర్తియు, విద్యాప్రదాతయు, ధర్మాత్ముడును నగు శ్రీ శ్రీ శ్రీ రాయచోటి గిరిరావుగారు కాణాభూతులయి వారిజ్ఞాపకచిహ్నముగా, ఇంతవరకు యీపురమున యేమియు నెలకొలుపకుండుట మిగుల శోచనీయమనియు, అట్టిలోపమును తీర్చుటకు శ్రీనారేరట నొకగ్రంథాలయమును స్థాపింపవలయునని, సభికులను ప్రార్థించిరి. తర్వాత శ్రీయుత రా. కేశవరావుగారున్న, సంబూరి కుబ్బన్నశ్రేష్ఠిగారున్న యిక్కార్యమొంతయు సమంజసమని కొంతవరకు ఉపన్యసించిరి.

తర్వాత “శ్రీ గిరిరాయపతనమందిరము”ను నామమున నెలకొల్పిరి.

“కార్యనిర్వాహకము”నకుగాను యీక్రిందిసభ్యులు, సభికులచే, ఏకగ్రీవముగా నెన్నుకొనబడిరి.

- శ్రీయుత రామచంద్ర భట్టర్ గారు-అధ్యక్షులు.
- రా. కేశవరావుగారు-ఉపాధ్యక్షులు.
- సంబూరి చిన్నకుబ్బన్న శ్రేష్ఠిగారు } సంయుక్త
- రేనాటి వేంకటనారాయణగారు } కార్యదర్శులు
- మాకం రామస్వామి శ్రేష్ఠిగారు-కోశాధ్యక్షుడు.
- “కార్యనిర్వాహకసభ్యులు”:-కా. శ్రీనివాసాచార్యులుగారు, పుష్పాల నారాయణరెడ్డిగారు, జ. సంతోషీరావుగారు, ఇ. లక్ష్మణరావుగారు, గార్ల అశ్వత్థ నారాయణ శ్రేష్ఠిగారు, నారే రామరెడ్డిగారు, యాదాళం లక్ష్మీనారాయణుప్రగారు, మాకం చిన్నక్రిష్ణప్ప శ్రేష్ఠిగారు, యలవలూరి రామయ్యశ్రేష్ఠిగారు.

సంబూరి చిన్నకుబ్బన్న శ్రేష్ఠి, కార్యదర్శి.

1924 సం॥ జూలై నెల తాలుకు విజయనగర
పురజాతీయోపసంఘ కార్యగైనుశాఖ
ఆదాయవ్యయములు తెలియజేయు పట్టిక

ఆదాయము	
మేనేజర్లు చిరానిల్వ	0.9.11
సభ్యులచందాలు	0.8.0
గాంధీపూజానిధి	1.0.0
నెలవారీచందాలు	37.0.0
ఖద్దర్ చిరానుండిచందాలు	37.0.0
తిలక్ నిధి	1.1.0

	67.2.11
వ్యయము	
కార్యస్థానము	66.1.8
జీతములు	45.18.4
యింటిఅద్దె	15.0.0
కృష్ణాపత్రికకు చందా	4.5.0
తపాలా	0.9.6
చిల్లర	0.5.10

చిరానిల్వ

ఖద్దరుశాఖ
ఆదాయము

మేనేజర్లు చిరానిల్వ	183.8.6
కోశాధిభారీనిల్వ	700.0.0
బట్టలు అమ్మకం	445.12.0
ఖద్దర్ నిధి	2.6.8
బాకీవసూలు	30.0.0

వ్యయము	1811.11.2
నేతకూలులు	33.7.9
రంగు అద్దకం మాలులు	3.11.0
కుంభీ మాలులు	0.9.6
వడుకుమాలులు	0.4.0

మల్లిపడుగుల కోపండరామస్వామిగారికి (తుపాకానిధివారు ఉంచిన 400 రులో)	300.0.0
నూలుబట్ట మొదలగునవి కొనుబడి	324.5.1
కార్యగైను చిరానుబడులు	37.0.0
కోశాధికారివద్దనిల్వ (కో ఆఫ్ ఫేటివ్ బ్యాంకు)	430.0.0
చిరానిల్వ	192.5.10

మొత్తం 1181.11.2

కలబరి నె వర్సింగరావు,
కార్యస్థానపు న్యాయవాద.

తేలుకుండు

నెల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0. బి. పి. సహా 0-12-0.

తేలుకాటులన ఆహారము తేలుగాని విశేషబాధ గలను తేలుకాటులన విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధ నరములమెంబు నెద్దనరము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటనా బండపారుటలు చేసిన బాధ తగ్గును. ఇది మిగిల ఘాటు గలిగి నీటినితె నుండును. కుట్టినచోట కొంచుము మందుపోసి బాధ నూరు మగును. మందును గలిగియున్న తామ్ర బాధవడక నితరులు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండవలసినది.

మూల శంక పుత్రైలము

నెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-12-0

మూలశంకవలన ఆసనము దగ్గర చర్మము లావుతారి క్రమముగ చిన్న చిన్న మొలలు ఏర్పడును. ఇది వైత్యకోశపు మండత వలన (Foprid liver) గలుగును. అతికాక, బడలిక, విశేష కాలము ఒకచోట కూర్చుండుట, మలాకోశ-వలన బహిర్గతమునకు పోయినపుడును ఇతర మయములందును రక్తముపడును. దీనివలన బాధపడునవారు కారము, ఆన మొదలగు పదార్థములను తగ్గించి తినుటయు, విశేష సాధకములగు హరిగాయల తినుటయు యుక్తము. ఈ తైలమును మొలలవైరాచిన బాధ వెంటనేపోయి రక్తముపడుట మానును. జాలాబి మాత్రవలన గుళిబిరచన మగును. ఈ రెండు మందులను విషుక కోంకలము వాడిన మూలశంక రోగము తగ్గులదు.

అమృతాంజనము డిబో మదరాసు - బొంబాయి

లేబరు కమిషనరు శారవసియు లగు జి. యచ్. ప్యాషిన్ దొరగారికి గోదావరిజిల్లా ఆదిమాంధ్రుల తరపున రాజమండ్రి ఆదిమాంధ్ర బాలభక్త సమాజము సమర్పించిన స్వాగతసన్మానపత్రము:

పూజ్యవర్య! తమరు ఈశెన్నరాజధాని లేబరుడిపార్టు మెంటులో ప్రధానికులుగా నియమింపబడి మా ఆదిమాంధ్రులకు కేయమున్న ఉపకృతులకు మీకు మాజిల్లాసంఘముపక్షమున పండనము లర్పించుచున్నాము.

ఇదివరలో మా బీదకుటుంబములకు నివేశనస్థలములను, భూములను తాము దయచేయించితిరి. అందునకు మా మనః పూర్వక కృతజ్ఞతానేకవందనము లర్పించుచు సదానివేశనము లును, భూములను మాకుటుంబముల కేమాత్రము చాలకుండుట యేకాక నీటివిపత్తి లేనివిగను రైతులతో మాకు తగాదాలు పెంచునవిగను, పూర్వపు శిస్తుకంటె మావంటి నిన్ను బాతులకు అధిక శిస్తు యేర్పరచుటవలన భరించలేనివిగను ఉన్నవనియు అందు వలన మా జాతి కేమియును పువకరింపలేదనియు మనవియు వలసి వచ్చినందులకు జింతిలచున్నాము. నీటివిపత్తి గలిగి శిస్తు చాలమట్టుకు తగ్గించి, కొన్ని పుచితముగా నిచ్చి యేవిధమయిన తగాదాలేని భూమి కనీసము కుటుంబమునకు రెండు ఎకరములైన తేనిజే గరియైన గంజి దొరకదని విన్నవించుచు, ఆప్రకారము తగిన సదుపాయము తేర్చుటకును,

(2) పాటక పుజనముకొరకు "లేబరుడిపార్టు మెంటు" కేర దొరతనమువారి కేర్పరచిన విధానమువలన మాసంఘమునకు మహోపకారము జరుగవలయునన్న మాసంఘపరిశితులను సదా పరిశీలించుటకు మాసంఘమీదకు ఉపాధ్యాయుడుగాను, తనిఖీ దారుడుగాను, లేబరు తహసీల్దారుడుగాను, తనిఖీరలేబరు ఉద్యోగియులుగాను నియమించుటకును, చెన్నరాజధానిలోని మాబాలబాలకలకు ప్రభుత్వపాఠశాలగాను, తదితరపాఠశాలలలోను ధర్మవిద్యార్పణము ఇప్పించుటకైనను, మరాష్ట్రము నందు గవర్న మెంటు వసతిగృహము అతిత్వరలో నియమించుటకును;

(3) కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకులలో విద్యావంతులు, విశ్వాసపాత్రులు నగు మా ఆదిమాంధ్రయువకులను, ఇన్స్పెక్టర్లుగాను నూపురు చైజరులుగాను, ఆనరరీ అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రార్లుగాను నియమించుటకు తగినసదుపాయములు చేయవలెననియు, ప్రతి ఆదిమాంధ్ర గ్రామములోను పరవతింపుములు పాపించి వాటికి తగిన సహాయము గవర్న మెంటువారు చేయుచు, మా ఆర్థికస్థితిని బాగుచేయుటకును,

(4) మ్యూనిసిపల్ టాలూకా, జిల్లాబోర్డులలో మా సంఘజనసంఖ్యను బట్టి తగినంత ప్రాతినిధ్యము మాసంఘమునకు పనిచేయు విద్యావంతులనే నియమించినగాని మాసంఘమునకు ఏవిధమైన ఉపయోగము లేదని తగినంత శిఫారసు చేయుటకును;

(5) నిమ్మబాతులను ప్రతిసంవత్సరము లేబరుస్టేషనుమెండు మోసంగి కంపౌండ్లలోను గాను, మెకానికలు ఇంజనీరింగు వాటిలో ట్రెయినింగునకు ఎంపికగాని మాసంఘ మభివృద్ధికి రాదనియు, అట్టివానికి ఆయాడిపార్టుమెంటులలో వాటర్లు నొంగున నెలకు ఉత్తమపుం పాలించునట్లును, మ్యూనిసిపల్, తాలూకా, జిల్లాబోర్డులలోను, రివిన్యూ సిబిలు కచ్చేరీలు, పోలీసు సాబ్బు ఆఫ్ఫీస్ వగైరా సర్కారు ఆధీనపలకను మా ఆదిమాంధ్రులకు హరియోగ్యతానుసారముగ సంవత్సరమునకు ప్రతిగ్రామమునుండి కనీసము నలుగురు కాకర్లు యిప్పించునట్లు ఏర్పాటు చేయించుటలందులకును,

దయామయులను, జీవనోద్ధారకులను, విద్వాంసులు, సమాజసౌజన్య సహిమాతికేయలునగు తిమిని మాప్రార్థనలు సఫలమగునను పూర్వవిశ్వాసముతో, వందన సహస్రముతో బ్రార్థించుచున్నాము.

తమకు మాయెడగల అమూల్యమైన ప్రేమచే మాపల్లెకు వచ్చి విజ్ఞాపనము శ్రద్ధతో నందుకొనినందులకు మా హృదయ పూర్వకమైన పండనము లర్పించుచున్నాము.

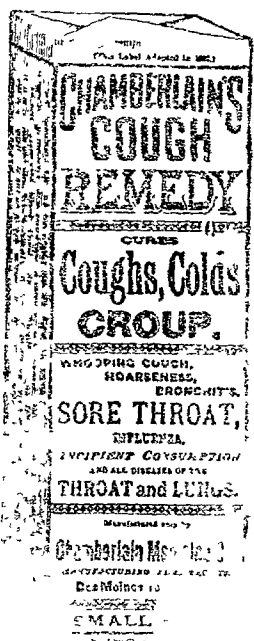
మనుమ పీరాస్వామి, (జిల్లావిద్యార్థాశా కాన్సిలరు) తాడిపత్రి నారయ్య, పిల్లి నరసింహులు, అడిదల పెంటయ్య, మోతారామన్న, మచ్చా అప్పలస్వామి, యెడ్ల వెంకన్న, దిడ్ల పుల్లయ్య, బడుగు ధర్మయ్య (మ్యూనిసిపల్ కాన్సిలరు) నేలపూడి సూర్యనారాయణ (సమాజ కార్యదర్శి) కందనాల అప్పారావు (సమాజ అధ్యక్షుడు) పోతుమాడి నాగన్న, కుసుమ పీరాస్వామి, దోనపాటి సత్యానందం, గోలు పాపయ్య, మారే పేరయ్య, సబ్బా వెంకటకృష్ణయ్య.

వెల్లూరు సభార్జినేటు జడికోర్టులో
1919 సంవత్సరం అసలు 44 నెంబరు
వాదులు:— డాక్టరు. యస్. సుబ్రహ్మణ్యం
అయ్యర్ వగైరాలు.

ఎ డి కి లు
ప్రతివాదులు:— శ్రీమాన్ తిరుమల తిరుపతికోయెల్ కందాడై అప్పకకుమార అణ్ణా శ్రీ రంగనాచార్యులు అయ్యవార్లంగాను.
నో టీ సు

వెల్లూరు రంగనాయకులపేటలో వేంచేసి యుండే శ్రీ తల్పగిరి రంగనాథస్వామివారి దేవస్థానమునకు ఈ కోర్టువారు ఏర్పాటుచేసిన స్త్రీ ప్రకారం బ్రష్టిలలో నొకరగు శ్రీమాన్ దాడై రాజగోపాల అయ్యంగారు వారు బ్రష్టి అధికారమును వదలుకొన్నారు గనుక ఈ ఖాళిస్తానమునకు దరఖాస్తులు పెట్టుకొనువారు తమ ధర ఖాస్తులను 1924 సంవత్సరం ఆగస్టునెల 1-వ తేదీకి పూర్వమే దాఖలుచేసుకొనవలసినది. నదరు తేదీనాటికి వారున్న కోర్టులో హాజరుగావుండవలసినది 1924 సం॥ జూలై నెల 23 వ తేదీ.

ఏ. ఎస్. కృష్ణస్వామి అయ్యర్
సభార్జినేటు జడ్జి

చేంబర్లెన్ గారి
దగ్గు నివారిణి
దగ్గు, జలుబు, కాక వాయువు అను బిడ్డలకు వచ్చు రోగము, గొంతుపుండు గొంతురాపు, కొమ్మువడి నెయి, కుక్కదగ్గును, అన్ని రకముల గొంతు వ్యాధులు నెమరుదగునవి పటాపంజరై శోవును, అన్నిజాగాలలో విక్రయించుచు వున్నది. (33-3)

ఆనందాశ్రమ గ్రంథాత్మకములు

విక్రయమునకు సిద్ధముగావుండు గ్రంథముల వివరము	
క్రీమచ్ఛగనద్వితీ సర్వా ఖ్యాతము	3 0 0
క్రీమదాంధ్రమహాభారతము పర్వ కావ్యము 18 పర్వములు 7 సంపుటములు క్యాల్కోటైండు గిట్టు	
నేరు గలది	15 12
క్రీష్ణకర్ణామృతం క్యాల్కోటైండు గిట్టుపేరు	1 13
సహస్రనామ స్తవం	0 12 0
క్రీగోపాలసహస్రనామస్తోత్ర నామావళి సహితం	0 3 0
క్రీలక్ష్మీనహస్రనామస్తోత్రం	0 3 0
క్రీరామసహస్రనామ స్తోత్రం	0 3 0
ముకుందమాల టీకాతాత్పర్యసహితం	0 4 0
భజగోవింద శ్లోకములు	0 2 0
లక్ష్మీనరసింహస్తోత్రం	0 2 0
గజేంద్రమోక్షము సాగూడైండు	0 8 0
క్యాల్కోటైండు.	0 10 0
వేమన పద్యములు	0 4 0
భోగినీదండకం	0 2 0
అమరకోశము కాలికోటైండు	1 12 0
సాదాకాశితములు క్యాల్కోటైండు	1 8 0
అట్టైండు	1 0 0
బల్లణీయం పేపరుడైండు	0 8 0
సారిజాతాపహరీ యము	0 8 0

(50) ఏ కణ్ణన్ సెట్టి అండ్ కంపెని,
286 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

**Guard your
Baby against
milk-borne
disease**

Give your baby Glaxo
—the one safe Milk
food that is made in
New Zealand, where

the dreaded disease, bovine tuberculosis, is practically unknown. The cows that produce the milk made into Glaxo live in the open air and feed on sun-bathed pastures all the year round. That is why Glaxo is exceptionally rich in Vitamins and is free from all risk of milk-borne diseases.

Run no risk with your baby's milk; give him Glaxo, the safe milk food, which is free from the risk of conveyed tuberculosis. Ask your Doctor!

Ask your Doctor!

The Super-Milk Food

"Builds Bonnie Babies"

WHOLESALE DISTRIBUTORS:—

Alfred Young & Co., Ltd.,

(INCORPORATED IN ENGLAND)

Post Box 40 . . . . . MADRAS.

బి
 డా
 10
 1X
 మె
 10
 మ
 ము
 0,
 పరి
 పు
 కు
 శ్రీ
 2ని
 0ర
 0ణ
 హా
 ట్రి
 2డి
 10
 0ను
 శ్రీ
 ము
 మా
 రిక
 కత

నచ్చియో, హాజరు స్వాగతము లెక్కరెత్తువో పనిచేయుదును
 కయో, లేక హాజరు స్వాగతము ప్రశ్నలకు ఉత్తరము
 చెప్పి హాజరు వ్రాయించుట తప్పియో రిజిస్టరు
 దాఖలా స్వాగతము పడినది తెలియక ఆదిన
 మంతయు పనిచేసి రిజిస్టరు దాఖలాప్రకారము కూలి
 కనన్దులైయుండిన కూలివాండ్లనుకులకు ఈవయాపరుడు
 తనచేతిమీద కూలినిచ్చి యన్నదానము చేసివారు.
 ఫామిలీ కోడుచట్టము ప్రకారము అన్న
 సత్రమునకు చేరుట కనన్దులై కూలిపనిచేయు
 జాలని యనేకవృద్ధులకు ఇకనియింటి నుదారముగ
 అన్నము గొరకుమంతునది విన్నాను. తనయుడ్యోగా
 హంభావ మొకింతయు లేక దరిద్రులును
 ధనికులును నొక సమముగ నితనిచే సవాస్తవము
 సాదుమండటను జూడ చాల సంతోషపడుచున్నది.
 ఇతనితో బాటు నియమింపబడియుండు ఉద్యోగస్థులు
 వక్కజంట్లు డాక్టరు మున్నగువారు కూడ
 ఇతనివలెనే నిమగ్నపటముగ పనిజేయు
 మండటబట్టి నీయగళిక్షామనివారణ చాల
 సుతికక్కినది. అన్నసత్రములో నన్నము
 దినుమంతు ననేక వీధిపిల్లలకు తోడుగు
 నైన గుడ్డలు లేక చలిచేవారు తొందరపడు
 మండగా డాక్టరుగారి కృపాదృష్టి వారిపై
 నొకింతవారి తదివయము చార్జాఫీసరు
 గారిద్వారాక లెచ్చుగారికి తెనియజేయగా
 వారుమాత్రాలూకా తహసిల్దారువారిని
 ఇక్కడికి బంపిఈ గ్రామమునందలి మహా
 నీయులు కొందరిచే చందారూపమున
 పైకెత్తి సమయము ఒకనూరు రూపాయలు
 ఖర్చుపెట్టి గుడ్డలు కుట్టించి యావీధి
 పిల్లల కిచ్చిరి. ఈవిషయమున మా సర్కి
 లెచ్చు గారు వుడ్ దొరగారుగూడా పదిరూపాయ
 లీ గ్రామమునకు సహాయము చేసినవిన్నాను.
 ఇట్టియుపకారమునలై తోడ్పడిన డాక్టరు
 గారికిని తదితరమహానీయులకును మాపందనములు.

చార్లెస్ ఫీసరుగారి దయార్థహృదయ మిగిడ్డలిచ్చువేళి
యందుగూడ వెల్లడిమైనది. కాట్టరు మున్నగువారు పట్టిప్రకా
రము క్షిలలకు గుడ్డలనిచ్చుచుండ చొక్కాయల తొడిగి యనుభ
వము లేని యాచిడ్డలపైకే కొందరు- అందలి యనేకులు మాదిగ
వారికు- చొక్కాయల ముందుకెనుగను, తలక్రిందుగను తొ
డుగుకొనుచుండ చార్లెస్ ఫీసరుగారు నవ్వుచు తమయంద్యోగ
పరచినప్పుడు మరచి వారికి సరిగ తొడుగించ మొదలిడిరి. ఇట్టివే
గదా మానవుల నిజమైన దయాప్రవాసములకు తార్కా
ణములు!

అగతి
20-7-24 } ఎ. కృష్ణమూర్తిరావు, బి. ఏ.

ఓ రి యం ట్ ల్
గవర్నమెంటు సెక్యూరిటి లైఫ్
అస్సూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

ప్రస్తుతము మిగులతిదా యకరమగుకమీషన్
షరత్తుల నిచ్చుటకు కంపెనివా రాకంభించి
యున్నారు.

ఏజింట్లుగాను, కన్ వాసర్లుగాను
పనిచేయుటకు శక్తిగల పెద్దమనుష్యులు ఉ
ద్యోగస్తులు దరఖాస్తులను పంపుకొన కోరెదము.

జూబిలి
సంవత్సరము

1924

బొంబే
సంవత్సరము

ఈ సం॥ రమునందు కంపెనికి యిదివరలో
వచ్చిన నూతన సంఖ్య అత్యద్భుతమైయున్నది.
హిందూ దేశమునకు ప్రఖ్యాతి చెందినదియు
ప్రజల అభిమానము పొందినదియునైన యీ లైఫ్
అస్సూరన్న కంపెనికి ప్రపోజల్సు సంపాదించుటకు
ఉక్తిగలవారు మాతో సంబంధము
సాపించుకొనగోరెదము. (672)

The Branch Secretary,
Oriental Assurance Buildings
Post Box No. 8, Madras.
Bangalore Branch:—No 3 South Parade,
Bangalore.
Trivandrum Branch:—Trivandrum.

క్షీరవర్ధని

యిది పిల్లలకు చనువైన వృద్ధిచేయును. కృత్రిమపాల ఆహారము నిచ్చి పిల్లలను పోషించుట చేకలుగుధనవ్యయము, రోగముదాయము తప్పింపను. బుడ్డి 1కి ధర రూ 1.8-0.

వనంతకుసుమాకరము

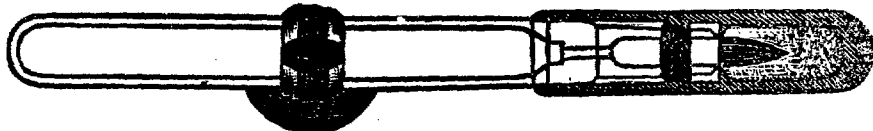
వభుమేహము మున్నగు మాత్రవ్యాధులు, తీయం, చిరకాలము నుండి శ్రీలనుబాధించు శ్వేతప్రదరవ్యాధులు, మొదలగువాటిని ఖండిన సరములతో క్రిని వృద్ధిచేయునట్టి సుప్రసిద్ధమైన ఔషధరాజము. 20 మోగుదులుగల బుడ్డి 1-కి ధర రూ 5-0-0

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి, ప్రొవైట్రిటరు, ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ

అత్యద్భుతకుష్ఠరోగనివారిణి

కేట్లాగు యినాం! కాలవిమర్శన లేకుండా ఔషధమును సేవింపవచ్చును కేట్లాగు యినాం!!
రూ 116-0-0 లు బహుమానము గుణములేదని యజ్ఞప్రచేయువాని కియ్యబడుచు
ఈ దివ్యౌషధము చిరకాల స్నేహముచే ఒక గొప్ప ఘోషా మహాత్మునివలె లభించింది. ఇది సేవించిన ఎడవు, నలుపు, రాగివర్ణపు మచ్చలు, తెలుపు మొదలగు అద్భుత కుష్ఠరోగములు, స్వర్ణజ్ఞానము లేకుండుట ఎట్లబారిన మాఖము, అరకాళ్లు, అరచేతులు, వర్షపరిగామండు చర్మము మొదలైనవాటిని ఖండించి శరీరశాంతిని సజాగ చేయును. వంకరపోయిన వేళ్లు యథాతథాకారము వచ్చును. 1 నెలకు సరిపోవు ఔషధము రూ 6-0-0, 2 నెలలకు రూ 10-0-0, 3 నెలలకు రూ 15-0-0, 4 నెలలకు రూ 20-0-0, 5 నెలలకు రూ 25-0-0, 6 నెలలకు రూ 30-0-0, 7 నెలలకు రూ 35-0-0, 8 నెలలకు రూ 40-0-0, 9 నెలలకు రూ 45-0-0, 10 నెలలకు రూ 50-0-0, 11 నెలలకు రూ 55-0-0, 12 నెలలకు రూ 60-0-0. (1278)
ఎమ్. సుబ్బారెడ్డి ప్రొవైట్రిటరు, రెడ్డి అండుకంపెనీ గోపాలపురం, కొత్తపేటపోస్టు గోదావరిజిల్లా.

సెల్ ఫోన్ ఫిల్లింగు "ఆ గేట్" ఫ్రంట్ టేన్ వేనా

హాకెన్ సెల్ ఫ్రంట్ టేన్, హాకెన్ ఫిల్లింగు అని చెప్పదగు ఈ "ఆ గేట్" కలము, ఆమెరికా అగ్నే చియా, మొదలగు ఖండములలో నిలిచిగా వ్యాపించియున్నది. ఇత్యదీప్తమగు మన హిందూదేశమునందు కూడ మిక్కిలియుగా జనాదరణియందుచున్నది.
సాధారణమయిన "ఆ గేట్" కలము 2957
మామూలుగా ఉపయోగించబడు ఉత్కృష్టపాతీ బయలు "ఆ గేట్" గాఢపాతీ నుకయోగించుట యద్భుతమగు సుత్కృష్టపాతీ, ఒకతూరి సిరాలో ముంచియెడల అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా ప్రాయోను. (2957)
మైలాపూరు విక్టోరియా డిపో, మదరాసు.

(1398) ధనపంతులకుమాత్రమే?
అనంగ ప్రభయాకాశి ముసలితనము, ఇతరకారణములచే గలిగిననరముల బలహీనత, ముడుతలుబడిన దపుడలు, చిక్కినట్లు కనబడుట, మెదడుచెడుట అలసిపోవుట మొదలగు వాటిని విశేషకష్టము, ఖర్చులేకయే బాగుచేసి, కాశ్యోతయవ్వనము నిచ్చుచు, కాస్త్రసమ్యక్తముగా తయారుచేసిన ఈవిద్యోషధము నిరపయోగమైనట్టి స్థితులలో కూడ శ్రోతరుగుతుతనమును పుష్టినియిచ్చుచు యాద్రబాలమువలె నూతనమాయును కలిగించును. పూర్తిగాల వివరములకు వ్రాసిన యీనామముగా పంపబడును. 60 గుళికలు గల బుడ్డి 1 కి రూ 10 మాత్రమే
కందర్పసంజీవని తైలము ఈతైలమును వ్రేకివాడుటచే నపుంసకత్వము మొదలగునవి తొలగుటయే గాక మంచి సంసారసౌఖ్యము తప్పక కలుగును.
ఒకతూము బుడ్డి 1-కి ధర రూ 10-0-0. ఇతరవివరములకు వ్రాసిన మాక్యాటలూగు ఉచితముగా పంపబడును.
రాజవైద్య నారాయణజీ, కేళవజీ, నెం. 49 బందరువీధి, మదరాసు.

యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

(1540)

హెడ్ ఆఫీసు మద్రాసు [స్థాపితము 1906]

“యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరన్సు కంపెనీ” చేయుచున్న పనిని గురించి కొన్ని అభిప్రాయములు.

“ఈ హిందూదేశీయ భీమాకంపెనీ నిజముగా జయముగాంచిన వాటిక్రింద ప్రస్తుతము చేర్చవచ్చును”-“ఇన్సూరన్సు అబ్జవర్” లంకను.

“స్వదేశీ భీమాకంపెనీలలో మిక్కిలి తెలివితోను పోడిమితోను వ్యాపారమునడపుచుట్టివిబహు కొద్దిగా గలవు అందులో యిదియొకటి” “ఇన్సూరన్సు అండు పై నాన్ పేయల్ రికార్డు” లంకను.

కడకటిసారి 1000 కి రూ 75 లు చొప్పున బోనసుయివ్వబడినది. ఏజంట్లు వలెను:—కమీషను, జీతము ధారాళముగాయివ్వబడును. ఆంగ్లజిల్లాలకు ఈ దిగువ విలాసమునకు దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

కామరాజు శ్రీనివాసరావుగారు, ఆంధ్రజిల్లాలకు ఫీఫ్ ఏజంట్, శ్రీకృష్ణవిలాసము, గుంటూరు, లేక కె. ఎస్. గోపాలయ్య, మనోజరు,

PRIZE No. 5964

C. Bilpodiwala

డాక్టరు

మినూ సి. బిల్పోడివాల్

M B B S

గారి ఆభిప్రాయము

Thank you for the phials of Amritdhruvi you sent to me. I tried in some of my cases and have found it very satisfactory especially for internal use, in virtue of its disinfecting properties. It nicely relieves neuralgic pains.

It is worthy of a trial in disorders of alimentary canal. A small dose in a concentrated form makes it quite handy. It stands every chance of becoming very popular as a household medicine.

గమనించవలసిన విషయము

రక్తమాంసమయ మగు శరీరము మనకు తెలియని అనేక సూక్ష్మ కారణములచే కలుగవచ్చును. రోగములకు, బాధలకు పాల్పడుచున్నది. వ్యాధి ఆరంభములో బాధ నివారణముగా శరీరమునకు ముదిరిన వెనుక పూర్వ నయ మగుటకు చాల కాలము పట్టును. పరిష్కార విశేష ధన వ్రాయును.

అమృతధృతి

రక్త ప్రభావములను యేరోగమునైనను యేబాధనైనను, యంతకాలమునుండి యున్నను మొదలయి సాశనము చేయుచున్నది.

నయ స్తరోగములకు, బాధలకు ఒకేమంద.

కుగవారము	కలరా	చవివాటు	తామర
పిత్తరోగము	విశేషములు	పంటిపోటు	తీట
దగ్గు	మమనములు	తలనొప్పి	నాపులు
శబ్దము	అర్ధము	వాయువుపోటు	మూలశంక
తేలుకాటు	జ్వరము	గాఢములు	తెలులుకు

కోకనీ అనేక యోగ్యతాపత్రములు పంపియున్నారు.

80 మోతాదుల సీసా 1-కి రూ 2-0-0

20 " " రూ 0-10-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

(11-8)

బహుమతి కాలము సమీపించినది.

జూలై నెలలో

బహుమతి నెంబరు ప్రకటింపబడును.

ప్రతి అమృతధృతిలో యందు

రూ 100-0-0 లు

బహుమతి టికెట్టు నుంచుకొనుడు

కానుగో అండ్ కంపెనీ,

పరేల్

బొంబాయి.

3421

Powell's Extract of Golden

పవలుగారి అమృతమైన గేనో

నెగ రోగమునకు

అమృతమైన గుణ మిచ్చును.

అంగ్ల; ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.

నెగ రోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండములయొక్క వాపు, శుక్లవర్ణము, బలహీనము, వీపులో నొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కురుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:— 6 మోతాదుల గేనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే ప్రవణము తప్పక విలించును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిర్కులన్నియు మాయమగును. మూత్రమందు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని పాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి సెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1-4-0

దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి సెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1-8-0

మా దివ్యౌషధములు సుప్రసిద్ధమైనదు కాణములన్నిటిలోను దొరకును.

మా చిత్రవిచిత్ర క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

ఉత్తరము లన్నియు అంగ్ల భాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,

Lamington Road, Bombay

వెంట్రుక లే అందము?

రాలి పోకుండు, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు నువ్వెంతో ఊడిరామునుపే త్వరపడును. ఊడినట్లుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడైపోవును.

అంతవరకు రానియవద్దు

నేడే

కామినీయా నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కెట్టి రోగమున్నను, శిరో మాంశ్య మున్నను, యిది దివ్యౌషధము

వెంట్రుకలు పిట్టుట గాని, గడజిగ గాని యుండదు

మీ వెంట్రుకలు మరల యెప్పుడీ తెల్లవరమున గట్టి పట్టుకలె నుండి తెరయై చూడకును.

ఈ కోవానగే దీనిని తరీక్షించి చూడును

వెంట్రుకలు యెట్లుబిడ్డలగునో కనిపెట్టును

కామినీయా తయారుచేసిన నిన్ను శరీరస్థైర్యమునకే యును.

ఇది బుడ్డి 1-కి ఒక మాత్రము. వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

అన్ని వ్యాధులకు ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించుచున్నది.

నూడు శుభావసర ప్రవృత్తులు, లేక అత్తరు కావలసినప్పుడు

“టటో దిట్ బహాదు”కు వ్రాయుడు.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది. అత్యద్భుతమైన గుణముగలది.

1. బుడ్డి 15 కి రూ 2-0-0

2. బుడ్డి 10 కి రూ 1-12-0

3. బుడ్డి 5 కి రూ 0-8-0

ఇది శరీరము అమృతమైనదిగా మార్చును. శరీరము అమృతమైనదిగా మార్చును. శరీరము అమృతమైనదిగా మార్చును.

సాక్షి యెంబట్టు:— అంగ్ల యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

155 జమ్నామణి, బొంబాయి.

126

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుళెట్టినిది నుదరాసు.

మై నూ రు చందన సబ్బు ను

పరిశీలించి చూడుడు.

మై నూరు గవర్నమెంటు ఫ్యాక్టరీలో తయారు చేయబడు చందన సబ్బును. మిక్కిలి చిన్నది.

మీకు ఎట్టి అభిప్రాయమున్నను యీ సబ్బుకంటెను మేలైనది ఎక్కడనుండి వచ్చినప్పటికిని దీనికే సమానమైనది కాదన విషయమును మీరే తప్పక అంగీకరింతురు. ప్రసిద్ధి చెందిన నిపుణులచే మిక్కిలి మేలైన సామానును చేర్చి తయారు చేయబడుటచే శుద్ధమునందును, చక్కమునకు అందమునిచ్చుటయందును పేరుపొందినది.

దేహ శాస్త్రమునకును, అందమునకును తగినది ఇదియే. వేపవికాలము నందు గలుగు చమర కాయ, గడ్డలు మొదలగునవి రానియక ఆటంకపరచును.

స్వదేశి సామానులనుకొనుదు, విదేశ సామానులను విడుచుదు.

(1560) అన్ని చోట్లలోను క్రయమునకు దొరకును.

మహమ్మదు మూసా హజీ ఇబ్రహీం అందు కో, కె. గిడ్డంగిపీఠి, మద్రాసు.

ఆంధ్ర జ్యోతిషాలయం

1. జాతక వ్రాతములు, నక్షత్ర గాని,
2. పుట్టితేది, జనన కాల భవిష్యత్తు (లేక) గంటలుగాని,
3. మాట ఉత్తరము వాయువు సమయము, ప్రస్తుతమును ముగిసిన మాట పంపినయెడల జాతక విశ్లేషణ, భవము మొదలగు 25 శంకలు (వాని రు 1-4-0 లకు పంపెదము. పూర్వ జాతకము ఆయుర్దాయము అభివృద్ధి (వాయువు రు 5 లు అగును. ముందు రు 2-0-0 లు అధ్యయన బంపవలెను. వాండు భవగ్రహం 1 సంవత్సర ఫలితము వాయువు రు 1-4-0 లు అగును. కావలసినానికి పి. పి. గా బంపెదము.

ఆకల్ల వెంటకళాశ్రీ: గోపాలపురము, కొత్తపేటపోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

ప్రతాపక సూరి మాత్రలు

భూటును సువాసన గలవి

తాంబూలములోగాని విడిగాగాని పుచ్చుకొనిన, అజీర్ణము, వాయువు, జలబుద్ధ్యము, గుడ్డి పాతము, దగ్గు, ఉబ్బనము, కలరా, ప్లేగు, విషజ్వరములు, నీటిదోషములు మొదలగు వ్యాధుల కిది ప్రజ్ఞాపథమువలె పనిచేయును. 8 250 మాత్రల సీసా రు 0-4-0 డబ్బు రు 2-0-0 ని. పి. అ. రి. పి. పి. వ. అందు కంపెనీ. పెరిదేపి. (నెల్లూరుజిల్లా.)

హనుమాన్ సబ్బు

లోక ప్రసిద్ధమైనది.

(1727)

దీన్ని సమానమైనది పేరు లేదు.

ఎస్. రంగనాథ శెట్టి అందు బ్రదర్, 12 బందరువీధి, మద్రాసు.

వాణిముద్రాక్రమాల, బెజవాడ.

అచ్చు బైందువనులు, రబ్బరు స్టాంపులు, సిల్లు, రాగి, బంగారము, వెండి సామానులపై చెక్కుట, బ్రాకులు చేయుట, శివనరీ సామానులు. 1909

ఎంగ్రేవింగు

నాణ్యత మైన బసీను

ఈ దిగువ నుదహరించిన మిల్లులో తయారగుచున్న బసీనులు, హిందూ వేశపుమిల్లు నూలులో నున్నా, ఖద్దరు నూలులో నున్నా, హిందువుల పరిశ్రమ చేతనున్నా, సకలమైన పట్టు, ఉన్ని, ప్రతి వస్త్రాదారముతోనూ తయారు చేయబడి, బహుసరసమైన ధరలకు భాగ్యవంతులకు, బీద సాదలకు, విలుగా యుండేలాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె వీలైనంత చౌకగా యేర్పాటుచేసి క్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోలు నేలు) మొత్తపు బేరమునకు, కంట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారవిజ్ఞు కల్గజేసినాము గనుక ధరలు తెలియగోరినవారు యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీలేకుండా ఖరీదులపట్టి పంపెదము. శాంపిలు బసీనులు ప్యాకెట్టు ౧ కి ఖరీదు, పోస్టు ప్రీ రు 6-0-0

మానేజరు: ఆంధ్ర ప్రాజీరీవిల, బెజవాడ, దక్షిణాంధ్రం.